

Ziet Hem, Hij komt!

Israëls bekering tot verlevendiging van de Kerk.

Willem Westerbeke

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

3^e versie

INHOUD

Verantwoording

Inleiding

1. Korte inhoud
2. Uitlegging van profetie, geen speculaties
3. Bijbelse toekomstverwachting en de jeugd
4. Troost voor Gods kinderen
5. **Ph. van Sorgen**, 17 okt. 1743, uit: *Een Bundeltje uitgekijpte gezangen*.

Hoofdstuk 1: De Antichrist. Blz. 12

1. Antiochius IV ontheiligt de tempel
2. De regeringsduur van de pauselijke antichrist
3. De opkomst van de antichrist
4. De val van de antichrist
5. Het herstel van de kerk
6. Zalig die verwacht
7. De Mohammedaanse antichrist
8. De Joden en hun land onder Mohammedanisme
9. Het Armageddon
10. De 45-jarig periode

Hoofdstuk 2: Jozua's overwinningen als profetie voor deze tijd. Blz. 32

1. Chronologie	
2. Profetische historie en typen	
3. Israël in de woestijn	- Staat Israël 1948-1988
4. Israël vóór de Jordaan	- Arabische agressie
5. Israël door de Jordaan	- Russische immigratie
6. Israël in Kanaän	- Aankomst immigranten
7. De besnijdenis	- Israëlische identiteit
8. Aankondiging van Jericho's val	- Val van het communisme (1)
9. De val van Jericho	- Val van het communisme (2)
10. Juichen over Jericho's val	- Val van het communisme (3)
11. De crisis rondom Ai	- Regeringscrisis door P.L.O.
12. Voorlezen van de wet op Ebal	- Toekomstige rouwklacht
13. De overgave van Gibeon	- Amerikaanse hulp
14. Voorbereiding voor de oorlog	- Golf-crisis
15. Oorlog tegen de Zuider-alliantie	- Golf-oorlog
16. Oorlog tegen de Noorder-alliantie	- Een tweede front
17. Vrede ná de overwinningen	- "Wij zijn ontkomen"

Hoofdstuk 3: De toekomstige bekering van Israël (Van de overwinningen tot dood Jozua.) Blz. 50

1. Overwonnen koningen
2. De Palestijnse kwestie
3. Kalebs erfdeel en onderwerping
4. Kalebs geloof
5. Waarschuwing tegen ongeloof
6. Verdeling van Kanaän
7. Voorlezen van de wet en oprichting van de tabernakel
8. Bekeringsijver in Israël
9. Verbondsvernieuwing
10. De Verborgenschap
11. Jozua's zalig einde, de vervulling van Gods beloften
12. Het einde van de ongelovigen
13. Jozefs begrafenis
14. Jozef, een profeet
15. Jozefs broers, een type van het tegenwoordig Israël
16. De Bruidegom is gekomen!
17. Het rechtvaardig oordeel over Nederlands kerk
18. De verlevendiging van de kerk wacht op Israëls bekering
19. Jozefs beenderen; het getuigenis van de vaders
20. Het leven uit de dood
21. Het verbond is de grond
22. De Heere komt!
23. Gedicht: Nieuw Leven.

24. LITERATUURLIJST.

Verantwoording

In een verantwoording wordt van de schrijver verwacht, dat hij voor de dag komt met zijn **doel en beweegreden**.

David's bede in Psalm 25:21 en 22 moest dan ook wel de onze zijn:

"Laat oprechtheid en vroomheid mij behoeden, want ik verwacht U. O God, verlos Israël uit al zijn benauwdheden." David had zijn eigen-bedoeling leren kennen. Daarom bidt hij om daarvoor bewaard te worden! En hij verwacht de Heere tot Israëls verlossing uit alle benauwdheden.

De kerk des Heeren is het **geestelijk** Israël. Want, die uit God geboren is en met Christus verenigd door het geloof, is een zoon of dochter van Abraham, méér dan zijn natuurlijke, ongelovige afstammelingen, Rom. 2:29. De kerk is nu óók in nood. Op veel plaatsen is er niets van over, dan een puinhoop. In andere landen is de kerk in een groot verval, verdeeld en als dood. Jeremia zegt: *"Och, dat mijn hoofd water ware en mijn oog een springader van tranen! Zo zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen van de dochter mijns volks"*, Jer. 9:1.

Ook Israël en het Jodendom zijn in nood. Ruim 19 eeuwen geleden getuigde Paulus al *"dat het mij een grote droefheid en mijn hart een gedurige smart is, want ik zou zelf wel wensen verbannen te zijn van Christus, voor mijn broederen, die mijn maagschap zijn naar het vlees"*, Rom. 9:1-3

Paulus had, evenals David, hoop op God. David verwachtte zijn God omdat niets en niemand in de hele wereld hem en Israël kan verlossen. De Heere maakte hem de verborgenheid van Zijn Verbond bekend. Hij leidde hem door veel verdrukking om hem af te brengen van alle valse hoop. De Heere verzekerde hem, dat ze niet beschaamd worden die Hem verwachten.

David's **doel** behoorden we ook voor ogen te hebben in ons spreken en schrijven. En zeker over de onvervulde profetie. Maar, lezers, we zijn het daarover toch allen wel eens: wie is tot die dingen bekwaam? Zijn we allen daar niet ver vandaan?

Maar, om nu tot de persoonlijke **beweegreden** te komen. Ruim 25 jaar geleden kreeg ik iets te zien van de droevige toestand van de kerk in ons land en op de aarde. Ik meen te mogen zeggen dat de Heere het mij toonde. Het was zó ingrijpend, dat ik het haast niet kon verwerken. Alle toekomst werd afgesneden.

Je zou in die diepte omkomen, als de Heere geen hoop had gegeven dat Hij de kerk eens herstellen zal. Vooral uit Jesaja 59 en 60.

Kort daarop in juni 1967 veroverde Israël de oude stad Jeruzalem. Een bijzondere versterking voor de zwakke hoop. Want, vrienden, wat er op af kwam en welke tegenwerking of je dan krijgt, is niet in een paar zinnen te zeggen.

In 't voorjaar van 1980 viel er licht op de profetie uit Daniël 12:12. Een periode van 30 en 45 jaar. Het blijkt uit de historie dat die laatste 45 jaar in 1948 is begonnen. Later zag ik ook, dat er teruggewezen wordt naar de 45 jaar tussen de Uittocht en de vestiging in Kanaän. Vooral loopt er een parallel tussen de 5 jaren in Kanaän en de laatste 5 jaar van de periode 1948-1993.

Op deze ontdekking volgden heel ingrijpende beproevingen, die soms alles omver schenen te werpen.

Maar nu zien we de laatste jaren, dat de vervulling begint. En moeten we dan niet zeggen: "De Heere heeft gedaan zoals Hij gesproken heeft"? Alleen moeten we eraan

toevoegen, dat de vervulling altijd anders komt dan je gedacht hebt. De Heere werkt altijd anders dan wij berekenen, denken en willen.

Feitelijk kunnen wij geen goed denkbeeld maken van onvervulde profetie. Want de Heere openbaart iets, maar houdt veel verborgen.

Deze dingen meen ik even te moeten aanstippen, omdat ons onderwerp zo gewantrouwd wordt. Maar ik poog ermee te benadrukken dat de Heere een Waarmaker van Zijn beloften is. Die moeten we voor geen goud ter wereld prijsgeven. Ze zijn meer waard dan ons leven. Worden we hierover gesmaad "als lichtzinnige godsdienst", laten we dat aan de Heere overgeven. Het is nog geen doornenkroon. De kerk is helaas de *onvervulde profetie* bijna uit het oog verloren. Gelukkig niet de geestelijke betekenis. De verwachting voor Israël is onder het bevindelijk-gereformeerd volksdeel óók bewaard gebleven.

Maar de profetie over het herstel van de kerk zijn we haast kwijt. Je wordt er ook niet in begrepen. Mientje Vrijdag had een sterk geloof in de bekering van Israël en het herstel van de ganse kerk van Christus. Maar ze klaagt in een brief aan Aaltje Smelt, blz. 41, dat ze haar verwachting van Christus' komst tot straf van Nederland *en om de kerk op z'n plek te brengen*, niet meer kwijt kon aan haar moeder (de kerk). Wél aan haar hemelse Vader.

Natuurlijk worden wij niet geroepen om te profeteren. Hoeveel onheilsprofetieën hebben al misvatting teweeg gebracht. En hoeveel heils-profeten hebben ijdele verwachtingen opgewekt. Neen, we moeten de profetie en de uitlegging door godvrezende schrijvers naspeuren. Dat deden de profeten vroeger ook. "*Onderzoekende op welken of hoedanige tijd de Geest van Christus Die in hen was, beduidde en tevoren getuigde het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna volgende*", 1 Petrus 1:11.

Hadden de Joden in Jezus' dagen en daarna dát secuurder gedaan en geloofd, ze hadden onfeilbaar kunnen weten dat Jezus van Nazareth de beloofde Messias is. Volgens Daniël 9 zou de Messias in de 70e jaarweek na Jeruzalems opbouw, komen en uitgeroeid worden, de Oud-Testamentische schaduwdienst doen beëindigen en Zijn Geest over het heiligdom uitgieten.

Laten we goed in de gaten houden dat de Bijbelse chronologie en profetische tijdperken door de Geest Gods geïnspireerd zijn. Daarom hebben ze zo'n waarde. Want, de hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar niet één jota van de wet en profeten zal onvervuld voorbijgaan.

Och, of Nederlands kerk dat eens werkelijk geloofde. De Heere begint in Zijn wereldregering te roepen: *De Bruidegom komt! Ontwaakt, ontwaakt!* Ik ben er ten volle van overtuigd, dat het geroep - op Gods tijd - sterker zal worden, totdat de slapende kerk wakker zal worden. Dan zal men zoeken naar olie in de vaten, maar bij velen tevergeefs. En zonder de olie van Gods Geest kunnen we de Bruidegom niet tegemoet gaan. Geve de Heere ons die onverliesbare olie van Zijn Geest!

Deze motieven noopten mij jaren geleden tot schrijven. Maar nooit had iemand dit onder ogen gekregen als ik er inwendig niet sterk toe gedreven werd om het te herschrijven en aan de drukker te geven.

Die inwendige overreding is nog versterkt door het onverwacht schrijven van het boekje: "*Het dal van Achor tot een deur der hoop*", door mijn broer. Zonder dat we van elkaar afwisten, schreven we gedeeltelijk over hetzelfde onderwerp, ja eindigden met

hetzelfde vers. Achteraf hebben we natuurlijk elkaar geraadpleegd en gecorrigeerd. Een beslissende stoot tot uitgave gaf een preek van dr. J. Owen, die in de kerk werd voorgelezen over deze tekst:

"Toen antwoordde mij de Heere en zeide: Schrijf het gezicht en stel het duidelijk op tafelen, opdat daarin leze die voorbijloopt. Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen. Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven", Habakuk 2:2 en 3.

Nu, ik hoop dat de lezer hiermee een paar richtlijnen heeft, hoewel het best moeilijk is. En dan heb ik ook onze families op het oog. Och, of de Geest van God op ons moge neerdalen als druppels op het late nageslacht. En dat de lezer, ja wij allen, samen naar de God van onze vaders gaan zoeken, en met schuld belijden naar Hem terugkeren!

*"Dan zal de Heer' ons 't goede weer doen zien,
dan zal ons 't land zijn volle garven biên". Ps. 85:4.*

Hem nu, Die machtig is om doden levend te maken, verheerlijke Zich in u en ons tot Zijn eer, om Zijns Verbonds wil.

"Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid. Zolang als er de zon is zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden. Geloofd zij de Heere, de God Israëls, Die alleen wonderen doet. En geloofd zij de Naam Zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid. En de ganse aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld." Dat zij zo.

Middelburg, 18 februari 1991.

Willem Westerbeke

Inleiding

1. Korte inhoud

Het voornaamste onderwerp van dit boekje is het onderzoek naar de duur van de Mohammedaanse overheersing van Israël's land en volk. En de Nationale bekering van Israël. Waarom is dat zo belangrijk? Omdat Israël's bekering tot verlevendiging, tot grote uitbreiding zal zijn voor de kerk des Heeren op de hele wereld. Vandaar dat de band Israël - Nederland van groot belang is!

Hoofdstuk 1. Het onderzoek is gebaseerd op Daniël 12. Daar wordt over een vijandelijke macht gesproken. Volgens de verklaarders Antiochus Epifanes. Deze Syrische koning was een profetisch type van de Antichrist, die de Nieuw Testamentische kerk zou overheersen. Er wordt een periode genoemd: 1260-1290-1335 jaar. Omdat Antiochus een type was van de Pauselijke en de Mohammedaanse Antichrist wordt onderzocht wat de aanvangstijd is van de perioden. Vooral de kanttekening van de Statenbijbel wordt geraadpleegd.

Dit voert naar de kern, de laatste 45-jarige periode: nl. van 1948-1993

De engel schijnt ons bovendien met zijn vinger aan te wijzen dat er parallellen liggen tussen deze periode en de 45 jaar vanaf de Uittocht uit Egypte tot de overwinningen van Kanaän door Jozua. Zo gezien wordt Jozua's overwinning een profetisch type.

Hoofdstuk 2. Omdat die laatste 45 jaar bijna verlopen zijn, rust dat onderzoek niet op speculaties van toekomstige gebeurtenissen, maar op achterliggende zaken.

Aan de hand van de eerste 4 à 5 jaar van Jozua's historie, wordt een parallel getrokken naar de geschiedenis van toen en nu.

Hoofdstuk 3. Ongeveer 5 jaar na Jozua's overwinning kwam er vrede. Israël begon aan de verdeling van het land (immigratie), de oprichting van de tabernakel en de Verbondsvernieuwing.

Aangetoond wordt welke profetische betekenis deze zaken hebben, volgens de visie van de "oude schrijvers".

Bij het behandelen van Jozua 24 wordt een lijn getrokken naar Nederlands kerk. Wat we kunnen verwachten en wat we moeten doen. Het is onze plicht om te smeken, bidden, roepen en sterk verlangen naar een milde uitstorting van Gods Geest.

De Heere zegt dat Hij erom gevraagd en gebeden wil worden, Ezech. 36:37.

2. Uitlegging van profetie, maar geen speculaties

De "oude schrijvers" leggen de profetie zo uit, dat zij een letterlijke vervulling zoeken onder het Oude Verbond, een geestelijke en een meervoudige vervulling onder het Nieuwe Verbond. B.v. Babels val is voorzeggd in Jes. 13+14 en Jer. 50+51. De oude uitleggers zien het als een profetisch type van het Roomse Babel. Misschien kunnen we er aan toevoegen, óók van het Russisch-communistisch Babel en het moderne Babel = Irak. Aan de val van Babel is de terugkeer van de Joden onlosmakelijk verbonden. Ook nu nog!

Er is sprake van een tweërlei terugkeer van de Joden uit Babel.

538 v. Chr. Kores geeft **bevel** om de tempel te herbouwen, Ezra 1:2-5.

457 v. Chr. "De tweede terugkeer". Arthasasta geeft bevel om de tempeldienst en het burgerleven opnieuw te begunstigen, Ezra 7. 13 jaar later herbouwt Nehemia Jeruzalem.

Op deze grond spreken de oude schrijvers over tweeërlei val van het Roomse Babel. De eerste tijdens de Reformatie, Openb. 14:8. Het geestelijk Israël, de kerk, gaat uit het Roomse Babel: de tempel wordt herbouwd.

De tweede val van Babel is nog toekomstig, Openb. 18. Dan zal Jeruzalem geestelijk herbouwd worden voor de Joden en de kerk een grote bloei beleven.

Willem Teellinck, 1579-1629, was één van de eersten in ons land, die dat leerde. In zijn boek "Timotheüs", 1609, toont hij aan, dat met de val van Rome, de afgoderij zal verdwijnen en de christenen een veel heerlijker en geruster leven op aarde zullen hebben.

"Zions Basuyne", 1621: "Weer ook op Uw goede tijd het hatelijke rijk van de Antichrist en de Turk, breng de veelheid der heidenen in, bekeer de Joden, Heere."

Eewout Teellinck, van 1607-1613 ouderling te Middelburg, is in zijn boeken nog concreter dan zijn broer. De Roomse kerk zal te gronde gaan, het Turkse en Mohammedaanse rijk eveneens. De Joden zullen herleven, naar Sion vragen, Jer. 50:4 en samen met de Bruid, de Gemeente des Heeren vol vreugde en troost worden; waarvoor wij schuldig zijn te bidden.

Met de profetie speculeren wil zeggen, gewaagde veronderstellingen maken over toekomstige dingen en jaren.

Sommigen stellen thans b.v. dat het Europees Parlement samen met de Paus één wereldkerk zal stichten. Of dat de Verenigde Naties een nieuwe wereldorde zullen instellen tegen Israël en de kerk.

Anderen verwachten de Antichrist te Jeruzalem, enz.

Het is eigenlijk wel een beetje onbegrijpelijk dat de mening, dat de Antichrist nog moet komen óók onder ons leeft, die generaties lang geleerd zijn uit het catechisatieboekje (les 14) van Hellenbroek, dat de Paus de Antichrist is. Getracht is die dingen te vermijden. Maar we kunnen niet al te scherp zijn op dit terrein. Zelfs de grote William Huntington geloofde dat Christus persoonlijk op aarde terugkomt, de heiligen van voor en na de zondvloed opstaan en 1000 jaar met Hem regeren zullen. Huntington, preek over "de wijze en dwaze maagden".

Trouwens, wie kan er een onfeilbare uitlegging geven? De één krijgt soms hier licht in, de ander daar en samen zijn we nog vol gebrek, maar kunnen we elkaar wél aanvullen. Daarbij komt dat we allen wel eens in speculaties vervallen, hetzij negatief of positief. Ook in dit boekje staan fouten en verkeerde dingen.

Maar als de dingen anders uitkomen, dan we denken, moeten we de moed niet verliezen. Dat leert ons dat we blinden zijn in 's hemels wegen, die telkens moeten leren bidden om licht.

Abr. Hellenbroek (1658-1731) schrijft over Jesaja 2:2: "Voorzover er nog gebrek in de vervulling van deze belofte is, laat ons erom aanhouden bij de Troon, dat de Heere Zijn heilige berg én in 't één, én in 't ander eens meer wil verheffen boven de bergen. Bidt God dat Hij de kerk des N.T. ook eens wil doen verheffen over al de koninkrijken die nu nog Turks [= Mohammedaans] en heidens zijn. En breng daartoe ook zelf, door godzaligheid van leven en door voortplanting van de waarheid zoveel toe als in uw macht is. Bedenk dat die heidense bergen nog *liggen tot uw last*. Bidt, dat Hij alle koningen, staten en heerschappijen, wil maken tot bergen waar Zijn Huis op mag vastgesteld zijn. En door Babels val volkomen opvoeren boven dezelve." (Verkort citaat.).

3. Bijbelse toekomstverwachting en de jeugd.

De jeugd, vooral studerenden, vraagt steeds meer naar voorlichting over onvervulde profetie. Dat is ook logisch, door het wereldgebeuren van nu. Het is wel jammer, dat er weinig verantwoorde lectuur voorhanden is. Dat komt o.a. door de verachting van de profetie, die dr. Kuiper in het Gereformeerd volksdeel heeft gezaaid. Die verdedigde zijn Dogmatiek met de oude schrijvers, maar hun toekomstverwachting verklaarde hij ongegrond. Hij dreef de zg. vervangingstheologie. Wie de oude schrijvers leest, voelt wel aan dat ze hun verwachting geschreven hebben door de drijving van Gods Geest. Gelukkig is er na de verovering van Jeruzalem in 1967 wel wat bezinning gekomen. Maar de kerk, die een voorraad uitlegging bezit, reikt er weinig van uit. Een gedeelte van de oude schrijvers is bovendien niet binnen ieders bereik. Daarom moeten we proberen om de jeugd wat meer voorlichting te geven in de geest van de oud-vaders. Liever gezegd, dat ze proberen **het zelf te onderzoeken**. Het is waar, de oud-vaders slaan de plank ook wel eens mis. Maar het bestaan van de Israëlische Staat heeft velen al in 't gelijk gesteld. Als de jeugd geen verantwoorde lectuur heeft, is ze aangewezen op boeken, die te veel speculeren. En in een doolhof verdwalen ze. Dan keren ze zich af van profetie en vallen soms in fatalisme en wantrouwen alles. Maar onze tegenovergestelde mening op de spits drijven, staat ook tegen. Al met al is 't nog zo eenvoudig niet.

Waarschijnlijk zal er in de toekomst wel heel veel geschreven worden over dit onderwerp, zodat we het een beetje beu raken. Laten we proberen om de hoofdzaak dan niet te vergeten. Daar legden onze ouden de nadruk op: "Om het hart van de vaders tot de kinderen weder te brengen en het hart van de kinderen tot hun vaders", Maleachi 4:5. Maleachi profeteerde de komst van Johannes de Doper. Die zal het hart van de kinderen tot de vaders wederbrengen. De kinderen waren vervreemd van de Godsvrucht van hun voorvaders. De mensen luisterden naar Johannes. Totdat hij getuigde dat Jezus van Nazareth de ware Messias is. De Joden verwierpen Hem. De Heere had gedreigd dat Hij de aarde met de ban zou slaan, als de Joden niet luisterden, Mal. 4:6. We zouden denken, dan zou het vuur wel van de hemel dalen na de kruisiging van Christus.

Maar wij weten de gedachten des Heeren niet. We hebben geen recht besef van de oneindige en onuitsprekelijke liefde Gods. Noch van Zijn rechtvaardigheid. Het vuur daalde van de hemel, de Heilige Geest viel op de apostelen en veel Joden werden bekeerd. Veertig jaar later deed de Almachtige het Joodse land en volk in de ban. Jeruzalem werd verbrand. Een type van het eindgericht.

Nu, zo zou de Heere in Zijn onnaspeurlijke wijze wegen nog kunnen doen. Hij kan Zijn Geest geven. Hij kan een opwekking geven. Hij kan velen uit Joden en andere naties tot bekering brengen, voordat Hij zichtbaar komt op de wolken des hemels en de aarde met de ban zal slaan. Eens is Hij geopenbaard om veler zonden te dragen, nog eenmaal zal Hij zonder zonde gezien worden van allen die Hem verwachten tot zaligheid.

4. Troost voor Gods kinderen

De volgende opmerkingen van Is. da Costa kunnen mijn bedoeling verduidelijken. Bijbellezingen, deel II, blz. 154, 155 en 162.

"Wij houden de letterlijke zin der profetieën vast, zonder de geestelijke toepassing uit te sluiten, omdat Christus Zich geopenbaard heeft om tegelijk naar de letter en naar de geest de Verlosser van de zondaar te zijn.

De profetie is een licht in de nacht, waarvan Christus de Morgenster is; alleen de dag, waarvan Christus de Zon is, is de vervulling. Laat ons dan niet menen de profetieën zo klaar te verstaan en zo juist te kunnen bepalen, alsof de vervulling reeds gezien werd - dat ware evenveel als de volle dag reeds te willen zien in de dageraad. Daarom moet het verre van ons zijn: vooreerst om onze eigen opvattingen der Schrift, bijzonder in dit opzicht, anders dan met bescheidenheid en zonder enige aanmatiging en meesterschap voor te stellen en te verdedigen. En ten andere, om de broederen, die van een tegenovergesteld gevoelen, maar overigens gezond in het geloof zijn, minder te achten en lief te hebben, dan die het met ons eens zijn. Het verschil betreft dus bijkomstige zaken, die geen gelovigen van elkander mogen verwijderen, veel minder vervreemden, maar die hen veeleer tot meer gezet en aanhoudend onderzoek der Schrift moeten verenigen. Want al zijn het bijkomstige zaken, ze zijn echter gewichtig genoeg om ze met elkander te bespreken en in het licht der Schrift te stellen. Al wat zich als leer der Schrift kan bewijzen, is de gelovige boven alles dierbaar. Het is hem een aanwinst, een schat te meer, uit de hand zijns Gods. Wij zijn er rijker door geworden en zouden gaarne zien *dat anderen er ook rijker door werden*. Ik wil niet zeggen in geloof en in liefde, maar in troost en in hoop.

De Schrift onderscheidt de verwachting van een enkele gelovige van de verwachting der Kerk. De gelovige is sterfelijk en daarom is zijn verwachting: door de dood te komen tot de Heere. Maar de Kerk sterft niet. En daarom is haar verwachting: de komst des Heeren tot haar. "*Ziet Hij komt!*" is de roep der Schrift. En deze roep eindigt niet, voordat de Schrift eindigt. Ja, deze roep is door de Kerk gegaan van alle eeuwen. En daarom moet ook de gehele Kerk deze roep levend houden door deel te nemen aan de arbeid der profetische uitlegging. Wij zijn dan ook blijkbaar in alles en vooral in de kerk, in een voorlopige toestand. Hier staat een schoof en daar staat een schoof, doch er is geen geheel, geen eenheid. **Het Loofhuttenfeest moet nog komen."**

In de onvervulde beloften ligt een rijke troostbron voor hen die wegzinken onder het oordeel over Nederland. Hier is een zalig licht in de duisternis. Het is niet te hopen dat men zich ergert aan de ruime verwachting voor de kerk. Dat zou ik heel erg vinden. Mijn bedoeling is juist om tot bemoediging te zijn. Ik kan de troost daarin niet meer langer voor mezelf houden. Spreken de oudvaders niet veel ruimer? J.C. Philpot zegt, dat het bevindelijk geloof in de onvervulde profetie een zoete en Goddelijke troost geeft. Toen Jezus aan de discipelen vroeg: "Hebt gij enige toespis?" antwoordden ze kortaf: "neen". Maar als een gelovige om toespis vraagt, boven het kostelijk zielsbanket van Zijn eeuwige liefde, zegt Hij: "Komt, zet u aan Mijn voeten; Ik zal uw druk verzoeten."

5. Ph. van Sorgen, 17 okt. 1743, uit: *Een Bundeltje uitgekijpte gezangen*.

1. <i>De springvloed der genaden, daar 't aardrijk in zal baden, naar 's Vaders hoog bevel, dat kan, noch zal niet komen Vóórdat de hand der vromen, is weg, zie Daniël. [hfd.12].</i>	3 <i>'t Zal dan van mensen krielen; en weergeboor'ne zielen gevoed met hemels merg. De heiden zal de Joden dán juichend komen noden tot Mijnen heil'gen berg.</i>
2. <i>En Mozes, Mijn profeten, die hebben dit geweten. Dan zal Ik Michaël, de Geest des Levens zenden, tot aan des aardrijks enden, 't Veld van Ezechiël! [hfd. 37].</i>	4. <i>Al schijnen zelfs Mijn schapen met 't dwaze volk te slapen, 't wacht haast een and'ren staat; en 't blinken van Mijn luister. Het allerdroevigst duister gaat vóór de dageraad!</i>

Hoofdstuk 1

De Antichrist

Antichus IV ontheiligt de tempel.

In onze tijd worden verschillende profetieën uit Gods Woord vervuld. Om de profetie een beetje te begrijpen is het van groot belang dat we de antichrist er in kennen en doorzien. De opkomst en de ondergang van de antichrist te onderkennen is als het ware een sleutel tot opening van de profetieën uit Daniël en Openbaring. De Heere heeft de tijdsduur van de antichrist geopenbaard. Vandaar dan ook dat zowel oudere als nieuwere theologen daar een nauwkeurig onderzoek naar gedaan hebben.

Daniël ontving een gezicht van de vier wereldrijken en de daaropvolgende antichristelijke regering, zie maar in Daniël 7.

Babylonische rijk	607-538 v. Chr.	70 jaar
Rijk van de Perzen en Meden	537-338 v. Chr.	300 jaar
Grieks-Macedonische rijk	337- 68 v. Chr.	270 jaar
Romeinse rijk	68 v. Chr.-476 na Chr.	545 jaar

Het West Romeinse rijk viel na 476 jaar uiteen in ongeveer 10 koninkrijken. Rome werd door diverse overheersers bestuurd. Telkens kwam de stad weer terug onder Oost Romeins bestuur en dat duurde tot het jaar 732. Vanaf die tijd regeerde de paus als wereldlijk vorst en als kerkvorst over de stad, zie Daniël 7:24 en 25.

Later kreeg Daniël een dieper inzicht in wat het Joodse volk allemaal zou overkomen door de overheersing van Egypte en Syrië en dat tijdens het derde wereldrijk. In hoofdstuk 11:21 wordt gesproken over de koning van het Noorden. Daar wordt Antiochus IV Epifanus, die van 175-164 voor Chr. koning over Syrië was, mee bedoeld. In Dan. 11:22 wordt zijn eerste veldtocht beschreven tegen Israël; en vers 25 de veldtocht tegen Ptolemeus Filomator, de koning van Egypte. Deze tocht vond plaats in 175 v. Chr. De engel noemt hem de koning van het Zuiden.

Antiochus beschouwde zichzelf als een zoon van de afgod Zeus. Vandaar dan ook de uitdrukking: "Hij zal zich verheffen boven allen God", Dan. 11:36. In 168 v. Chr. maakt Antiochus weer een veldtocht naar Egypte. Hij wordt van over de zee aangevallen door de Romein Attilus. In hoofdstuk 11:29 en 30 wordt van "schepen van Chittim" (= Romeinen) gesproken, die hij bestrijdt. Intussen breekt er in Jeruzalem een opstand uit. Daarop stuurt Antiochus zijn legeroverste Appolonius naar Jeruzalem, ongeveer mei 168 v. Chr. Deze Appolonius verwoest de stad grotendeels en hij richt ook een afgodsbeeld op in de tempel, de 15de Chisleu. Die datum komt overeen met de maand december. Daarna laat hij varkens offeren bij de inwijding op 25 Chisleu. Dan. 11:31 noemt dit een "gruwel der verwoesting".

Judas de Makkabeër herovert Jeruzalem op de Syriërs in 165 v. Chr. en hij verwijdert het afgodsaltaar, zie Dan. 11:34. De daaropvolgende tempelreiniging duurt 30 dagen en de tempel wordt weer ingewijd op 25 Chisleu, drie jaar nadat deze ontheilgd werd.

Ondertussen ging Antiochus op krijgstoct tegen Phrates, de koning der Parthen die de oostgrens van Syrië had aangevallen. In hoofdstuk 11:44 worden dit de geruchten van

het oosten en het noorden genoemd. Waarschijnlijk moeten we hier bij het noorden aan een volk uit Armenië, dat ligt ten noorden van Syrië, denken.

De oorlog tegen de Parthen werd door Antiochus verloren. Op zijn terugkeer stierf hij na een korte ziekte in Perzië. Men schrijft dat zijn dood 1 à 2 maanden na de tempelinwijding plaats vond ongeveer in het begin van 169 v. Chr. "Hij zal ten einde komen en geen helper hebben", Dan. 11:45.

Het hiervoor gestelde kunnen we beschreven vinden in de boeken van de Makkabeën.

Daarna zal Michaël opstaan, in een benauwde tijd, zoals er nog nooit tevoren geweest is, Dan. 12:1. Wanneer zal er verlossing komen? Wel, we lezen het ook in hetzelfde hoofdstuk: *"Na een bestemde tijd, bestemde tijden en een helft."* Dan. 12:7. Wat moet hier nu onder worden verstaan? Wel, in de profetische stijl betekent een tijd, een jaar van 360 dagen.

Dus "een tijd" een jaar van 360 dagen.

"Bestemde tijden", in het Hebreeuws staat het in 't meervoud dus: 720 dagen.

"Halve tijd", dat is een half jaar dus 180 dagen.

Bij elkaar is dat 1260 dagen of 42 maanden. Hierover wordt hierna nog wel verder uitgewijd.

2. De regeringsduur van de pauselijke antichrist.

Antiochus IV is een profetisch type van de antichrist die de Nieuw Testamentische kerk zal vertreden gedurende 1260 dagen, zie Openb. 11:2 en 3. Profetische dagen betekenen in de Bijbel echter dikwijls jaren, zie daarvoor ook Ezech. 4:5.

Kort en krachtig laat de kanttekening zich uit over de regering van de antichrist:

Openbaring 11:2, noot 8 "42 maanden".

"Hierdoor wordt de gehele tijd van de heerschappij van de antichrist verstaan. Doch de rekening van het begin en het einde van deze tijd wordt verscheiden genomen, gelijk op het volgende zal aangetekend worden. ***Maar het allerzekerst is, dat wij de vervulling daarvan met lijdzaamheid verwachten.***"

Openbaring 11:3, noot 9 "1260 dagen".

"Daarom moet beide de zaak zelf en de tijd hier noodzakelijk profetischer wijze en figuurlijk verstaan worden, namelijk van de dagen, die gehele jaren betekenen, gelijk Ezech. 4:5, Dan. 9:24, welke jaren van enigen worden begonnen van het jaar 606, wanneer de bisschop van Rome allereerst de titel van bisschop der gehele Christelijke kerk, die Christus alleen toekomt, heeft aangenomen en de afgoderij onder de Christenen meest is begonnen door te breken, enz."

Openbaring 12:14, noot 34 "een tijd en tijden en een halve tijd".

"Sommigen nemen hier een tijd voor een jaar, de tijden voor twee jaren en een halve tijd voor een half jaar, gelijk deze wijze van spreken schijnt genomen te worden in Dan 7:25 en 12:7, en houden dat de tijd van de antichrist niet langer zal duren dan drieënehalf jaar voor de voleinding der wereld, gelijk de tirannie van Antiochus, die een voorbeeld van de antichrist was onder de Joden, ten tijde van de Maccabeën, niet langer heeft geduurd. Doch dit gevoelen is in hoofdstuk 11:3 wederlegd. En wordt bovendien krachtig wederlegd, omdat indien zulks waarachtig ware, de dag des oordeels, ten tijde van de antichrist reeds bekend zou zijn, tegen de getuigenis van Christus, Mark. 13:32.

Gelijk ook niet mogelijk is dat de antichrist in zo weinig tijd -uit de stam van Dan-gelijk zij voorgeven, (welke geen gebied in de wereld heeft) zou opkomen.

En zichzelf al de Joden in de gehele wereld zal aanhangig maken, de stad Jeruzalem met het Joodse land innemen en de tempel opbouwen; daarna zich door de gehele wereld zou doen aanbidden, de christenheid onder zich brengen, de stad Rome verwoesten en dergelijke meer. Daar de Schrift getuigt, dat deze verborgenheid, der ongerechtigheid al ten tijde van Paulus begon te werken, 2 Thess. 2:7. En dat de Joden zelve, voor de voleinding der wereld zullen worden bekeerd en tot de ware Kerk van Christus vergaderd, Rom. 11:25, 2 Cor. 3:14 enz. Daarom moeten deze tijd, tijden en een halve tijd genomen worden voor een tijd die God wel bekend is; en ons niet dan met de uitgang zal bekend worden .." enz.

In hoofdstuk 17:3, noot 9, komen de kanttekenaars terug op de mening dat de antichrist pas komt op het einde der wereld. Dat zijn verdichtselen van het pausdom om hun eigen merktekenen van de antichrist af te weren.

Openbaring 13:3, noot 9 "opkomst van de antichrist".

... "Dat het Romeinse keizerrijk een dodelijke wonde heeft verkregen, maar dat het Rijk herleefde in de vorm van kerkelijke machten ten tijde van keizer Justinianus in 550 en onder enige volgende keizers, maar die wonde is ten volle geheeld door Pepijn en Karel de Grote ... enz."

De oudvaders noemen de antichrist:

- a. de paus als wereldlijke kerkvorst verenigd met
- b. de regeringen die uit het West Romeinse rijk voortkwamen, de zogenaamde 10 hoornen.

Deze 2 worden in Openbaringen 13 het Beest genoemd dat uit de volkerenzee opkomt. Ten tijde van de Reformatie en na de Franse Revolutie, wierpen de Europese rijken het pauselijke juk af, Openbaringen 17. Het Beest ging verder in een liberaal, socialistisch, communistische of nazistische vorm.

3. De opkomst van de antichrist

De kanttekening noemt de volgende feiten voor het begin van de 1260-jarige periode.

1e.

550 na Chr. Onder keizer Julianus I tracht paus Vigilius zijn zeggenschap over de kerken te vergroten.

2e.

660 na Chr. Bedoeld wordt 607. De bisschop van Rome neemt de titel van algemeen bisschop aan en keizer Focas erkent Rome als hoofd van de kerken in het westen en in het Oost Romeinse rijk.

In 732 roept paus Gregorius III een concilie samen waarin de beeldendienst wordt doorgedreven. Keizer Leo wordt in de ban gedaan. De paus beschouwt zich als wereldlijk heerser over Rome. Na dit jaar groeit de macht van de paus aanzienlijk. (Dit feit wordt door de kanttekening niet genoemd.)

3e.

In 756 ontvangt de paus van Pepijn de beroemde schenking van het grondgebied van de Longobarden. De kerkelijke staat is dan een feit. Hierdoor is de paus zowel wereldlijk als kerkelijk vorst en heeft hij zijn zetel op de 7 bergen van Rome. Hij vertoont zich in

de tempel als een God, namelijk de stedehouder van Christus. Volgens de meeste uitleggers begint hier zijn feitelijke regeringsduur.

4e.

In het jaar 774 bevestigt Karel de Grote de schenking van zijn vader aan de paus en vergroot ook nog eens zijn gebied.

De periode van 607-756 is van groot belang want in deze 150 jaar valt de opkomst van de antichrist. Nergens wordt dit duidelijker geopenbaard dan in Openb. 9:1-12. De vijfde bazuin duurt 5 maanden, dat is 150 dagen. Als we hier inderdaad een profetische tijd kunnen aannemen, dan duurt zijn opkomst inderdaad ook 150 jaar. Daarna zit de antichrist op zijn troon, zie Openb. 13 (vergelijk ook R. Fleming, *Sleutel tot de Openbaring*).

4. De val van de antichrist

In Dan. 11:45 zegt de engel van de antichrist: "Hij zal tot zijn einde komen." De Ned. Gel. Bel. spreekt in art. 36 over *het te gronde werpen van het rijk van de antichrist*. Hieronder volgt een overzicht van de trappen in opkomst en ondergang van het rijk van de antichrist volgens de kanttekening.

550 plus 1260 is 1810.

In het jaar 1809 werd de kerkelijke staat bij het Franse keizerrijk ingelijfd. In 1814 werd paus Pius VII weer in zijn rechten hersteld.

607 plus 1260 is 1867.

Garibaldi belegert Rome in 1867. Koning Victor Immanuël overwint Rome op 4 september 1870. De kerkelijke staat wordt bij Italië ingelijfd. In 1929 wordt de paus weer als soeverein vorst over het Vaticaan hersteld.

Zoals gezegd verwierf de paus zich het wereldlijk gezag over Rome ongeveer in het jaar 732 en over de kerkelijke staat ongeveer in 756. De definitieve regeringsduur van de antichrist zou dan kunnen eindigen tussen ongeveer 1992 en 2016. Maar de vraag is: wie moeten wij thans onder antichrist verstaan?

1. In de Middeleeuwen onderwierpen de regeringsleiders van Europa zich aan de macht en het gezag van de paus. In Openb. 17 wordt dat aangetoond door het beeld van het Beest die geleid werd door een hoer, dronken van het bloed der heiligen. De bloedige vervolgingen werden in de tijd van de Reformatie vermeerderd toen diverse landen het Roomse juk afwierpen.
2. Vanaf 1789 wierpen de meeste regeringen het Roomse juk geheel af. Europa werd vanaf die tijd door een ander beginsel geleid, namelijk door ongeloof en revolutie. J.C. Philpot noemt deze regeringsvorm in Europa de Ongeloof-antichrist. Zijns inziens is dat de 8e koning, Openb. 17:11. D.w.z. de Paus was de 7e regeringsvorm in Europa, de Revolutionaire macht is de 8e. De antichrist nam een andere vorm aan. De Roomse hoer en valse profeet bleven wel bestaan, maar Europa werd in hoofdzaak geleid door het Beest in de vorm van revolutionaire machten, nationalisme, liberalisme, communisme, pacifisme, nazisme en socialisme. En wat heeft de kerk ook daaronder geleden! En voor de Joden was de uitroeiing onder de nazi's erger dan alles wat het volk geleden heeft vanaf haar bestaan.

Daarbij is het wel bijzonder erg dat de vervolgingen van de Joden eertijds geschieden in naam van het Christendom en van de kerk.

Maar aan de andere kant is het heel opmerkelijk dat die laatste vormen van de antichrist of al gevallen zijn, of bezig zijn te vallen. Tweehonderd jaar na de Franse Revolutie spreekt men over de begonnen dood van het communisme en het socialisme.

3. Wat blijft er dan over na 1992/1993? Een democratisch Europa en veel afvallige godsdiensten. Toch is er ook een lichtzijde. Is het een kleine zaak dat er godsdienstvrijheid is in heel Europa en in de grootste delen van de wereld? Dit is uniek in de geschiedenis. Het is sinds keizer Constantijn, 323 na Chr. niet meer voor gekomen. En de Joden hebben het nimmer genoten. Als Nederland maar soeverein blijft!

Een democratisch Europa, geleid door het *Europees Parlement* mogen we wel bij het Babylon uit Openbaring 18 vergelijken. Het Middeleeuwse Roomse Babel ging gedeeltelijk ten onder, het socialistische Babel eveneens, het letterlijk herbouwde Babel (Irak) deels ook. En zo zal ook het democratische Babel niet blijven bestaan.

De paus en de Roomse kerk kunnen proberen hun invloed te vergroten, ja het liefst zou de paus leider van het Europees Parlement worden en dan met een wereldkerk. Maar hun val komt nabij. De versteende structuur van de R.K-kerk past geheel niet in deze tijd. Laat de antichrist nog een keer proberen om zijn klauw uit te slaan, een plan op te stellen om de kerk uit te roeien, de galg is echter gereed, zoals vroeger voor Haman.

De val van dat Babel zal gepaard gaan, voor en nadien, met de bekering van de Joden. Dat blijkt uit de lofzang die over Babels val wordt gezongen, Openb. 19:1-10. Durham, Brakel en anderen tonen het aan uit o.a. Jes. 13 en 14 en Jer. 50 en 51. De Heere Jezus heeft het op Zich genomen om het Beest en de valse profeet te verslaan, door de roede van Zijn toorn. Het diep goddeloos Europa zal het gewaar worden in aller-vreselijkste oordelen.

Maar eeuwig wonder, Christus zal er dan Zijn Woord doen zegevieren, Openb. 19 en 20.

Onze kanttekenaars spreken zeer duidelijk over een bloeitijd van de kerk na de overwinning op de antichrist. Dit zal voor heel de wereld groter zijn dan de overwinning tijdens de Reformatie van de voorgaande eeuw!

Openb. 17:14, noot 36.

"Namelijk door een **geestelijke** overwinning dat zij de ware en zaligmakende leer van Christus niet zullen kunnen uitroeien, wat zij ook doen. Maar dat Christus door Zijn uitverkorenen en gelovigen, in spijt van al zulk geweld, dezelve zal verbreiden in de wereld. Als ook door vele uiterlijke overwinningen die Hij de Zijnen in de wereld over hen zal geven, gelijk de voorbeelden in deze en in de **voorgaande eeuw** bewijzen. En in dien laatsten groten krijg, waarvan in het voorgaande hoofdstuk 14 is geprofeteerd zal het nog klaarder voor de hele wereld blijken, 1 Tim. 6:15, Openb. 19:16."

Wat wordt er in hoofdstuk 14 geprofeteerd? In vers 6 noot 15 zeggen de kanttekenaren dat de *leer van het Evangelie met trappen in de kerken hersteld zal worden*.

Verder kondigt in hoofdstuk 14:8 een engel de val van Babylon aan.

De kanttekening, noot 22: "Haar val is bij God besloten en wordt reeds in de harten van velen begonnen en zal van nu voortaan meer en meer bevorderd worden, totdat zij eindelijk geheel zal uitgevoerd zijn, gelijk hierna **hoofdstuk 18** in het brede zal worden verklaard. Deze woorden zijn genomen uit Jes. 21:9 en Jer. 51:8."

De val van Babylon in hoofdstuk 18 verklaren de kanttekenaars als volgt, noot 2: "Sommigen verstaan dit van Christus Zelf en Zijn komst ten oordeel wanneer hij de Antichrist geheel zal teniet doen, 2 Thess. 2:8 ... Het is waarschijnlijker dat hier van de val dit Babylon en de **uitroeiing van haar troon** wordt gesproken die nog **tevoren** zal geschieden, tot een voorbeeld van Gods rechtvaardig oordeel **voor de gehele wereld**, gelijk het ook daaruit blijkt, dat God in het vierde vers Zijn volk beveelt uit haar te gaan, opdat ze haar zonden en plagen niet deelachtig worden. Hetwelk op de uiterste dag niet wel kan gepast worden. Van welke laatste wraak over het Beest en de valse profet eerst zal gesproken worden, Openb. 19:20 en 21."

Wanneer die laatste val en uitroeiing van Babylons troon wezen zal, verklaren de kanttekenaars in Openb. 16. In dat hoofdstuk toont een engel aan Johannes de chronologische volgorde van de plagen over de Antichrist en de wederwaardigheden van de kerk.

Openb. 16:8, noot 12 verklaren de kanttekenaars over de vierde fiool: "Het licht van het Evangelie wordt meer kracht gegeven tot overtuiging en ontsteking in de harten der mensen, waardoor er nog meer tot bekering zullen worden gebracht. Ook dat zelfs de Joden met hopen Christus zullen aannemen, Rom. 11:25 en 26". De bekering van de Joden gaat verder onder de vijfde fiool als Babylons troon valt. Dat de Joden naar hun land terug zullen gaan, ontkenden de kanttekenaars. Ze meenden dat zo'n letterlijke verklaring het chiliasme en de opstanding van de martelaren zou begunstigen.

Achteraf bekeken weten we dat de kanttekenaars zich hierin vergistten. Ook dat de Joden bekeerd zouden worden **in het tijdvak van de 4e en de 5e fiool**.

Tal van schrijvers uit de Nadere Reformatie volgden deze vergissing. Toch is de verklaring van de kanttekenaars van groot belang geweest. Immers, de Roomse leer is dat de kerk de plaats van 't hele Israël heeft ingenomen. De Joden mogen vervolgd worden omdat ze moordenaars van Jezus zijn. Luther verwachtte aanvankelijk hun bekering, maar liet hen vallen. "De waarheid is aan 't licht gebracht, de profetieën vervuld, Christus' komst is aanstaande", zei Luther.

De Gereformeerde reformatoren, o.a. Calvijn, meer nog Martyr en Bucer verwachtten de bekering van de Joodse natie, vlak voor de wederkomst van Christus om te oordelen. Rond de 16e/17e eeuwwisseling bewezen o.a. Brightman, Parr en Paraeus uit de Romeinenbrief dat God Israël tot een zegen voor de wereld heeft beschikt door hun val, hoeveel te meer door hun wederaannemen van hun Messias, als de Zoon van God. De kanttekenaars deelden die mening en gingen verder dan praktisch alle voorgaande hollandse theologen. Formeel stelden ze vast dat de fiool-tijdvakken een chronologisch karakter hebben. De bijbellezer kon nu zien dat er nog grote zaken stonden te gebeuren. *De Heilige Geest werkte een geloofsverwachting voor de kerktokomst.*

Het kleine mosterdzaadje van de Reformatoren, groeide sterk in de Nadere Reformatie, ong. 1618-1758. En hoewel niet zonder wilde takken, werd het tot een grote boom, "waar de vogelen des hemels nestelden in zijn takken". Gelovigen die mogen vliegen in de zuivere lucht van Gods liefde, zoeken een rustplaats voor hun persoon- en kerkverwachting in de takken van de profetie die wortelt in het Genadeverbond. Daar

bidden ze dagelijks: "Uw koninkrijk kome". Deze gebeden zijn door de Geest vruchtbaar.

In tijd van kerkverval vielen de takken af en bleven de gelovigen op de wortel zitten. Paulus zegt in Rom. 11 tot de bekeerde Romeinen die zich boven de gevallen Joden verhieven: "Gij draagt de wortel niet, maar de wortel - Christus, uit de **Joodse** vaders - draagt u! Zijt niet hooggevoelende, maar vrees, dat ge ook niet afgehouden wordt".

5. Herstel van de kerk

De bekering van de Joden geeft grote uitbreiding van Christus' gemeente door heel de wereld. De kanttekening verwees zojuist naar Romeinen 11. "En indien hun val (der Joden) de rijkdom is der wereld, en hun vermindering de rijkdom der heidenen, **hoeveel te meer** hun (der Joden) volheid". Rom. 11:12.

Kanttek. noot 55 en 56 zeggen over de rijkdom der wereld: "dat de verwerping van het Evangelie door de Joden gelegenheid gaf dat het Evangelie tot de heidenen kwam; en daar een *rijke en overvloedige kennis* van Christus en het Evangelie gegeven heeft".

"Hoeveel te meer hun volheid." Noot 59: "Dat is wanneer de Joden met grote hopen en menigte het Evangelie zullen aannemen, namelijk zal hetzelfde wezen de rijkdom der heidenen."

Rijkdom der heidenen betekent dus volgens de kanttekening een rijke en overvloedige kennis van Christus door heel de wereld. Dat blijkt ook uit de bron waaruit de kanttekening citeert. Koelman verwijst naar hem. Die bron is de verklaring over de Romeinenbrief door David Paraeüs, professor in de theologie te Heidelberg. Paraeüs over Rom. 11:25: "Dat ten laatsten de Joden met grote hopen tot het geloof in Christus komen en met de heidenen zalig worden".

We gaan verder. "Want indien hun (der Joden) verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming (der Joden) wezen, anders dan het leven uit de doden?" Rom. 11:15.

De kanttekenaars verklaren deze tekst noot 70-75: "dat God de Joden verwierp omdat ze het Evangelie verachtten, daardoor kwam het Evangelie onder de heidenen door de hele wereld." Het Evangelie bereikte daardoor veel meer mensen dan de Joden. De wederaanneming van de Joden verklaren ze, noot 74: "namelijk tot de gemeente van Christus, wanneer de Joden met grote menigte zich tot Christus zullen bekeren".

De aanneming van de Joden geeft het leven uit de doden. De kanttekening, noot 75: "Dit is een algemeen spreekwoord waarmee te kennen gegeven wordt een zeer grote verandering ten beste, alsof iemand dood zijnde wederom levend wordt. Hetwelk geschiedt door de predikatie des Evangelies, waardoor degenen die dood waren, Efeze 2:1, levend gemaakt worden, Joh. 6:68, Filip. 2:16.

Van dood levend worden, ziet in dit tekstverband niet zo zeer op de Joden, maar voornamelijk op de heidenwereld, zoals blijkt uit de aangehaalde tekst, Efeze 2. Heidenwereld zijn in bijbelse zin alle niet-Joodse naties. Zoals de Kanttekenaren van H. Witsius het later ook op. "De Christenwereld uit de heidenen zal van dood levend worden." Citaat van Witsius volgt in hoofdstuk 3.

Het is niet uitgesloten dat de kanttekenaars gebruik maken van J. Taffins uitleg over Romeinen 11. De lezer oordele zelf:

"Zo gaat de Apostel juist het tegendeel tonen, zeggende: Indien haar val geweest is, de rijkdom van de wereld en haar vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer zal dan haar overvloed wezen? Ons alzo tonende door een gemeenzame manier van spreken (de kanttek. een algemeen spreekwoord) dat, indien daar zoveel heidense naties tot de Heere bekeerd zijn gedurende die hardnekkigheid en wederspanning der Joden - hetwelk voorwaar geweest is een aanmerkelijke vermindering voor de Gemeente en een beletsel voor het Evangelie - zo zal daar dan een veel groter getal tot de Heere bekeerd worden, als God de hardnekkigheid der Joden zal wegnemen. Daarna voegt hij daarbij, zeggende: Indien haar verwerping is geweest de verzoening der wereld, wat zal dan haar aanneming wezen als het leven uit de doden? Waarmee hij ons twee goederen voorstelt die in de heidenen zijn aan te merken. Het éne is geschied in de verwerping der Joden, het andere zal geschieden in hun aanneming.

En wat is toch dat goed wat in hun aanneming geschieden zal? Namelijk, dat de heidenen zullen bekeerd worden van de dood tot het leven, zegt de Apostel. Hoe dat toch? Omdat namelijk de Gemeente dewelke van haar eerste zuiverheid was afgefallen, alsdan wederom zal gezuiverd worden".

Taffin vervolgt over Rom. 11:30-32.

"Laat ons in deze woorden 3 trappen aanmerken:

1. Een tijd dat de Joden bekeerd en de heidenen ongehoorzaam waren.
2. Een tijd dat de heidenen bekeerd zijn en de Joden ongehoorzaam zijn geworden.
3. Een tijd dat gelijk, aan beide 't samen barmhartigheid zal geschieden.

Taffin wijst verder op het belang van de ontdekking van Amerika i.v.m. het ingaan van de volheid der heidenen. Dat de Antichrist zal ten onder gaan, de hoer van Babylon zal verbrand worden, enz.

Die 3 tijdperken, verleden, tegenwoordige en toekomstige, vinden we ook weer terug in de kanttekening van Rom. 11:30-32.

Paulus spreekt over de christenen uit de heidenwereld:

1. Rom. 11:30 noot 40 **Eèr** Christus gekomen en u gepredikt is.
2. Rom. 11:31 noot 44 **Nadat** Christus gekomen en u gepredikt is.
3. Rom. 11:32 noot 49 **Opdat** allen zo Joden als heidenen zalig gemaakt zouden worden.

Deze indeling is later veel misbruikt voor de zogenaamde vervangingstheologie. Maar dat laten we hier rusten.

Jean Taffin, een neef van Taffin de hofprediker van Willem van Oranje, werd geboren in 1565. Hij werd na 1590 predikant van de Waalse kerk te Vlissingen. Daar verscheen in 1609 de Apocalypsis, in het Frans. In 1611 werd Taffin verbonden aan de Waalse kerk te Middelburg, waar hij waarschijnlijk tot zijn dood in 1632 bleef. Die gemeente bestaat nog. In 1611 vertaalde Udemans zijn werkje in het Hollands: Een klare uitlegging van den Apocalypsis (de Openbaring).

Ds. G. C. Udemans, 1581-1645, werd als Zierikzese predikant afgevaardigd naar de Dordtse Synode 1618. (De citaten uit: "De visie der Joden", door Dr. Op 't Hof).

De kanttekenaars geloven dus aan een wereldwijde opwekking van de christelijke wereld uit de heidenen als de Joden bekeerd worden. Toch verwerpen ze een heerlijke kerkstaat. Dat lijkt tegenstrijdig. Maar zo is het niet. Dat blijkt als we hun visie verder nagaan.

1. Het tijdperk van de fiolen, Openb. 15 en 16 is de tijd dat Gods toorn uitgestort wordt over de Antichrist. En dat de kerk uit de Antichristelijke wereld tevoorschijn komt, maar toch blijft onder de duisternis van verdrukking. Dat wordt afgebeeld door de rook in de tempel, Openb. 15:8.

Volgens de kanttekenaars ging de prediking van P. Waldus, 1170, aan de eerste fiool vooraf. De fiool begon rond 1300 toen de Antichrist op z'n hoogst was, Openb. 9:14, noot 16.

De tijd waarin de kanttekenaars leefden, begin 1600, beschouwden ze onder de derde fiool. Een fiool-tijdvak kan langer dan een eeuw duren. (Durham, Brakel e.a. beginnen het fiolen-tijdperk bij de Reformatie.)

2. Zoals we zagen, stelden de kanttekenaars de opkomst en val van de Antichrist in trappen. Een voornaam jaar in opkomst is 606. Een trap in z'n val kon dan ± 1866 verwacht worden. Hoewel ze dit laatste jaartal niet uitschrijven, verklaren ze die val onder de vijfde fiool welke uitgestort wordt op de troon van het Beest, waardoor zijn rijk verduisterde.

De volgende trap in opkomst ligt zo ongeveer 756. De kanttekenaars wachtten zich ernstig om geen toekomstberekeningen te maken. Maar in hun visie ligt inbegrepen dat ze de laatste val verwachten nà 756 + 1260 jaar. Dit is ook één van de redenen dat het oude volk met schroom sprak (en sommigen schreven) over de tijd omtrent 2.000.

3. De kanttekenaars verwachten een trapsgewijze voorspoed van het Evangelie: De bekering van de Joden onder de vierde fiool, de val van Babylon onder de vijfde fiool. Beiden geven een grote bloei voor de kerk. Toch *blijft de kerk onder de fiolen*, d.w.z. onder kruis, strijd en vervolging. De voorspoed blijft onder de eerste helft van de zesde fiool. Daarna komt een vreselijke strijd in Armageddon, waarna het hoe langer hoe slechter met de kerk gaat. De laatste fase van de zevende fiool eindigt met het eindgericht over het Beest en de valse profeet, Openb. 19. De daaropvolgende binding van de duivel wordt verklaard als een nieuwe profetie over een achterliggende periode, Openb. 20:1, noot 1.

Ten tijde van de kanttekenaars waren er andere godgeleerden die de ondergang van de Antichrist in Openb. 19 verklaren vóór de ondergang van de wereld, wat in de kanttekening bescheiden weerlegd wordt, Openb. 19:11, noot 24. Eén van hen was Th. Brightman, wiens uitlegging van Openbaring in 't Hollands verscheen in 1621. E. Teellinck drong sterk aan op die visie. Brightman leerde o.a. een aanvankelijke roeping van de Joden onder de zesde fiool (lees terugkeer) en een volkomen roeping en heerlijke kerkstaat als het *tijdperk van de zeven fiolen/plagen geëindigd zijn*, Openb. 20:1-9.

Het verschil tussen de kanttekenaars en andere godgeleerden ligt in dit kardinale punt: de één zegt er komt een voorspoedige Evangelieverbreiding, maar de kerk blijft onder de fiolen, de ander zegt er komt een heerlijke kerkstaat zonder grote uitwendige vervolgingen.

De één beschouwt Openb. 19 als het eindgericht van de **wereld**, de ander het einde van de **Antichrist**. De één ziet Christus daar komende op de wolken, de ander ziet Hem **komen door Zijn Geest, kracht en Woord**.

Veel latere godgeleerden, die overigens geheel in de "geest van Dordt" leefden, hebben bezwaar dat de Kanttekenaren de eenheid van Openbaring 19 en 20 losmaken. Als ze Openb. 20:1-9 verklaren in de tijd, moet men hoofdstuk 19 ook in de tijd uitleggen, want *de Heilige Geest voegt het samen*. Het eindgericht wordt pas beschreven in Openb.

20:10-15 waar ook de duivel geoordeeld wordt. Terwijl in Openb. 19 er geen sprake is van zijn eindvonnis. Dit punt daargelaten, gaan we verder met een citaat van hoogleraar à Marck, 1656-1731, die de "leer van Dordt" letterlijk handhaafde.

De visie van de kanttekenaars wordt gedeeltelijk verder uitgewerkt door prof. Joh. à Marck in zijn "Het merch der christelijke Godts-geleerdheid", een boek dat tot aan de Franse Revolutie als leerboek voor de dogmatiek in hoog aanzien stond. Joh. à Marck kon niet aannemen dat de Joden naar hun eigen land zouden terugkeren. Ook verwerpt hij het 1.000-jarig rijk waarin de martelaren zullen opstaan of een 1.000 jarige bloeistaat van de kerk. Wat hij wèl geloofde, beschrijft hij in het hiervoor genoemde boek op pag. 1.001 (uitg. 1705). Hij handelt daar over *de vernieuwing van de kerk onder Jood en heiden*.

Daarna vervolgt hij: "Gelijk nu in dezen allen de vernieuwing der wereld even zichtbaar en tastelijk is, zo schijnt uit de oude en nieuwe Godsspraken nog een veel meerdere vernieuwing als tot nu toe bespeurd is, in het laatste einde van des Messias dagen en alzo van alle eeuwen, voorhanden te zijn. Dan namelijk als de Goddelijke genade zo helder van den hemel stralen zal, dat het licht der maan zal zijn als het licht der zon en het licht der zon zeventvoudig zal zijn als het licht van zeven dagen, ten dage als de Heere de breuk Zijns volks zal verbinden en de wonde daarmee het geslagen is genezen, Jes. 30:26. Dan, als het verdwaalde huis Israëls geheel zal worden terecht gebracht. En deszelfs late nakomelingen met verzoening van hun en hunner vaderen hardnekkigheid zich bekeren om weder te verwerven het overblijfsel Zijns volks hetwelk overgebleven zal zijn van Assyrië, van Egypte en van Hamath en van de eilanden der zee, Jes. 11:11. En de Verlosser komende tot Sion voor die zich bekeren van de overtreding in Jacob, Jesaja 59:20.

Dan, als met de zaligheid van geheel Israël, de volheid der heidenen zal ingaan, Rom. 11:25. En de Steen zonder handen worden zal tot een groten berg, die de gehele aarde vervult, Dan. 2:35. En alle andere volken zowel als Israël zullen wandelen elk in de Naam Zijns Gods en alzo de einden der aarde worden, de bezitting van de Koning Sions, Micha 4:5.

Dan, als het overstromende geweld van den Arabier (Mohammedanisme, WW) in het oosten en zuiden zal ophouden en de verschrikkelijke macht van 't roomse antichristelijke beest in de gehele wereld te gronde zal gaan en de leugen en de goddeloosheid worden verbannen. En de aarde zo vol zijnde van de kennis en vreze des Heeren gelijk de wateren de bodem der zee bedekken, Jes. 11:9. En overal een nieuw leven uit de doden zal worden bespeurd, Rom. 11:15. En de Heere Koning zal zijn over de ganse aarde, en de Heere één en Zijn Naam één, Zach. 14:9. Wij wijzen u ook maar de hoofdsom van de zaken als met de vinger aan."

Op blz. 891:

"En gelijk de volle ontworsteling van de kerk met al haar rampen algemeen verwacht wordt in de volmaakte verheerlijking deszelfs ten laatste dage, zo heeft men ook met recht een volle hoop van een zeer gelukkige staat der kerk hier op aarde voor dien laatsten dag, dewelke in heerlijkheid al de voorgaande luister deszelfs verre zal te boven gaan. Waartoe bijzonder behoort de bekering der Joden die haar opzicht heeft niet op enige weinigen van dat volk, noch ook op hen allen, zonder uitsluiting van iemand, maar in 't algemeen op de menigte van Abrahams zaad uit Israël en al deszelfs twaalf stammen, gelijk die nu in en wegens hun ongeloof van God verworpen is. Dit leren ons duidelijk ontallijke voorzeggingen des Ouden Testaments ... gelijk mede die van Paulus in het Nieuwe Testament, 2 Kor. 3:16 en Rom. 11".

Blz. 896:

"Wij hebben evenwel hier wel zorg te dragen dat wij deze gelukkige opkomst der kerk niet gedurig inscherpen alsof die de hoogste verwachting der gelovigen was, gelijk aan haar eeuwige zaligheid hierna ...".

Blz. 897:

Ten aanzien van de duur van deze gelukkige opkomst van de kerk ... Wij lezen in de Schrift van een groot wederverval van de kerk vóór Christus' komst, Matth. 24:37-39 en Lukas 18:8: "De Zoon des Mensen als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?"

Hetzelfde getuigt W. à Brakel in de Redelijke Godsdienst deel III, Openb. 20:1. Hij schrijft als volgt:

Of er in de laatste tijd der wereld, een heerlijke staat der kerk op aarde te verwachten is? Dit is het gevoel van zeer veel uitnemende godgeleerden van alle tijden en van verre de meesten in onze dagen ... Tegenwerping: De laatste tijden zullen de allerbooste en ellendigste tijden zijn, Lukas 18:8 en Matth. 24:37-39. Antwoord: "Dewijl ná de 1.000 jaren nog een geruime tijd zal zijn eer het laatste oordeel komt. En in die tijd een groot verval zal zijn en de boosaardige vervolging van de ware gelovigen door God en Magog, zo zijn deze teksten niet tegen ons, ook al neemt men ze voor de komst van Christus ten oordeel".

Met deze laatste zin bedoelt Brakel dat Lukas 18:8 ook een meerdere betekenis heeft. Dr. Gill past ze ook toe op het klein aantal Joodse gelovigen, toen Christus kwam om Jeruzalem aan de verwoesting over te geven.

Th. Shepard "De gelijkenis van de 10 maagden". Hfdst. 5 over Matth. 6:6 "Zie de Brudegom komt, gaat uit Hem tegemoet! Ik beken dat de Heere voornamelijk van Zijn komst ten oordeel spreekt, nochtans is het ook waar van een andere komst van Christus in dit leven ... Er is een 6-voudige komst van Christus. 1e. Van Christus wordt gezegd dat Hij tot Zijn volk komt, als Hij hun gebeden verhoort, Lukas 18:8. De Heere bewijst dit krachtig. Zal een onrechtvaardig rechter bij nacht opstaan om een weduwe te helpen als ze gestadig aanhoudt? En zal de Heere ook geloof vinden? *Dat is zulke gebeden des geloofs die voortduren?* Ach neen! Maar de mensen zullen veeleer moede worden, voordat de tijd komt.

In dezelfde zin laat M. Henry zich over Lukas 18:8 horen.

"Als Christus Zijn komst vertraagt, zullen de slechte mensen Hem tarten. Zelfs Zijn eigen volk zal beginnen eraan te wanhoppen. En tot de gevolgtrekking komen dat Hij, omdat Hij niet komt op de door hen berekende tijd, helemaal niet zal komen."

Zie ook M. Henry over Daniël 12:12.

Op of ná het einde van 1260-jarige periode zal Michaël opstaan tot verlossing van de kerk, Daniël 12:1. De kerk krijgt na een zeer bange worsteling onder diverse antichristelijke machten de overhand.

Deze visie van de kanttekenaars vertolkt ook G. Voetsius (1589-1676), een waardig lid van de Nationale Synode van 1618-1619: "De tekenen die als van verre het laatste oordeel zullen voorgaan zijn: de bekering der Joden. Rom. 11:25 en de prediking des Evangeliums over de gehele wereld. Maakt dit geen zorgeloze mensen, dat wij niet geloven dat het zo haast geschieden zal? Neen, omdat niemand verzekerd is van de ure van zijn sterven, hetwelk hem oordeel genoeg is." G. Voetsius, Catechisatie, vraag 52.

Dezelfde mening is ook te vinden bij ds. L. G. C. Ledeboer tijdens zijn gevangenschap in 1844:

"Dit is geen bijzondere voorstelling of gedachte. O, neen. Lees er vader Brakel maar op na en alle onze -tenminste de meeste onzer- godzalige schrijvers, die van die zaken handelen. De zaak is dan ook zo eenvoudig, duidelijk, helder en klaar, dat men geen profeet of profetenzoon behoeft te wezen, omdat te voorspellen; maar met klare ogen duidelijk te zien, als een schip dat nadert van verre uit de zee met zijn masten en zeilen. Of als die handwolk, zoals die Elia's jongen zag opkomen, van verre op zee. Of als de letteren Mené, Mené, tekkel Upharsin. Gij zijt gewogen, maar te licht bevonden! ... Dan zal Koning Jezus heersen in het midden Zijner vijanden en Zijn volk zal nog voor een tijd meerdere rust genieten." (Uit een ABC voor een Abelings).

In "Een spiegel des tijds" blz. 13, 14, 28 schrijft Ledeboer:

"Dat God Babels toren zal omver rukken, het Verbond met Zijn volk zal vernieuwen, Zijn Naam zal verheerlijken, Zijn dienaren met gerechtigheid, Zijn kinderen met wetenschap en Zijn volk met zegen vervullen zal op Zijn tijd. Met jongeren, die niet zo schuldig staan aan de verloochening van des Heeren naam, eer en zaak zal de Heere Zijn werk beginnen."

6. Zalig die verwacht

De engel beëindigt zijn profetie over de antichrist met troost voor de oprechten. *"Welgelukzalig is hij die verwacht"*, enz.

Dan. 12:12. Uit deze profetie verwachtten zij, die tijdens die vreselijke verdrukking leefden, de verlossing uit de klauwen van hun doodsvijand. Welgelukzalig zijn zij, die ook nu de Heere verwachten. Zijn komst tot hun ziel, tot Zijn kerk en op de wolken. Hun hart gaat naar Hem uit. Naar Zijn gunst en tegenwoordigheid. Dikwijls wordt dit belemmerd door ongeloof en bestrijding, door kruis en verlatingen. Die de Heere verwacht, weent daarover. Hij buigt onder de krachtige hand Gods. Hij snakt en verlangt naar de openbaringen van Zijn eeuwige liefde. Hij verheugt zich in de Heere.

En ten opzichte van het herstel van de Kerk, hoopt hij op beloften van een getrouw Verbondsgod. Hij voelt met diepe smart het oordeel der verharding in de kerken en de dodigheid onder Gods volk. Hij verwacht de komst des Heeren om ons te bezoeken vanwege ons aller Godsverlating. Allen staan we schuldig, ieder in zijn eigen kring. Hij buigt onder het gezag van een straffend God. Hij wordt het van tijd tot tijd met God eens onder Zijn gezag. De vrede die daarin ligt is groter dan de buitensporige toekomstverwachting. Hij verwacht achter de barensweeën waarin we nu leven, de geboorte van het kind, de vruchtbaarheid van Sion. Jes. 66:7-11: "Die verwachting doet de ziel opspringen van vreugde in de Heere. Hij leeft door het geloof op de beloften van Hem Die met een eed gezworen heeft: "Zal Ik het zeggen en niet doen? Spreken en niet bestendig maken?"

Wij moeten ons niet blind staren op een jaartal. Toen Petrus op de omstandigheden zag, zonk hij. Ziende op de Heere alleen worden wij behouden en dat bewaart ons voor teleurstellingen als het jaar of de profetie niet brengt wat we ervan verwachtten, omdat we dan dus een verkeerde toepassing hebben gemaakt. Maar met de Heere komen we er nooit beschaamd uit, op Hem ruste ons geloof, ankere onze hoop en Hem omhelze onze liefde. Dan hebben we de Belover in ons hart en de beloofde zaak in geloofsbezit. En dan spreekt Gods Woord ons zalig.

O, wie zal dat wonder kunnen peilen? Door de Heere gered uit een ondergaande wereld. Och, geliefde lezer, denk toch veel aan het behoud van uw onsterfelijke ziel. Buig toch uw knieën, om genade en barmhartigheid te mogen vinden in de ogen des Heeren. Er is zo'n zaligheid in de dienst des Heeren. "Wat vree heeft elk die Uwe wet bemint". Daar bent u wel van overtuigd. De haper ligt in onze onwil. De weg vinden we te smal. Liever willen we ruimer leven en ons op 't einde bekeren. Of we denken als de Heere zo gewillig was als ik, dan zou 't gebeuren. Maar de Heere getuigt: "Zo Ik lust heb in de dood der goddelozen! Daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere en leve. Bekeert u tot Mij, want waarom zoudt gij sterven?"

Hoe meer we daarmee in de knel komen, hoe beter. De eis brengt ons naar onze onmacht. En dat recht te voelen is zo nodig. Dan leren we later ook onze onwil wel. Wie we ook zijn, we liggen niet buiten Gods bereik. Het liefste werk van Christus is zondaars zalig maken. Hoe zwarter ze zijn, hoe witter Hij ze maakt. Maar een mens valt zo gauw naar het ene of andere uiterste. In wanhoop of in zorgeloosheid.

Als de mensen horen dat er hoop op kerkherstel is, worden ze dan niet zorgeloos? Want dat ontslaat het geweten van de knellende angst, door het wegnemen van de gedachte dat Christus elk ogenblik ten oordeel kan komen.

Vrienden, dat misbruik is best mogelijk, want een mens - zelfs met genade - is overal toe in staat. En het meest tot z'n eigen nadeel. Maar het misbruik neemt het gebruik niet weg. Ik heb wel eens opgemerkt als een predikant in de toepassing zegt: "Als u nog onbekeerd bent ..., u lééft nog, u kunt nog bekeerd worden, er is nog een weg tot ontkoming", dat het dan het stilst wordt. Dan komt er wel eens beslag in de gemeente. Die oudvaders leest, weet wel hoe ruim ze waren in hun toekomstvisie. Maar ook ruim in hun aandrang en lieflijke nodiging. Neen, hoop op God neemt de ernst niet weg, maar voedt de voorganger en behoorder juist met aandrang en medegevoel. Mozes wilde uit Gods boek gedelgd worden, Paulus wenste verbannen te worden om hun onbekeerde medemens. Hoe helder waren beiden in hun geloofsverwachting en hoop op God. De liefde van Christus drong hen. Voegt u maar veel onder zulke genademiddelen, die het eeuwig welzijn van uw ziel op 't oog hebben. Want daar gaat het toch feitelijk om, lezer. Roept tot de Heere en Hij mocht "dat water van Bethesda eens beroeren" en u erin dompelen, tot eeuwige zaligheid.

7. De Mohammedaanse antichrist

We doen de Heilige Schrift tekort als we Antiochus IV alleen zien als een type van de paus. Hij is het ook van de Moslim. De duur van de tempelonthelving door Antiochus noemt de engel in Daniël 12:7 *"Na een bestemde tijd, twee tijden en een helft en als hij zal voleind hebben te verstrooien, de hand des heiligen volks."* Dit zijn 1260 dagen zoals we hiervoor al hebben aangetoond. Antiochus verwoestte Jeruzalem, verstrooide het Joodse volk en ontheiligde de tempel.

Tot hoelang? *"En van dien tijd af dat het gedurig offer zal weggenomen en de verwoestende gruwel zal gesteld zijn, zullen zijn duizend tweehonderd en negentig dagen. Welgelukzalig is hij die verwacht en raakt tot duizend driehonderd vijf en dertig dagen"*, Daniël. 12:11 en 12.

Diverse leerzame verklaringen zijn hierover geschreven. De eenvoudigste verklaring laat ik volgen, al blijven er vragen:

Vanaf de verwoesting tot het ontheiligen van de tempel, ongeveer mei tot november, worden er 6 maanden geteld (halve tijd) dat is 180 dagen.

Vanaf ongeveer november 468 v. Chr. tot november 465 (een tijd en twee tijden) worden er 1080 dagen geteld. Bij elkaar zijn dat de 1260 dagen.

Vanaf het verwijderen van het afgodsaltaar tot de heropening van de tempel op de 25e Chisleu worden 30 dagen geteld zodat men tot 1290 dagen komt.

Vanaf de heropening tot de dood van Antiochus worden 45 dagen geteld, zodat men in totaal op 1335 dagen komt.

Op de 25e Chisleu vierden de Joden het feest van de tempelreiniging en ook Jezus heeft dit onderhouden, Joh. 10:22.

Er zijn diverse en leerzame verklaarders die de koning van het noorden zien als een type van de paus en de koning van het zuiden als type van de Moslim en voornamelijk van het Turks-Ottomaanse rijk en zijn militaire activiteiten. Deze zaken laten we in dit verband rusten.

Als die Antiochus nu een type is van de paus, hoeveel temeer niet van de *Mohammedaanse machten* die Jeruzalem letterlijk vertreden hebben? En bovendien de kerk des Heeren in het oosten onder de voet hebben gelopen? Dat een profetisch type meerdere *valse godsdiensten* kan afbeelden, kunnen we leren uit Jes. 9:14: "De oude en aanzienlijke, die is de kop, maar de profeet die valsheid leert, die is de staart."

De opkomst van de antichrist tijdens de vijfde bazuin wordt vergeleken bij sprinkhanen die zo groot als paarden waren, Openb. 9:1-12. Als je dat aandachtig leest, lijkt het wel of je de Arabische paarden door het Midden Oosten ziet galloperen met daarop de Mohammedanen. De verklaarders zien er dan ook niet alleen de pauselijke horden in, maar ook de Mohammedaanse. Er is een verklaarder die wijst op de getalswaarde van het *Griekse Moamētis* wat juist 666 is, maar dat heeft mijns inziens weinig te betekenen.

Antichristenen hebben een speciaal kenmerk: ze hebben een imitatie, een nabootsing van Christus. De paus imiteert het koningschap van Christus en, door o.a. de mis, ook Zijn priesterschap.

Mohammed is vooral een imitatie van Christus als Profeet, de Gezant van God. "Er is geen God dan Allah en Mohammed is Zijn Profeet", is de leuze van de Mohammedaan. Deze visie is gebaseerd op de leer van Mozes dat God enig God is en Mozes Zijn profeet.

Plusminus 607 na Chr. begon Mohammed op 38-jarige leeftijd zijn gezichten te openbaren. In het jaar 610 "verscheen" Gabriël aan hem. Zijn volgelingen hielden hem voor een profeet van God, die al door Mozes was aangekondigd, Deut. 18:18. Heeft u het opgemerkt dat de paus in hetzelfde jaar, in 607, algemeen bisschop werd?

8. De Joden en het land onder het Mohammedanisme

De geschiedenis heeft zeer duidelijk bewezen dat de 1335 symbolische dagen onder Antiochus, haar vervulling krijgt onder de Moslim. Het Romeinse Rijk heerste over Israël vanaf 63 v. Chr. tot 637 na Chr. Van deze 700 jaren was het land ongeveer 300 jaar onder Christelijk-romeins bestuur. Met kleine onderbrekingen, o.a. door Perzisch bestuur, bleef het land onder Oost-romeinse keizers.

Eind 637 wordt Jeruzalem veroverd door één van de vier legers die kalief Omar er op uit stuurde om het Midden Oosten aan zich te onderwerpen. Deze Omar bestemde de Tempelberg voor een nieuwe moskee.

Palestina, na de verovering door Omar toen een provincie van Syrië, kwam onder de gouverneur Abri Sofian. Desondanks bleven het land en Jeruzalem hun Joods/Christelijk karakter behouden.

In 640 werd Sofians zoon Moeawiya gouverneur. In 656 stierf de derde kalief Othman en genoemde Moeawiya wilde de vierde kalief Ali niet meer erkennen en trok dan ook gewapend tegen hem op. De kalief verloor de slag op 28 juli 657, te Siffin.

Men besloot om arbitrators (scheidrechtters) te laten beslissen wie de ware opvolger van Mohammed was en dus kalief moest zijn. De eerste ontmoeting vond plaats in februari 658.

De zaak werd echter niet opgelost, *maar Syrië, waaronder Palestina viel, erkende Moeawiya als kalief in april 658.*

Een grote stap vooruit was dat Amr. B. al-As, de gouverneur van Egypte, Moeawiya ook als wettig kalief erkende. Deze overeenkomst werd gesloten in Jeruzalem op 18 juli 658. Ali verloor zijn gezag ***en de nieuwe kalief eiste Jeruzalem op als heilige Mohammedaanse stad.***

Hij liet zich te Jeruzalem daadwerkelijk uitroepen tot kalief in juli 660 en hij bad bij die gelegenheid te Golgotha, Gethsémané en het graf van Maria.

De Encyclopedie over de Islam zegt hiervan: "Dit was meer dan een politieke gebeurtenis, het was een manifestatie dat de Islam de erve van de voorgaande Joodse en christelijke godsdienst overnam. Hoezeer Moeawiya zich als opvolger van Gods profet beschouwde, bleek uit de toebereidselen om een moskee op de Tempelberg te bouwen en dat met zodanige versierselen dat men zegt dat het de vervulling is van Jes. 54:12. Deze moskee werd gebouwd in de periode 687-691."

Hoe duidelijk is door het Mohammedanisme vervuld hetgeen Daniël van Antiochus heeft geprofeteerd: "Hij zal de tenten van zijn paleis planten tussen de zeeën aan de berg des heiligen sieraads, Dan. 11:45. Het heilige sieraad is de woonplaats des Heeren op de Tempelberg. De paleistent is zijn koninklijke veldtent, vanwaar het gezag uitgaat. Dit is enigszins vervuld door Antiochus, maar in een volle zin door de Moslim.

Uit de hierna volgende tijdtabel kunnen we zien hoe de profetie verder in vervulling is gegaan of nog zal gaan:

658-1072	Arabische overheersers
1072-1099	Seldsjoekse Turken
1099-1291	Kruisvaarders
1291-1517	Mammelukken
1517-1917	Ottomaanse Turken
1917	Generaal Allenby verdrijft de Turken in december 1917 en Engeland neemt Palestina als mandaatgebied, de zogenaamde Balfourverklaring. De volkenbond bevestigt het mandaat van Engeland over Palestina en Transjordanië in 1922.
29 nov. 1947	Op 29 november 1947 aanvaardden de VN het verdelingsplan tussen Trans Jordanië en een gedeelte van Palestina waardoor een Joodse en een Palestijnse staat mogelijk wordt.

14 mei 1948 Op 14 mei 1948 wordt de staat Israël uitgeroepen.
 7 juni 1967 Op 7 juni wordt Jeruzalem (oostelijk deel) op de Arabieren
 veroverd.

We zien dan dat de perioden zijn vervuld:

658 plus 1260 jaar geeft 1917/1918

658 plus 1260 plus 30 jaar geeft 1948

658 plus 1260 plus 30 plus 45 jaar geeft 1993.

Wat echter niet inhoudt dat het Mohammedanisme totaal vernietigd is in Israël.

Geen heersende macht, maar nog een kwellende macht, die tot zijn einde komen zal.

"En hij zal tot zijn einde komen en zal geen helper hebben", Daniël 11: 45.

Hoe dit zal gaan en wat de toekomst zal brengen, weet de Heere alleen. De kanttekenaars zeggen over het einde van de 1335 jaren: *"En dit is de zin gelijk sommigen menen dat de staat(!) van het Joodse volk veel beter wezen zal als er nog 45 dagen zullen verlopen zijn, want alsdan zou het Joodse volk van den wreden tiran Antiochus Epifanus geheel vrij en ontlast worden."* Daniël 12:12, noot 43.

Er worden twee hoofdzaken voorzeggd, die de Heere vervult:

1. Dan. 12:7. Er komt een einde aan de verstrooiing van de Joden. De geschiedenis leert dat dit in fasen voltrokken wordt. De exodus uit Rusland en andere landen die nu (voorjaar 1991) plaats vindt, is er een bewijs van. Dit ligt ook in de profetie opgesloten dat de Tempelberg in elk geval van de gruwel van het Mohammedanisme, de moskeeën gezuiverd zal worden, maar op Gods tijd. Het land zal ook gezuiverd worden van alle andere valse godsdiensten waaronder ook de roomse.
2. Dan. 12:1 *"En te dien tijde zal Michaël opstaan, die grote vorst die voor de kinderen uws volks staat, als het zulk een tijd van benauwdheid zijn zal, als er niet geweest is sinds dat er een volk geweest is tot op dienzelfen tijd toe. En te dien tijde zal uw volk verlost worden, al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het boek."*

De kanttekening merkt hierbij op in noot 3: "opstaan betekent zich opmaken om Zijn kerk te verlossen, eerst van de vervolgingen van Antiochus en ten laatste ook van de vervolgingen van de antichrist".

Voor Israël in Antiochus' tijd betekende dit, de verlossing van hun grootste vijand en het begin van nationaal herstel. Na diverse veldslagen kreeg Israël volledige vrijheid en een bloeiend bestaan onder het koninkrijk van de Makkabeeën van 164 tot 63 voor Christus.

Michaëls opstaan tot verlossing van de Europese antichrist - die ook buiten Europa zijn invloed uitoefent -, betekent de herstelling van de kerk.

Michaëls opstaan tot verlossing van de Joden heeft 3 stadia:

1e.

Mede door de eerste wereldoorlog werd het Turkse rijk verbroken. Vanaf 1918 werd het Midden Oosten opgedeeld in mandaatgebieden en zelfstandige staten. Dat veroorzaakte een geweldige verandering in het militaire-, politieke- en aardrijkskundige landschap.

De Joden kregen een Nationaal Tehuis.

2e.

De tweede periode heeft vooral betrekking op het Europese Jodendom dat vreselijk heeft geleden onder de antichrist van de Asmogendheden Duitsland en Italië, inclusief het Vaticaan. Een tijd van benauwdheid brak er voor de Joden aan zoals er nog nooit geweest was en ook nooit meer zal komen. Mede door de tweede wereldoorlog werd het vraagstuk van de Joden actueel en gaven de VN toestemming voor het stichten van een Joodse staat.

3e.

Zoals we hiervoor al gezien hebben, loopt de derde periode, 45 jaar, van 1948 tot 1993. De 5 jaar die aan medio 1993 voorafgaan, worden gekenmerkt door bijzondere gebeurtenissen zoals ook destijds de eerste vijf jaar in Kanaän. We gaan in het tweede hoofdstuk daar dieper op in.

"Te dien dage zal uw volk verlost worden, al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het boek." Dan 12:1. "Niet enige weinige, maar een zeer grote menigte en gelijk als de ganse Joodse natie." Dit schrijven de kanttekenaren in noot 25 bij Rom. 11:26. Eerst wordt de complete staat gevormd en dan komt de Geest in de natie, Ezech. 37.

Maar dan breekt er een nieuwe periode aan waarin de Geest wordt uitgestort. De Heere Jezus sprak eens tot Zijn discipelen: "Niet lang na deze dagen". Hand. 1:5. Eerst komt Israël tot kennis van de Heilige Schriften (het oude verbond), daarna openbaarde Zich de Christus der Schriften. *We zien het, de Heere verbergt de tijd in Zijn raad.*

9. De Armageddon

We hadden het over de donkere periode 1917 tot 1947. Mijns inziens is dat de eerste fase van de Armageddon tijd, welke is beschreven in Openb. 16:16. Een korte toelichting over de 7 tijdperken van de 7 fiolen genoemd in Openb. 16, is nodig.

De eerste drie fiolen zien op het tijdperk vanaf de Reformatie, 1517 tot 1687.

De vierde fiool geeft het tijdperk van de Verlichting aan, tot 1788.

De vijfde fiool is het revolutionaire tijdperk van 1789 tot 1877.

De zesde fiool verbreekt het Turkse rijk vanaf de Russisch-Turkse oorlog in 1877 tot de verdrijving van de Turken uit het Midden Oosten, waaronder Palestina in 1917.

Bijna eenparig verklaren de oude schrijvers de zesde fiool, het opdrogen van de Eufraat, als het banen van de weg voor de terugkeer van de Joden.

Vervolgens toont de engel wat er vooraf gaat aan de zevende fiool. De hele wereld wordt door drie geesten als bezeten. Een geest van de duivel door het communisme, oktober-revolutie 1917; een geest van de Europese politieke machten en een geest van het Pausdom en afvallige godsdiensten. Die drie onreine geesten vergaderen de volken tot de grootste oorlog die er ooit geweest is. Die plaats heet in het Hebreeuws Armageddon. Het is een zinnebeeldige naam. Hebreeuws in het Griekse Nieuwe Testament leidt ons met vaste hand naar de Joden. Armageddon betekent berg Megiddo en volgens Brakel *is dat de berg des ondergangs, van verwoesting.*

Vanouds was Megiddo een sterke vestingstad dichtbij het Karmelgebergte met een uitzicht op de vlakte (dal) van Jizreël. Door de uitnemende strategische ligging zijn er talloze veldslagen gevoerd. Zie Jozua 17: 11 en 12 en Richt. 5:19. Volgens 2 Kon. 23:29 en 2 Kron. 35:22 werd koning Josia door Farao Necho juist daar gedood. Een zeldzaam tragisch gebeuren. De ondergang van Juda begon kort daarna. Josia werd in

het nabijgelegen dal betreurd met een nationale rouw, terwijl de Joden dit ook jaarlijks herdachten.

Het beeld uit Openbaring 16:16 betekent dus verlies, verderf, ondergang en diepe rouw, voornamelijk voor de Joden. Als er ooit iets vervuld is, is het dit dan niet? De moord op 6 miljoen Joden en 40 miljoen slachtoffers was de balans van de tweede wereldoorlog.

De zevende fiool wordt uitgegoten in de lucht van het gebied Armageddon. De voorbereiding vond plaats in de periode 1918 tot 1938, maar het begon eerst werkelijk bij de tweede wereldoorlog. O.a. de vergassingskampen, de zogenaamde holocaust (dat is brandoffer) of de Endlösung (dat is eindoplossing, uitroeiing van de Joden). De meeste mensen hebben de holocaust niet herkend als het Armageddon uit Openb. 16:16. Ze verwachten het nog.

Eigenlijk is de hele periode van de zevende fiool een Armageddon al is het wel zo dat de laatste fasen *hemelsbreed verschillen met de voorgaande*. Dat wordt ons ook verklaard in Zach. 12. De Joden zullen terugkeren naar hun land. Israël en Jeruzalem zullen dan zijn tot een lastige steen, een struikelblok voor alle volken. De Heere geeft aan Israël de overwinningen. Hun vijanden gaan ten onder wat hun overheersing en oorlogsmacht betreft. En de geestelijke boosheden in de lucht worden gestraft, Efeze 6. En daarna stort de Heere Zijn Geest uit over Israël. Er komt een nationale rouwklacht zoals eertijds over Josia bij het plaatsje Hadadrimmon in het dal van Megiddo. Israël beweent de dood van hun Koning Messias, Die ze zo lang hebben verworpen.

Sommigen verwachten dat Jeruzalem dan voor de helft verwoest zal worden en men verwijst hiervoor naar Zacharia 14:1.

Maar volgens diverse godgeleerden is dat een verkeerde toepassing of verklaring. Zacharia's laatste profetie loopt vanaf hoofdstuk 13:7 tot het einde van zijn boek. Het eerste deel ervan spreekt over het lijden van Christus, Zijn verwerping door de ongelovigen, de beproeving van de oprechten en de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, zie hoofdstuk 14:1 en 2.

Het tweede gedeelte van de profetie gaat over de terugkeer van Israël naar Jeruzalem, hoofdstuk 14:3 - einde.

Zacharia ziet in de geest Christus staan op de Olijfberg. Die berg is een beeld van de buitengewone onmogelijkheden waarmee de terugkerenden te maken krijgen. Hetzelfde leert ons Zach. 4:7: "Wie zijt gij o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbabel -een type van Koning Jezus- zult gij worden tot een vlak veld".

De vallei die dan ontstaat, toont ons de gebaande weg waardoor de doodsbenauwde Joden, die alles hebben verloren, naar Jeruzalem vluchten. Zie ook Zach. 2:6 "*En dan zal de Heere mijn God komen en al de heiligen met U, o Heere*", Zach. 14:5. Een komst door Zijn Geest tot Zijn kerk wat duidelijk blijkt uit de gevolgen: licht en leven door 't water van Gods Geest, vrede, eenheid en heiligheid, Amen.

10. De bekering van Israël brengt tenslotte vrede onder Arabieren

Justus Vermeer zegt hiervan in zijn Catechismusverklaring, zondag 48: "Wij weten en geloven uit het profetisch woord dat zeer vast is dat de laatste en verschrikkelijke val van de antichrist en de ganse versterking van zijn rijk aanstaande is. O, het Beest woedt nog en zal nog meer woeden, maar Koning Jezus zal eens tussenbeide komen en zal hem geheel teniet doen, volgens Openb. 18 zeer klaar het hele hoofdstuk door in zijn samenhang. Waaruit wij dan met grond besluiten dat de oordeelsdag niet onmiddellijk

daarop zal volgen. Ook dat zijn nederwerping als plotseling, met één slag en zeer zichtbaar zal zijn. En zijn zinken zal zeer snel zijn, evenals een molensteen snel en schielijk in de zee zinkt. Gelijk ook, dat door deze val Jezus' koninkrijk zeer zal uitgebreid worden.

Dit lezen wij duidelijk in Openb. 19:1, 6 en 11. En vervolgens blijkt dit uit hetgeen Johannes terstond na Babels val gehoord en daarna gezien heeft volgens Openb. 20:1 enz. Wij weten en geloven ook, naar de Heilige Schrift dat er een heerlijke staat van de kerk te verwachten is. Dit volgende heeft volle zekerheid.

1. Dat met de val van de antichrist zal gepaard gaan de bekering der Joden tot Christus en dat daaruit voort zal komen een heerlijke staat der kerk, volgens Paulus' getuigenis, 2 Thess. 2:3-8 vergeleken met Rom. 11:25 en 26. Paulus waarschuwt hier eerst: "dat u niemand verleide, in enigerlei wijze, want die (namelijk de dag des oordeels) komt niet tenzij dat eerst de afval gekomen is .. dan zal de Verlosser uit Sion komen."
2. Dat dan de volheid der heidenen zal ingaan in dit koninkrijk. Namelijk dat zij met de Joden tot één en tot de vernieuwde kerk vergaderd worden. Opmerkelijk is hier nog Jes. 19:24 en 25: "Te dien dage zal Israël de derde wezen, met de Egyptenaren en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land, want de Heere der heirscharen zal ze zegenen, zeggende: Gezegend zij mijn volk de Egyptenaars en de Assyriërs, het werk Mijner handen en Israël Mijn erfdeel." Waaruit sommigen, niet ongegrond, menen enige hoop te hebben voor de bekering van de Turken (lees Mohammedanen WW) onder het zinnebeeld en de naam van de Assyriërs. De bekering van de Joden zal voorgaan ... enz." Tot zover Vermeer.

11. De 45-jarige periode

De periode van 1948 tot 1993 heeft een bijzondere betekenis. 45 jaar lang lag er tussen de uittocht uit Egypte en de overwinning op de koningen van Kanaän. Het is alsof de engel in Dan. 12:12 ons er met zijn vinger heen wijst. Alsof hij zegt: 45 dagen zijn nodig tot Israëls verlossing uit de verwoestingen welke door Antiochus zijn aangericht, 45 jaar zullen er nodig zijn om de grootste macht van de antichrist uit Israël te verdrijven. Dezelfde tijd die er lag tussen de uittocht en de in bezit name van Kanaän.

De oudvaders spreken regelmatig over de *uittocht* als een profetische historie met een meervoudige betekenis en vervulling. Vooral voor Israël in het laatste der dagen. Lees Micha 7:15: "Ik zal haar wonderen doen zien, als in de dagen toen gij uit Egypteland uittoogt". Het schijnt betrekking te hebben op een tijd van herstelling en zaligwording van geheel Israël hetwelk zulk een barmhartigheid zal zijn dat in een zeker opzicht alle vorige weldaden verdonkeren zullen, Jer. 16:14 en 15.

Dit schreef G. Hutechson in zijn Verklaring van de 12 kleine profeten, deel II.

De tekst die deze engelse Godgeleerde aanhaalt uit Jer. 16 is onze aandacht dubbel waard: "Daarom zie, de dagen komen, spreekt de Heere, dat er niet meer zal gezegd worden: Zo waarachtig als de Heere leeft, Die de kinderen Israëls uit Egypte heeft opgevoerd; maar: zo waarachtig als de Heere leeft die de kinderen Israëls heeft opgevoerd uit het land van het noorden en uit al de landen waarheen Hij hen gedreven had! Want Ik zal hen wederbrengen in hun land dat Ik hun gegeven heb."

De terugkeer van een klein aantal uit Babel was een profetisch onderpand en bewijs dat in het laatst der dagen Israël geheel zou terug keren, zoals het hele volk uit Egypte trok.

Het noorderland was voor Israël eigenlijk Assyrië, waarheen de tien stammen weggevoerd waren. En vandaar naar de andere landen.

Is deze profetie nu niet vervuld geworden vanaf 1948 toen de stroom berooide en zwaar geteisterde Joden terugkeerden na de vernietigingskampen? En wordt het niet dagelijks en letterlijk vervuld voor onze ogen door de massale immigratie van de Russische Joden uit het noorderland. Zolang Israël bestaat zal op deze massale Exodus worden teruggezien, "Zo waarachtig als de Heere leeft, " zegt Jeremia.

Ook Jesaja, in het 11e hoofdstuk vers 15 en 16 spreekt over de uittocht als een profetisch gebeuren. "Ook zal de Heere de inham der zee van Egypte verbannen. En Hij zal Zijn hand bewegen tegen de rivier door sterkte Zijns winds en Hij zal dezelve slaan in de zeven stromen en Hij zal maken dat men met schoenen daardoor zal gaan. En er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel Zijns volks dat overgebleven zal zijn van Assur, gelijk Israël geschiedde ten dage toen het uit Egypteland optoog".

"En aldaar zal zij zingen, als ten dage toen zij uit Egypteland optoog", Hosea 2:14. De Heere baande een weg voor Israël dwars door de onmogelijkheid heen. Alle beletselen werden weggenomen. Farao, een type van de antichristelijke politieke machten, verdrong in de zee en dat met heel zijn aanhang.

Zo werkt de Heere ook bij de terugkeer en bekering van Israël.

Dit is in het kort de inhoud van de tekstverklaringen. Ze zouden nog met een keur van oude en nieuwe theologen van diverse richtingen kunnen worden uitgebreid.

Het is de bedoeling om in het volgende hoofdstuk wat dieper in te gaan op het einde van de 45-jarige periode: de overwinning op de Kanaänitische koningen. En dat als een *profetische geschiedenis die in deze tijd zijn vervulling krijgt*. Sommige histories uit de bijbel zijn typen van de Nieuw-Testamentische Kerk, zowel in het persoonlijk geestelijk leven alsook in het algemeen.

We proberen dat in het volgende hoofdstuk te bewijzen.

Hoofdstuk 2

Jozua's overwinning als profetie voor deze tijd

1. Chronologie

Alvorens dieper op de zaak die ons in dit hoofdstuk zal bezighouden in te gaan, lijkt het verstandig eerst een chronologische tabel te geven over de periode dat Israël in Kanaän heeft gewoond tot aan het begin van de prediking van Christus. De tabel begint overigens bij de zondvloed.

In de eerste kolom vindt u in welk jaar na de schepping een bepaalde gebeurtenis plaats vond, in de tweede kolom de jaartelling op basis van de vóór christelijke jaartelling en in de derde kolom een omschrijving van de gebeurtenis.

Jaar na de schepping	Jaar vóór Chr. jaartelling	
	ca.3974	Schepping.
1650	2324	Zondvloed.
2001	1973	Geboorte Abram.
2071	1903	God roept Abram en belooft Kanaän, Hand. 7:2-4.
2076	1898	Abram komt in Kanaän.
2101	1873	Izaak geboren; 30 jaar ná de belofte.
2290	1684	Jacob en zijn gezin komen in Egypte.
2360	1613	Jozef sterft.
2501	1473	Uittocht. Israël ontvangt de wet. 400 jaar na Izaäks geboorte, Gen. 15:13. Vanaf de eerste belofte aan Abram tot de Uittocht. Exodus 12:40 en Galaten 3:17 430 jaar. Vanaf de Uittocht tot aan Kanaän 40 jaar.
2541	1433	1e jaar Intocht, Gilgal, Jericho, Ai.
2542	1432	2e jaar Ca. dit jaar overwinning Zuideralliantie.
2543	1431	3e jaar Verdere overwinningen in Zuid-Kanaän.
2544	1430	4e jaar Overwinning Noorderalliantie.
2545	1429	5e jaar Overwinning Noorderalliantie.
2546	1428	6e jaar Verdere overwinningen in Kanaän.
2547	1427	7e jaar In het 7 ^e jaar ontvangt Kaleb zijn erfdeel. De tabernakel opgericht.
2548	1426	8e jaar
2549	1425	9e jaar
2550	1424	10e jaar Verbondsvernieuwing. Jozua's dood. Vanaf de belofte van Kanaän tot de bezitname 480 jaar.
2976	997	Eerste jaar van Salomo. 480 jaar na Uittocht is Salomo's vierde jaar, 1 Kon. 6:1.
3252	722	Wegvoering 10-stammenrijk.
3366	607	Begin van de Babylonische gevangenschap. 390 jaar vanaf Salomo, Ezech. 4:6.
3517	457	Tweede terugkeer uit Perzië,

3973/4	3	in het zevende jaar van Arthasasta, Ezra 7. In het 3e jaar voor de christelijke jaartelling: geboorte van Jezus. Vlg. nieuw astronom. berek. stierf Herodus kort na Maansverduistering 10 jan. eerste jaar voor Chr. jaartelling.
4000	26 ná Chr.	Begin prediking door Jezus, $69 \times 7 = 483$ j. ná de herbouw van Jeruzalem, Daniël 9.

1.

De periode van Adam tot de zondvloed wordt door de meeste chronologen (tijdrekenaars) berekend op 1656 jaar en tot Abram op totaal 2008 jaar. Toch valt daar wel iets op af te dingen, immers Adam gewon Seth niet na, maar in zijn 130e levensjaar. De genoemde jaren worden door hen naar boven afgerond. We moeten echter een gemiddelde nemen, bijv. 129 jaar en x maanden en dan komen we tot ongeveer 2000. (Kainan, Lukas 3:36 komt volgens Beza niet voor in alle Griekste afschriften; en nimmer in het Hebr. O.T.)

2.

Van Abraham tot de dood van Jozua wordt 480 jaar gerekend als Jozua inderdaad 10 jaar de leider van Israël was. Dat schijnt bewezen te kunnen worden uit Hand. 13:17-21. "Daarna, omtrent 450 jaren, gaf Hij richters tot op Samuël." Vanaf Izaäks geboorte tot de uittocht is de 400-jarige periode van omzwerving en onderdrukking van Abraham zaad, zie Gen. 15:13.

Daarna heeft het volk 40 jaar in de woestijn omgezworven en 10 jaar onder de leiding van Jozua verkeerd. Samen is dat dan 450 jaar.

3.

De uittocht is volgens de Bijbel ongeveer in het jaar 1473 voor Christus geweest. Goedicke, een knap Egyptoloog, concludeert, na 20 jaar studie in historische documenten, dat de uittocht een ware geschiedenis moet zijn geweest en heeft plaatsgevonden in 1477 v. Chr. Na de dood van Farao en de kroonprins, regeerde koningin Hatsjepoet.

Diverse chronologen dateren haar beginjaren tussen 1479 en 1490 v. Chr. Ook de historie van de Hyksos komt overeen met de 80-jarig regering van Jozef. Dr. Owen zegt *dat een blinde dat zien kan*.

4.

Alle chronologen stemmen overeen als wordt gesteld dat de wegvoering van het Tienstammenrijk eind 722 v. Chr. heeft plaatsgevonden. Volgens de Bijbel bestond het Tienstammenrijk toen 235 jaar. Daarna was de periode tot de verwoesting van de tempel ook 235 jaar, namelijk in 487 v. Chr.

Moderne chronologen nemen aan dat het Tienstammenrijk maar 205 jaar heeft bestaan, namelijk van 972 tot 722 v. Chr. Dat komt omdat ze de bijbelse chronologie aanpassen aan de Assyrische chronologie. Het verschil bestaat in de ongeveer 30 regeringsjaren van koning Pul, die men ten onrechte (1 Kron. 5:26) vereenzelvigt met Tiglath Pilezer. De Assyrische chronologen beroepen zich o.a. op een stèle, een steen met inscripties. Eén ervan draagt de namen van 18 koningen die schatting afdragen aan Pilezer. Onder hen is koning Menahem van Israël, 2 Kon. 15:19. Echter, door een verrassende voorzienigheid kreeg ik een publicatie waarin een archeoloog z'n twijfel uitsprak over de Assyrische koning. Het fragment is erg chaotisch. Zijns inziens staat er Pul. Latere

godgeleerden maakten er **Pilezer** van. Ook baseert men zich op de zonsverduistering in 763 v. Chr., in het 9e jaar van Assurdan III. Die viel echter niet alleen voor op 15 juni 762 v. Chr., maar ook een in 791 v. Chr.

5.

Jezus werd waarschijnlijk rond september of oktober in het 3^e jaar voor onze jaartelling geboren. Herodes stierf 28 januari, 1 jaar voor de jaartelling. Jezus' geboorte is dan ongeveer 3974 jaren na de schepping (de berekening van de oudvaders varieert van 3950 tot 4000 jaar na de schepping). Het jaar waarin we dit schrijven, 1991, is dus ongeveer 5964/5 jaren na de schepping. Dit houdt in dat het vanaf ca. september 1997 tot september 1998 het 2.000ste jaar na de geboorte van Christus is.

2. Profetische historie en typen

Er zijn in het O.T. diverse personen, namen, zaken, wetten, volken, landen, jaartallen en historiën die een profetisch type zijn van Christus en Zijn kerk onder het Nieuwe Verbond.

Jozua betekent: *de Heere is de verlossing*, òf de zaligheid. Jozua is als leidsman en legeraanvoerder van Israëel een type van Christus.

Het boek Jozua wordt door de Joden beschouwd als een profetisch boek. De Heere Jezus zegt in de gelijkenis: "Ze hebben Mozes en de Profeten", Lukas 16:29.

Het is de bedoeling om ons nu niet met de geestelijke betekenis van dit boek bezig te houden, maar met de profetisch-historische kant. Ter verduidelijking volgt een kort uittreksel uit de leerzame verklaring van de profetieën door Is. da Costa, een christelijk Jood.

Deel II, blz. 164:

... Nee, we moeten ons niet in de profetieën verliezen, maar we moeten ook tevens zorgen, de profetieën niet te verliezen door ze geheel en al te vergeestelijken en daarmee te verdampen ... Hoe wederspanning is toch het menselijk verstand en hart tegen God! Er is een hijgen naar uitkomst, er zijn kreten van verlangen, er zijn barensweeën van een nieuwe geboorte; en nu God aan de wereld een toekomst geeft, zo heerlijk als er ooit gewenst kan worden, nu wil de mens haar niet hebben, maar vernietigt hij haar, door haar: oneigenlijk gemeend, zinnebeeldig bedoeld, van enkel geestelijke strekking, te verklaren. In Christus belichaamt God Zich en belichaamt zich alles wat Goddelijk is, waarom zijn wij dan toch zo tegen het lichamelijke?

Blz. 172:

Trouwens **de profetie is in de geschiedenis als ingeweven**. Zonder de geschiedenis zou de profetie ook geen zelfstandigheid hebben. De geschiedenis is in dit opzicht het gebeente van de profetie. Dikwijls liggen de kiemen ener profetie reeds verborgen in de vroegere geschiedenis; maar altijd is de tegenwoordigheid het voetstuk waarop zij staat.

Blz. 178: In de zinnebeeldige profetie wordt een perspectieve (voorzicht) vorm van belofte aangetroffen, bestaande uit zulke profetieën die aanvankelijk vervuld zijn en altijd wederom vollediger vervuld worden."

3. Israël in de woestijn - Staat Israël 1948-1988

Veertig jaar duurde de woestijnreis. Zijn deze jaren een type van Israël en het Jodendom in de jaren 1948-1988? Ja, een bewijs daarvan vinden we in Hosea 2:13: "Daarom, zie, Ik zal haar lokken en zal haar voeren in de woestijn, en Ik zal naar haar hart spreken."

Duidelijk wordt vanaf vers 13 tot het einde, gesproken over de terugkeer in het laatste der dagen. De Heere lokte Zijn volk uit Egypte en bracht het in de woestijn. Daar kwam hun ongeloof openbaar. Zo erg, dat de Heere zegt:

"Veertig jaar heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht, ... daarom heb Ik in Mijn toorn gezworen: Zo zij in Mijn rust zullen ingaan!" Ps. 95.

In het ongeloof volhardt Israël ook in onze tijd. En dat is heel erg. Gelukkig zijn er uitzonderingen.

G. Hutcheson, 12 kleine profeten, dl I, blz. 24, 26, 42.

Hosea 1:11 "Haar bekering zal met haar wedervergadering tot één volk of natie gepaard gaan en gelijk het schijnt met een herstelling uit haar gevangenis en een wederbrengen in haar land... In hoofdstuk 2 hebben we een uitbreiding van de voorgaande leer... Want gelijk Hij met het oude Israël na hare verlossing uit Egypte gehandeld heeft, alzo zal Hij ook met Israël handelen ná haar bekering [lees terugkeer]. Ik zal ze lokken en zal ze voeren in de woestijn. Zulk een lot als deze, dienende tot verdere bekering, is de weg tot ware rust; en zij worden door hetzelfde daarvoor bekwaam gemaakt, gelijk Israël dat zo ondervonden heeft, ziet Deut. 8:15,16."

4. Israël vóór de Jordaan - Arabische agressie

In het 40e jaar na de Uittocht kwam Israël in Moab. Daar zaten ze van alle kanten in de problemen. De Jordaan vóór hen. Ten noorden lagen de koninkrijken van de Amorieten. Sihon en Og waren reuzen-koningen. Moab en Ammon in het oosten.

Onder leiding van Mozes en Jozua gaf de Heere aan het Israëlitische leger de overwinning.

Dat dit gebeuren profetisch is voor Israël in het 40e jaar van zijn bestaan, durf ik niet zeggen. Het 40e jaar loopt van ± september 1987 - september 1988.

Wel kunnen we een paar lijnen trekken.

De 9e december 1987 brak de Palestijnse opstand uit. 15 november 1988 werd de Palestijnse Staat uitgeroepen. Het hele jaar bracht schijnbaar niet anders dan teleurstellingen.

L. Lambert, een christen-Jood, schreef eind 1988:

"Deskundigen en ik geloven dat op het ogenblik het voortbestaan van Israël in het geding is. Israël staat tegenover een situatie die te moeilijk is voor haar leiders om op te lossen. De problemen zijn nu zó complex en ingewikkeld, dat ze te moeilijk zijn voor sterfelijke wezens. De huidige situatie is onmogelijk op bijna elk gebied. Nog niet eerder ervoer het land zo'n groot en ernstig isolement. De economische situatie is zorgwekkend. Israël heeft bewijs dat de aanmaak van grote hoeveelheden chemische wapens tegen haar gericht is... Elke keer wanneer Israël in zo'n moeilijke situatie was, had de Heere Zijn eigen wonderbaarlijke weg, waarmee Hij overheerste. Ik twijfel er niet aan, dat Hij dat weer zal doen. "Zou voor Mij iets te wonderlijk zijn?" Jer. 32:27."

Er is echter ook nog een lichte kant. Een aardige parallel loopt er van Israël vóór de Jordaan naar de Russische Joden.

In Numeri 26 staan de getelde mannen van 20 jaar oud en daarboven.

601.730 uit Israël en 23.000 uit Levi, totaal 624.730 man.

Rekenen we hierbij een zelfde aantal vrouwen en het dubbele aantal kinderen dan komen we globaal genomen op 2.498.920 personen.

De aardigheid is dat het overeenkomt met de ruwweg genomen 2 à 3 miljoen Russische Joden. Niet dat we ze állen in Israël moeten verwachten. Zij zaten wèl allen gevangen in Rusland.

Maar er komt hóóp. Op het Joodse nieuwjaar, 23 september 1987, waren er besprekingen begonnen tussen Rusland en Israël om de wederzijdse betrekkingen te herstellen.

De hervormingspolitiek van Gorbatsjov bracht in Rusland een grote verbetering teweeg voor de Joden en de christenen. Trouwens heel de wereld was gebaat bij de ontspanningen tussen Oost en West.

Nu, de begonnen val van de oude communistische politiek en ideologie, mag dat niet vergeleken worden bij de val van reuzen?

Als de bedekking, de sluier weggenomen wordt van Israël zullen ze het Oude, zowel als het Nieuwe Testament weer recht verstaan. En dan zullen ze zingen uit Psalm 136: "Die machtige koningen gedood heeft, Sihon en Og, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid".

5. Door de Jordaan - Russische immigratie

Jozua 1

In de eerste maand van het 41e jaar na de Uittocht krijgt Jozua opdracht om over de Jordaan te trekken.

De Heere Jezus is een geboren Jood. Hij heeft van Zijn Vader opdracht gekregen om het koninkrijk in Israël op te richten, na langdurige verwoesting, Hand. 1:7.

Eerst een zelfstandige natie en daarna het Koninkrijk Gods. Hij brengt Zijn broeders naar het vlees in het beloofde land en geeft hen daarna de verloren geestelijke erfenis. Jozua moeten we in dit boek dus steeds zien als een type van Christus. Wat Jozua toen deed, doet Christus nú voor Zijn volk Israël.

Jozua 2

Jozua had al twee verspieters gestuurd om het land te verkennen. Het was wel bemoedigend om te lezen in de pers, dat er diverse delegaties onderhandelden in 1989 om een Exodus uit Rusland voor te bereiden.

Er is ook nog een ander soort "verspieters". Het onderzoek in Gods Woord naar het land der belofte, de beloften aannemen en met de verspieters te mogen getuigen vers 24: "Zekerlijk de Heere heeft het ganse land in onze handen gegeven". Zie ook 1 Petrus 1:11.

Jozua 3

Het grote wonder gebeurde: de wateren van de Jordaan drogen op.

We mogen natuurlijk in de historische profetie niet alles letterlijk overbrengen op hedendaagse gebeurtenissen. De Jordaan was in een paar uur min of meer opgedroogd. De betekende zaak zélf heeft veel langer tijd nodig.

De hoofdzaak is het grote Godswonder dat alle beletsels weggenomen werden zodat Israël onbelemmerd binnen Kanaäns grenzen kon komen.

Is dit niet duidelijk vervuld in 1989? In november 1989 keurde het Sovjet-Parlement de wet op emigratie-verruiming goed. De massale Exodus was al begonnen.

Onderstaand overzicht toont het aantal immigranten in Israël:

1986	221	uit de Sovjet Unie
1987	2.073	idem
1988	2.228	idem
1989	24.6601	waarvan 12.887 uit de Sovjet Unie. Totaal verlieten 71.196 Joden de Sovjet Unie.
1990	200.000	waarvan 184.268 uit de Sovjet Unie. (Alleen in december al 35.070)

Op 31 december 1990 werd precies de 200.000e verwelkomd.

Diverse oorzaken hebben ertoe geleid dat de Sovjet-regering de Joden liet vertrekken. Door de ernstige economische crisis in de Sovjet-Unie wilde Gorbatsjov de handel met de Verenigde Staten opvoeren. Een ruimere emigratiewet voor de Joden was daartoe gewenst.

Het oplevende anti-semitisme/de Jodenhaat was een krachtige stimulans om te vertrekken.

De betekenis van deze Exodus is voor de Staat Israël van bijzonder belang. Voor de economie, voor het leger, de maatschappij, politieke voordelen, en niet te vergeten, de morele moedgeving. Geen wonder dat Israëls president sprak van *een geschenk uit de hemel en de vervulling van oude beloften*.

Eind 1990 kwam de immigratie van de Ethiopische Joden ook weer op gang. Ook vanuit de Oostbloklanden en andere landen.

Het uitdrogen van de Jordaanwateren wordt bij diverse oudvaders gezien als een type van het wegnemen van de beletselen, die de Joden weerhouden om tot hun land terug te keren in het laatste der dagen, zoals blijkt uit Openb. 16:12

Een uitlegging van de Openbaring van Johannes, door J. Durham, blz. 80 dl. II:

"Deze uitdrukkingen, Jes. 11:15+16, geven te kennen dat gelijkerwijs God de Heere, wanneer Hij Israël uit Egypte bracht, de Rode Zee en de *Jordaan* opdroogde, Hij ook zo doet wanneer Hij ze brengt van Assyrië (welk was aan de overzijde van de rivier Eufraat, tegenover het Joodse land), dat Hij die rivier bewegen en slaan zou."

M. Henry, Bijbelverklaring over Zach. 10:11:

"En Hij zal door de zee gaan, die benauwende; en Hij zal de golven in de zee slaan, en al de diepten der rivieren zullen verdrogen.

Hoe zal een volk dat zo verstrooid is, bijeenvergaderd worden? Hoe zullen degenen die op zulk een grote afstand van hun eigen land verplaatst zijn er weer naar toe gebracht worden? Het is waar dat de moeilijkheden onoverkomelijk schijnen, maar zij zullen even gemakkelijk, even volledig overwonnen worden als die welke in de weg stonden aan hun verlossing uit Egypte en hun intocht in Kanaän ... Alle rivieren, hoe diep ook, zullen verdrogen, zoals de **Jordaan**, om een pad te maken voor Israël om door te trekken naar dat goede land, dat God hun gegeven had".

6. In Kanaän - aankomst immigranten

Jozua 4

Israël richt twee gedenktekens op. Eén in de Jordaan en één op de oever, met stenen van de Jordaanbodem. "Opdat uw kinderen het zullen weten en *alle volkeren der aarde* de hand des Heeren kennen", vers 24.

Zo hebben de Joodse immigranten óók hun gedenktekens. Ieder heeft z'n eigen ondervindingen hoe de weg naar Israël gebaad werd.

"Richt u *merktekenen* op ... keer weder tot deze uwe steden". Jer. 31:21.

Heel duidelijk wordt in Jer. 30 + 31 gesproken over Israëls bekering in het laatste der dagen, volgens diverse verklaarders, o.a.

J. Mobachius: "De lang gewenste en vastaanstaande bekering der Joden"

Het is ook in andere teksten voorzeggd dat de *hele aarde* kennis krijgt van de wonderen en gerichten des Heeren bij de terugkeer van de Joden.

Micha 7:16, Zefanja 3:20, Zach. 12:2-9, Jesaja 59:18-21 enz., Ezech. 38:23 en Ezech. 39:21-29.

Jozua 5:1 "*Het hart van alle Kanaänieten versmolt*".

Volgens de overlevering was de angst zo groot dat de Kanaänieten smeekbeden naar Farao stuurden om hen te helpen. Er waren Feniciërs, kustbewoners, die naar Spanje vluchtten en een pilaar oprichtten met de inscriptie: "Wij zijn vluchtenden voor het aangezicht van Jozua, de struikrover, de zoon van Nun".

De Feniciërs dienden Hercules. Hun invloed strekte zich tot aan de Zeeuwse kust uit. Altaarvondsten bij Westkapelle hebben dat bewezen. (M. Gargon / S. H. Horn).

Zoals vroeger gaat het nu ook.

"De Syrische bevolking is niet bang voor Irak, maar voor Rabbi's die over het land van Israël dromen, met grenzen van de Nijl tot de Eufraat", aldus de pers.

"De toevloed van de Russische Joden kan een volledig eind maken aan het vredesproces en zelfs een nieuwe oorlog in het Midden-Oosten ontketenen", aldus president Moebarak van Egypte.

7. De besnijdenis - Israëlische identiteit

Jozua 5: 2-12.

Jozua laat op Gods bevel alle mannen beneden de 40 jaar besnijden. In de woestijn liet men dat na. Daarna vieren ze Pascha. De besnijdenis was een verbondsteken. Onder het Oude Verbond behoorde het tot de **identiteit** van de Joden. Israëls identiteit werd gekenmerkt door hun speciale wetten, hun inwoning in Kanaän en hun Hebreeuwse taal. De heilige taal waardoor hun Verbondsgod Zich openbaarde.

De ware identiteit van de Joden is volgens de christelijke visie, de geestelijke besnijdenis, door hun Messias, Rom. 3. Dat laten we hier rusten. Uit Jozua's geschiedenis leren we dat de *uitwendige identiteit* vernieuwd wordt. Voor onze tijd betekent het dat de Joden weer in hun eigen land komen, althans, dat ze de Israëlische nationaliteit bezitten. En dat ze de Hebreeuwse taal spreken. *Iedere immigrant* moet bij aankomst Hebreeuws leren. Zoals die taal na duizenden jaren herleeft, is dat nooit met een ander taal gebeurd.

De herleving van het Hebreeuws is groter wonder dan we denken. Eigenlijk is het impliciet [= in een bepaalde uitdrukking inbegrepen] door de Heere Jezus voorzeggd, Matth. 21:9 en Lukas 13:35: "Ziet uw huis wordt ulieden woest gelaten. En voorwaar Ik zeg u, dat gij Mij niet zult zien, totdat de tijd zal gekomen zijn, als gij zult zeggen: Gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren."

Die laatste zin citeert de Messias uit de Hebreeuwse boekrol, Psalm 118. In 't Hebreeuws staat er "hosanna", dat betekent: gezegend is Hij. De bedoeling is, dat de Joden eens zullen uitroepen: "God zegene onze Messias en ons door Hem".

Volgens J. Durham, de Schotse verklaarder van Openbaring, komt die tijd waarvan Jezus spreekt, overeen met die tijd als de Christelijke kerk de lofzang zingt uit Openbaring 19:1-7. In die lofzang komt 4x voor: hallelujah = looft den Heere".

"Haar vermenigvuldigen van Hebreeuwse woorden dient tot het tegenwoordig oogmerk, hetwelk is om nu, ná de verwoesting van Rome, de vermeerdering van de lof van Christus door Hebreeërs aan te tonen. Deze lofzang raakt inzonderheid de roeping der Joden, wanneer zij hosanna roepen: Gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren; hallelujah, de Heere heerst over Joden zowel als over heidenen." Aldus Durham.

De identiteit van de Hebreeuwse taal is dus van groot belang, omdat de Joden in die taal hun Messias zullen bewenen en Hem zullen huldigen. Vermeldenswaard is nog, dat er de laatste jaren ongeveer 35 Messias-belijdende gemeenten in Israël zijn. Het Evangelie wordt daar in het Hebreeuws gepreikt. Er is sprake, dat er een Russisch-Joodse gemeente bij komt, waarvan sommige Joden jaren in communistische-gevangenschap hebben doorgebracht. Die hebben een sterke begeerte om het Hebreeuwse Evangelie onder hun volk te verspreiden.

U weet, dat de Messias óók de Joodse identiteit draagt. Als Hij Zich aan Israël openbaart, doet Hij dat in Zijn eigen taal. Net als Jozef zich in z'n eigen Hebreeuwse taal aan zijn broeders bekend maakte. Maar dan moet er toch nog heel wat gebeuren. Want onder de Joden die uit communistische landen komen, zijn atheïsten. En hoe werelds en zorgeloos men in Israël nu nog leeft, kunt u wel in de krant lezen.

8. Aankondiging van Jericho's val - val van het communisme (1)

De Vorst van het heir des hemels maakt de val van Jericho bekend aan Jozua. Zo doet de Heere nog. Hij zal geen ding doen, tenzij Hij het Zijn knechten geopenbaard heeft.

Die openbaring ligt in de profetie van Gods Woord. Met één straaltje licht kan de Heere in één ogenblik verborgenheden openbaren. Dat hebben velen ondervonden.

Is Jericho een type van het communisme? Dat is een vrij eigentijdse verklaring. Iedere verklaarder heeft de neiging om de profetieën naar zijn eigen tijd toe te trekken. Om nog niet te zeggen dat de neiging er ligt om naar eigen inzicht iets te belichten. Het onpartijdigste is het inzicht van hen die eeuwen van tevoren leefden.

We mogen mijns inziens vergelijkingen maken tussen Jericho's val en de val van de communistische regeringen. En het is opmerkelijk dat de opkomst van de Russische macht, zowel als de ondergang, door J.C. Philpot in 1854 is beschreven. En hij is niet de enige.

9. Jericho's val - val van het communisme (2)

Jericho was een sterke stad. "Door het geloof zijn de *muren van Jericho gevallen*". Hebr. 11:30. Voor Israël opende het de weg naar Centraal-Kanaän. Het was een nieuw onderpand dat de Almachtige al hun overige, sterke vijanden vóór hen en/of dóór hen zal verdrijven.

Mogen we niet zeggen dat de communistische regeringen "zonder hand verbroken zijn?" Op die gedenkwaardige donderdagavond, 9 november 1989, viel "*de muur van Berlijn*", een symbool van het communisme.

Op zondag 3 december 1989 werd de Koude Oorlog beeindigd bij Malta, door de ondertekening van de presidenten Gorbatsjov van Rusland en Bush van de V.S.

In hetzelfde jaar vielen de communistische regeringen van héél Oost-Europa, behalve Albanië. Dat begon eerst in 1990/1991.

In 1990 volgde de Sovjet-Unie. Binnen één jaar hebben ál de 15 Sovjet deelrepublieken zich soeverein verklaard.

Er is geen twijfel aan dat dit gebeuren te maken heeft met de profetie van Ezechiël in hoofdstuk 38 en 39.

In de Bijbelverklaring van Patrick, Polus en Welsh, uitg. 1745, wordt o.a. opgemerkt over de hoofdvorst van Mesech en Tubal, hoofdstuk 38:3:

"De 70 overzeters nemen het woord "rosh" gewoonlijk vertaald hoofd, voor een eigen naam en geven dezen zin aan de woorden: De vorst van Rosh, Mesech en Tubal. Rosh betekent de inwoners van Scythië waarvan de Russen hun naam afleiden".

Ezech. 38:20 "En de steile plaatsen zullen nedervallen en alle *muren* zullen ter aarde nedervallen".

De Bijbelverklaring: "grote veranderingen en omkeringen van koninkrijken worden in de Schrift uitgedrukt door schudding van hemel en aarde, de zee en het droge; en door aardbevingen."

Ezech. 39:6 "Ik zal een vuur zenden in Magog". Met een "vuur in een land" wordt bedoeld het vuur van burgerlijke onenigheden wat verslindt en verwoest (Polus).

De profetie van Ezechiël 38 en 39 heeft een meervoudige vervulling.

Gog is de vorst, Magog is zijn land. Magog betekent letterlijk: ván Gog.

Het zijn profetisch-symbolische namen. De namen van de andere volken moeten we waarschijnlijk letterlijk opvatten.

1. De meeste verklaarders gaan ervan uit dat er een klein voorspel vervuld is door de overwinningen van de Makkabeeën over de Syrische koningen Antiochus IV, Demetrius en Nicanor. Dit gebeurde voor de komst van Christus en de Nieuw-Testamentische kerk, Ezech. 40-48.

2. Verder zeggen ze dat de voornaamste vervulling komt als de Joden terugkeren in het laatste der dagen, hoofdstuk 38:8+16. Omdat de oude schrijvers die tijd niet beleefden, drukten ze zich summier uit, zoals boven aangetoond is.

De grote vervulling is begonnen ná 1948 en vooral ná de 6-daagse oorlog in 1967. Gog (in het Hebreeuws de vorst van Rosh) ziet vooral op de Russen.

Die hebben de hele Arabische wereld volgepropt met wapens. Tijdens de Yom-Kippur oorlog 1973 vochten ze mee. Ze haalden 21 Israëlische gevechtsvliegtuigen uit de lucht. De andere noordse volken - Europese landen - zorgden later voor een afschuwelijk wapenarsenaal.

Het oordeel over Rusland bleef niet uit. 13 jaar na het verlies van 1973 kwam de ramp van Tsjernobyl en begon "het vuur van verdeeldheid" te branden.

De Arabische wereld raakte verdeeld. De oorlog van 1980-1988 tussen Irak en Iran (Perzië) kostte meer dan miljoen doden. Andere landen leden onder een groot economisch verval. Europa wordt thans de rekening gepresenteerd. Deze dingen gaan vooraf aan de komst van Christus tot de Joden en de herstelling van Zijn kerk onder de Joden, Ezech. 40-48, en onder de volkeren, Openbaring 19.

De triomf van Christus in Openb. 19 wordt met dezelfde beelden beschreven als Ezech. 39. Het houdt de ondergang in van de Europese Antichrist en het Pausdom. Daarna zegeviert de kerk met Christus 1000 jaren. De symbolische óf letterlijke jaren gaan we hier voorbij.

3. In Openb. 20:8 komt Gog en Magog nógmaals voor, maar daar is Magog een persoonsnaam. Die duivelse geest die eertijds in de Antichrist werkte, doet z'n laatste poging in een nieuwe gedaante. Maar die zal verdaan worden door de komst van Christus op de wolken. Alleen in díe betekenis zouden we met de kanttekenaars kunnen zeggen, dat de Antichrist pas verdaan wordt door Christus' verschijning.

10. Juichen over Jericho's val - val van het communisme (3)

Jozua gebod het volk te juichen, voordat de muur viel. Dan mogen wij toch ook wel juichen nadat de "Muur" gevallen is?

Is dat geen voorrecht, geen wonder, dat het communisme valt? Een wereldse pers sprak over *een jaar* (1989) *barstensvol wonderen*.

Heel groot zijn de voordelen die uit de val van 't communisme voortkwamen. We noemen er enkele.

- A. De bewapeningswedloop in het Midden-Oosten hield op. Israël probeert weer diplomatieke betrekkingen aan te gaan met Moskou. De emigratie uit Rusland en de Oost-Bloklanden, zelfs uit Albanië komt goed op gang. En dat werkt prikkelend voor het hele Jodendom. Het geeft hoop dat nieuwe problemen óók opgelost worden.
- B. De achteruitgang van het socialisme, de val van diverse dictaturen in de wereld, de bevordering van reguliere democratie, de economische verbetering door open markteconomie in Oost-Europa, enz. Zie "de val van de Antichrist" hoofdstuk 1.
- C. De grondslag voor een nieuw Europa en een nieuwe wereldorde wordt gelegd. Van 19 tot 21 november 1990 wordt een topconferentie gehouden door de Staatshoofden van 34 Europese landen met inbegrip van de V.S. en Canada.

"Het handvest van Parijs" bevat o.a.

- 1. Parlementaire democratie, verkoren in eerlijke stemming.
- 2. Vrije markteconomie dat recht geeft op uitoefenen eigen bedrijf.
- 3. Elk individu heeft recht op vrijheid van denken, geweten, geloof, meningsuiting, van vereniging of vergadering en van beweging.
- 4. Onderhandelingen over verdere conventionele ontwapening gaan door.

Die zaken moeten we opmerken en ons verblijden. Was het niet gebeurd, dan was de wereld 2 jaar na de val van de "Muur" in een nucleaire wereldoorlog geweest, menselijkerwijs gesproken. Hij, Die alles bestuurt, houdt een bepaald evenwicht in het wereldgebeuren, totdat Zijn doel bereikt is. De val van het communisme heeft Duitsland weer verenigd, 3-10-1990.

Dat is belangrijk, want Duitsland kan een tegenpool worden voor socialistisch Frankrijk, dat erop uit is om de eerste plaats in het Europees Parlement te bemachtigen.

- D. De invoer van Bijbels en geestelijke lectuur wordt mogelijk. De kerken worden niet meer vervolgd. De gevangenen komen vrij, enz.
Hoe groot de verandering is, blijkt uit een bericht van "Friedensstimme" eind 1990. "De opperste Sovjet van de Russische republiek (de grootste republiek van de Sovjet-Unie) heeft zich tot de leidinggevende broeders van de niet-geregistreerde Baptisten gewend met het verzoek om het Woord van God. Korte tijd later ontving Friedensstimme het verzoek van hen om Bijbels, kinderlectuur en andere hulp... De

mensen vragen steeds meer naar God en Zijn Woord. En dat geeft hoop dat de Heere genade geven zal".

Jozua vervloekt hem die Jericho zou herbouwen, hoofdstuk 6:26, 1 Kon. 16:34.

Later is Jericho herbouwd en een Israëlische stad geworden. En, dat is weer zo'n wonder, Jezus heeft die stad met Zijn tegenwoordigheid vereerd, Lukas 18:35-einde en hoofdstuk 19:1-10.

Het schijnt dat er hoop is voor de kerk in Rusland. In elk geval zijn er onmetelijke gebieden waar het Evangelie nog nooit gepredikt is, Matth. 24:14. Daar zal de enige Naam óók verkondigd worden. Wijlen ds. Neil Cameron uit Glasgow zei:

"De Russische mensen zullen als ze het Evangelie ontvangen hebben, de grootste weldoeners zijn, die de wereld ooit gezien heeft".

11. De crisis rondom Ai - regeringscrisis door PLO

Jozua 7 en 8.

Israël strijdt tegen Ai. Door de diefstal van Achan lijden ze een nederlaag. Achan wordt gestenigd in het vruchtbare dal Achor. Daarna wordt Ai en Bethel verslagen.

Het lijkt gezocht, toch ligt er overeenkomst tussen Israëls crisis van toen en nu.

De moordzuchtige PLO verhoogt na de aankomst van de eerste Russische Joden haar verzet tegen Israël. De opstand van de Palestijnen wordt heviger. Een vloedgolf van Antisemitisme overspoelt de wereld.

De Verenigde Staten verhogen hun druk op de Israëlische regering om met de Palestijnen te onderhandelen.

Na 2 maanden onenigheid valt de regering van Nationale eenheid, begin maart 1990. De socialisten willen met de PLO onderhandelen, en dienen een motie van wantrouwen in. Na de langste kabinetscrisis in Israëls bestaan, vormt Shamir een nieuwe regering van rechtse partijen, medio mei 1990. Die regering wordt kennelijk gesterkt in haar moeilijke taak.

Na de regeringscrisis krijgt de PLO de eerste klappen. Door hun mislukte aanval op het strand te Tel Aviv verbreken de V.S. voorlopig hun dialoog met de PLO.

Na de invasie van Irak in Koeweit kiest de PLO de kant van Irak. Daardoor verliest ze haar geloofwaardigheid. Diverse Arabische landen, waaronder Koeweit, staken de grote geldstroom naar de PLO. Daardoor wordt hun toestand en van de Palestijnen met de maand benarder.

De Israëlische regering besluit de Palestijnse arbeidskrachten in Israël drastisch te beperken. Mede naar aanleiding van de rellen op de Tempelberg, oktober 1990. Er gaan, zelfs in de regering, stemmen op om 1 1/2 miljoen Palestijnen naar Jordanië te lozen.

De crisis in Ai en de steniging van Achan in Achor hebben een profetische betekenis. Als er ergens duidelijk gesproken wordt over Israëls bekering is het in Hosea 1 t/m 3.

G. Hutcheson (1615-1674) over Hosea 2:15-23:

"En het dal Achor tot een deur der hoop. En aldaar zal zij zingen als in de dagen harer jeugd."

"Achor, dit dal werd hen gegeven als een onderpand van de bezitting van het geheel. Zo zal óók het bekeerde Israël hersteld worden tot enige beginselen van Gods gewone gunsten en goedertierenheid, haar verzekering gevende van méér te zullen ontvangen".

12. Voorlezen van de wet op Ebal - toekomstige rouwklacht

Jozua 8:30-einde

Hier wordt het voorlezen van de wet beschreven. In Deut. 27 gebood Mozes om een altaar op te richten op de berg Ebal. Een afschrift van de wet moest men op kalkstenen graveren. Het hele volk moest aanwezig zijn om de vloek vanaf Ebal aan te horen en de zegeningen vanaf Gerizim. Er zijn diverse oude en nieuwe theologen, die menen, dat dit gebeuren niet in tijdsvolgorde beschreven is.

1. Hoofdstuk 1 en 2 zijn óók niet in tijdsvolgorde. In Jozua 19:47 wordt de verovering door Dan beschreven, wat ná Jozua's dood plaats vond, Richt. 18:1.

2. Israël had nog geen jaar geleden het verbond al vernieuwd, Deut. 26:16 terwijl de wet kort tevoren plechtig herhaald was, Deut. 5.

3. Na aankomst in Kanaän legert Israël zich te Gilgal, bij Jericho. De soldaten nemen Ai en Bethel in, 20 km. naar het binnenland.

Ze gaan naar Gibeon, 3 dagreizen van Ai, hoofdstuk 9:17 en 10:7. Daarna verslaan ze de Zuider-alliantie en komen terug in Gilgal, hoofdstuk 10:43. Na de slag tegen de Noordse Alliantie komen ze opnieuw in het hoofdleger te Gilgal.

Daarna wordt het land verdeeld. Kaleb, Juda, Efraïm en Manasse krijgen hun erfdeel toen de tabernakel nog te Gilgal was, Jozua 14:6.

Tenslotte trekt het hele leger naar Silo, waar de tabernakel opgericht wordt, hoofdstuk 18:1.

Het is moeilijk in te denken, dat het hele volk ná de verovering van Ai eerst naar Ebal bij Sichem is gegaan. Want Sichem ligt zo'n 55 km noordelijker. Dat hele gebied was nog door de Kanaänieten bewoond. Voor het oprichten van het altaar, het schrijven van de wet, de vreedzame verbondsonderhandeling, was zeker wel enige tijd vereist.

Deze plechtigheid kan wél voorgevallen zijn, zodra de Noordse alliantie verslagen werd. Ongeveer in 't vijfde jaar na hun komst in Kanaän.

Waarschijnlijker is echter dat de wet voorgelezen werd toen de tabernakel naar Silo verhuisde, in de buurt van Sichem.

13. De overgave van Gibeon - Amerikaanse hulp

Jozua 9:1.

"Toen dit hoorden al de koningen van Kanaän verzamelden ze zich om samen tegen Israël te strijden".

Het woordje "dit" staat schuin gedrukt in de GBS-Bijbel.

Dat wordt gedaan met woorden die niet in het Hebreeuws staan, maar door de Statenvertalers zijn ingevuld. "Dit" slaat niet op de voorlezing van de wet te Sichem, maar volgens het derde vers "toen ze hoorden wat Jozua met Jericho en Ai gedaan had".

De oorlogstrom wordt in 't gehele land geroerd. Alleen de Gibeonieten doen niet mee. Ze bedriegen Israël uit eigenbehoud. Jozua spaart hen.

Er liggen parallellen naar 1990. De stroom Joden naar Israël komt goed op gang doordat de communistische dictatuur verder valt. Israëls regeringscrisis is voorbij. Maar wat gebeurt er?

De pers meldt dat de Arabische wereld woedend is. Zowel het Antisemitisme als het Islamitisch fundamentalisme bedreigen de Joden en Israël.

De Libische leider Gadaffi noemt de terugkeer van de Joden een komen naar het definitieve graf. De Islamitische Hezbollah en de Iraanse leider spreken over de uitroeiing en vernietiging van Israël.

De Iraakse dictator dreigt met de verwoesting van Israël door o.a. chemische en bacteriologisch geladen raketten.

De haat en oorlogsdrang van de Arabische wereld komt los. Israël komt in het nauw. Wat gebeurt er als de vijanden samen zouden spannen?

Een heel opmerkelijke zaak waardoor de hele alliantie verward raakt:

Op zaterdag 2 augustus 1990 valt Irak Koeweit binnen. Ze overwinnen het schatrijke landje op één dag.

Hierdoor komt er een bijzonder belangrijke wending in het front. Het Arabische front wordt verdeeld. Saoedi-Arabië voelt zich bedreigd en roept de hulp in van de Verenigde Staten. De V.S. sturen een gigantisch bewapende troepenmacht. Ze worden gesteund door 31 landen.

De pers meldt: "Militair-strategisch gezien is de positie van Israël tegen Irak nog nooit zo gunstig geweest als nu. De grootste troepenmacht sinds de 2e Wereldoorlog is bijeengebracht. De V. S. geven Israël de verzekering dat een eventuele Iraakse aanval op Israël door de V. S. niet wordt getolereerd". Augustus-september 1990.

Moeten we de V. S. als Gibeon zien die om eigen belang zich aan Israël onderwierp? De V. S. handelen puur uit eigenbelang om hun oliebelangen in het Midden-Oosten te waarborgen. Maar ze onderwerpen zich natuurlijk niet aan Israël. Mijns inziens moeten we het zo zien. De grote Jozua, de Vorst van het heir des Hemels, houdt de teugels in Zijn handen. Tegen alle satanische machten beschermt Hij Israël en staat er voor in. Sommige personen of landen bieden Israël hulp. Allen die het niet uit liefde doen voor Israëls welzijn, doen het uit eigenbelang. Hetzij economisch of militair belang. Voor Israël is dat wel van vitaal belang.

Er is in de Bijbel wel meer sprake van een geveinsd onderwerpen of hulp aan Israël in het laatste der dagen. Micha 7:16: "De heidenen zullen het zien en beschaamd zijn vanwege al hun macht."

G. Hutcheson over Micha 7:

"Het schijnt betrekking te hebben op de tijd van *herstelling* en zaligwording van geheel Israël ... hetwelk zulk een grote barmhartigheid zal zijn, dat die in zeker opzicht alle voorgaande weldaden als verdonkeren zal ... De schrik van Gods Majesteit in en voor Zijn kerk verschijnende zal haar vijanden zó aangrijpen, *dat zij allen met vreze en onderdanigheid zich aan God* en Zijn kerk zullen onderwerpen, Ps. 72:9, Jes. 49:23. Al hetwelk niet noodzakelijk insluit haar ware bekering, maar alleen dat zij een geveinsde gehoorzaamheid zullen oefenen." Ps. 126:2.

"Als de Heere de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen die dromen. Toen werd onze mond vervuld met lachen en onze tong met gejuich; toen zeide men onder de heidenen: De Heere heeft grote dingen aan dezen gedaan."

Maar er is óók een diepere betekenis in. Gibeon werd bij Israël ingelijfd. Het kan wezen dat Amerika, nu nog onbewust, voorbereid wordt voor een geestelijke opwekking en zich in waarheid onderwerpen zal aan de God van Israël. Ik dring die mening niet op, maar er ligt wel iets in voor het Amerikaanse volk. Er zijn ook andere argumenten voor.

14. Voorbereiding voor de oorlog - Golfcrisis

Jozua 10:1-7.

De koningen van Zuid-Kanaän horen dat Gibeon zich heeft overgegeven. Ze besluiten om Gibeon te bestrijden. Gibeon roept de hulp van Israël in.

Zien we dat het oorlogsfront verlegd wordt? De grote coalitie van al de Kanaänitische koningen splitst zich in tweeën. Een Zuider- en Noorder-alliantie. De Zuider-alliantie is verdeeld omdat Gibeon hen afvalt. Ze gaan eerst met Gibeon afrekenen, dan is Israël aan de beurt. De Noorder-alliantie houdt zich voorlopig buiten de strijd.

Een merkwaardige ontwikkeling ontstaat er na Iraks agressie tegen Koeweit. De Arabische landen verbinden zich om Irak uit te schakelen. Dán moet er een vredesconferentie komen waarin de Israëlich-Palestijnse kwestie aan de orde komt. Met Amerikaanse hulp moet Koeweit bevrijd worden.

De parallel tussen Israël vroeger en nu ligt eigenlijk hierin: De Arabische wereld raakt verdeeld, met name door de komst van Amerikaanse militairen, die evenals Israël beschouwd worden als de Westerse vijand.

Irak, het machtigste land in de regio, maakt zich klaar om de Amerikanen te verslaan en vanzelf Israël te vernietigen. De V. N. hebben toestemming gegeven aan de geallieerde legers om Koeweit met geweld te verdrijven, na 15 januari 1991.

Dit voorspel duurt wat langer dan men gedacht heeft. Wel, dat was in Jozua's tijd ook.

M. Henry schrijft in zijn Bijbelverklaring bij Jozua 10:

"Jozua's voorzichtigheid werd misschien gelaakt als traagheid, lafhartigheid en vreesachtigheid, maar Kanaän moest niet in één dag veroverd worden...

Jozua wachtte totdat de Kanaänieten de aanvallers zouden zijn... Het was nuttig en voordelig voor Israël om voor een *wijle stil te zitten*, opdat de krijgsmachten van deze kleine koningen zich zouden verenigen, om des te gemakkelijker met één slag ten onder gebracht te worden. Dit heeft God op het oog gehad toen Hij hun in het hart gaf om zich tegen Israël te verenigen. Hún bedoeling was elkander te versterken, maar *Zijn bedoeling was hén te vergaderen als garven tot de dorsvloer*, Micha 4:12".

'En zo doet onze Meerdere Jozua nu ook!'

15. De oorlog tegen de Zuider-alliantie - Golf-oorlog

Jozua 10:9-einde.

De strijd ontbrandt. Er gebeuren twee wonderen in de natuur.

1. Een buitengewoon zware hagel, waardoor er meer getroffen worden dan door het zwaard.

2. Een verlenging van de natuurlijke dag met waarschijnlijk 12.00 uur. De "nacht" was net zo licht als de dag.

Wanneer deze oorlog plaats vond, is niet bekend. Men denkt in het eerste jaar dat Israël in Kanaän was. Dan is 't in 't najaar geweest. Het is ook mogelijk dat het in het volgend voorjaar plaats vond. Want de voorgaande dingen, vooral de besnijdenis van misschien wel een 1/2 miljoen mannen, vereiste een behoorlijke tijd. Jozua doodde de 5 koningen en overwon het hele land, in één krijgstocht, :42. Wellicht is daar een jaar of wat mee gemoeid geweest, want de belegering en overwinning van één stad kan maanden duren. "De Heere streed voor Israël."

In de hedendaagse oorlogsvoering is hagel een beeld van oorlogstuig in de lucht. De strijd wordt 's nachts óók gevoerd; het is eigenlijk de beslissendste slag. De 'verlichte' nacht ziet zowel op vuurwapens, als grote branden.

Nu, de Heere heeft gedaan zoals Hij gesproken heeft. In de *nacht* van 16 op 17 januari 1991 zetten de Amerikanen de aanval op Irak in. Onder leiding van de U. S. A. voeren

de V. S., de Britten, Saoedi-Arabië, Koeweit en later Frankrijk, bombardementen uit op Iraakse militaire doelen. Een coalitie, door 31 landen gesteund.

De pers meldt dat de hemel boven Bagdad fel verlicht wordt. Ook op andere plaatsen wordt de hemel verlicht, door de explosies en de felle kleuren van de luchtafweer. Door de bombardementen breekt er overal brand uit. Defensiedeskundigen wijzen erop, dat, wanneer de zon ondergaat in de woestijn, de Amerikaanse grondaanvallen worden uitgevoerd, door o.a. elektronische nacht-kijksystemen.

Op de dagen voorafgaand aan de Amerikaanse aanval worden diverse bidstonden gehouden in Nederland, Amerika en in Israël.

"Christenen voor Israël", januari 1991 meldt:

Bij de Westelijke Muur in Jeruzalem kwamen op 14 januari 80.000 religieuze Joden bijeen voor verootmoediging en om te bidden voor vrede en regen. Op alle plaatsen rond de muur riepen mannen en vrouwen tot God. De orthodoxen lazen psalmen en vroegen God om Israël en de wereld te beschermen: "Het is belangrijk dat alle Joden zich verenigen en zich realiseren dat er een God is Die de wereld regeert. Wij willen dat de hele wereld het schouwspel van God ziet, Die Zich openbaart. Dat zal een grote dag zijn waarop wij allen wachten."

Nu, de Heere hoorde het gebed, enigszins als in de tijd van Jesaja en Hiskia, toen Sanherib Jeruzalem benauwde en de Allerhoogste God beledigde.

In Gods Voorzienigheid wordt Irak verwoest door de geallieerde machten. Het schandelijke is, dat het Westen Iraks militaire macht opgebouwd heeft. Israël wordt wonderlijk beschermd. Diverse raket-aanvallen worden uitgevoerd, maar het land wat vernietigd moest worden, treft relatief gezien heel weinig schade, uitgezonderd Tel Aviv.

De week daarop komen de regenbuien.

Van alle kanten worden bijzondere ontwikkelingen gemeld.

Saddam Hoessein verhardt zich. Had hij Koeweit tijdig verlaten en al de aandacht op de Palestijnse zaak gericht, dat Israël nu ook de "bezette gebieden" moest verlaten, dan zou Saddam de grote held van alle Arabische landen geweest zijn. Zijn sterke oorlogsmacht bleef dan in stand.

Doordat de Palestijnen de zijde van Irak gekozen hebben, komen ze nu in de grootste problemen. Amerika kan niet meer van Israël eisen dat ze een dialoog met de PLO aangaan. Volgens de Israëlische ambassadeur in ons land, dhr. M. Bavli, komt een duurzame vrede dichterbij. De Arabische pers zegt dat de kans om Israël gezamenlijk te vernietigen nu voorgoed verkeken is.

Een groot voorrecht is ook dat Israël zoveel hulp wordt geboden door Amerika, op militair en financieel terrein. Er is ook een mildere houding van de NAVO-landen te zien tegenover Israël. En gelukkig, ons land komt daarin niet achteraan.

"Christenen voor Israël", januari 1991, geeft een verslag weer met A. Sawyer, een christelijk voorganger in Jeruzalem.

"De huidige crisis-gebeurtenissen zijn een geboorteproses. Het is niet meer te stoppen. **Wij staan voor een keerpunt in de geschiedenis.** Het kan zijn dat God deze crisis en toekomstige crises gebruikt om Israël tot het besef te brengen dat ze haar God heel hard nodig heeft. Als mensen beginnen te bidden, zoals we op 14 januari hebben gezien, dan is dat een stap in de goede richting. Ik geloof, dat als mensen oprecht tot God bidden, Hij ze terugbrengt in relatie tot Hem. Uiteindelijk zal dat leiden tot de openbaring van Jezus, de Messias."

Hetzelfde blad meldt ook de toenemende verwachting onder de Joden, dat hun Messias spoedig zal verschijnen. Vooral ook vanwege een passage uit de Talmoed dat er een verschrikkelijke oorlog vanuit Perzië aan vooraf zou gaan in het hele Midden-Oosten. (Versta onder Perzië ook Irak, wat onder het Perzisch wereldrijk heeft behoord.) Of het nu liberale of orthodoxe Joden zijn, allen beginnen van een Messiaans tijdperk te spreken.

Een paar maanden later schrijft dr. G.H. Cohen Stuart vanuit Jeruzalem:

"De oorlog is voorbij, in *die gedenkwaardige nacht* van 27 op 28 februari. (Juist op het Joodse Poerimfeest). In Jeruzalem werd het een echt Poerimfeest. In een stad die in de tijd van Mordechai en Esther al ommuurd was, wordt het Poerimfeest altijd een dag later gevierd, vgl. Esther 9:18. In de synagogen wordt dan de Esther-rol gelezen. Dit jaar op 28 februari.

De Iraakse scuds zijn (voorlopig en hopelijk definitief) tot zwijgen gebracht. Syrië bezit er 3000 à 4000. Het is een verbeterde versie, op veel kleinere afstand van Israël. En nog steeds wordt gevraagd waarom het Iraakse leger zijn chemische wapens niet heeft ingezet. In de Jerusalem Post van 1 maart werd het volgende gezegd: "Grote hoeveelheden van het gifgas moeten nauwkeurig en op het juiste moment worden gelanceerd, wil het militair van betekenis zijn. En de wind moet zacht en de lucht moet redelijk stabiel zijn. Deze week waren de weersomstandigheden in Koeweit niet geschikt voor gif- en zenuwgassen. Er viel zware regen, er was grote turbulentie en winden kwamen niet uit de gebruikelijk seizonesrichtingen. Chemicaliën zouden of zich snel verspreid hebben en geneutraliseerd zijn, of zouden de Iraakse troepen meer kwaad gedaan hebben dan de geallieerden. Vice-admiraal Stanley Arthur, de commandant van de Amerikaanse marine in de golf, gelooft dat Saddam Hoessein chemische wapens tegen de oprukkende geallieerde troepen zou hebben gebruikt als de wind niet gedraaid was kort voordat de aanval op maandagmorgen 25 februari werd gelanceerd. De admiraal vertelde aan een groep verslaggevers aan boord van de Blue Ridge, dat hij vermoedt dat Saddam Hoessein chemische wapens had willen gebruiken, maar door de draaiende wind daarvan was weerhouden."

In Israël was gedurende de hele oorlogsperiode het weer ongebruikelijk. Het was of heel droog en heel warm, of er waaiden harde winden of het regende. Alle drie de weertypes zijn ongeschikt voor gasaanvallen. Toeval, samenloop van omstandigheden of wonder? "Die wolken, lucht en winden wijst spoor en loop en baan" zegt een kerklied. "Het is een wonder in onz' ogen, wij zien het maar doorgronden 't niet" een ander. Tot zover dr. Cohen Stuart.

16. Oorlog tegen de Noorder-alliantie - Een tweede front

Jozua 11.

Jabin, de koning van Hazor, hoort wat Jozua gedaan heeft met de koningen uit Zuid-Kanaän. Hij organiseert een bondgenootschap. Ze legeren zich in 't Noorden, bij Merom. Jozua overrompelt hen, verslaat de alliantie en neemt de steden in. Jozua 11:21 Daarna strijdt hij tegen de Enakieten, reuzen van het gebergte van Hebron, in Zuid Kanaän. In deze oorlogen zijn niet zulke buitengewone natuurwonderen als de voorgaande.

Als we onder de Noordse alliantie een vijand moeten verstaan die letterlijk in 't noorden ligt, zou het o.a. Syrië kunnen zijn, die nog steeds in staat van oorlog met Israël verkeert.

We moeten misschien nog meer om de zinnebeeldige Noordse vijand denken. Uit Daniël 11 is gebleken - volgens hoofdstuk 1 - dat we onder de Zuider-antichrist soms de Moslim moeten verstaan en onder de Noordse-antichrist de Europeaanse.

Het zou druk op Israël kunnen betekenen van de sociaal-democratische regeringen. Vooral Frankrijk is daar een koploper in geweest.

Maar de stuip trekken van het oude communistische Kremlin zijn ook niet uit te vlakken. Het Vaticaan erkent Israël ook nog steeds niet.

De pers zegt november 1990: "Israël vreest dat de grote aantallen wapens, die de Europese landen en de V. S. aan de Arabische volkeren leveren, in een oorlog tegen Israël gebruikt kunnen worden, als de oliecrisis voorbij is.

En dat de V. N. concessies eisen van Israël tegenover de Palestijnen gedreven door het argument dat Irak het bezette Koeweit óók diende te verlaten".

De Verenigde Naties zijn altijd bitter vijandig geweest tegen Israël. De verhouding tussen Amerika en Israël kan daaronder wel gaan lijden.

De meerdere Jozua, [Christus; niet Israël] ontnemt de Noordse vijand zijn agressie tegen Israël. Het schijnt dat Israël dan geen last meer heeft van de Europese landen. Het Verenigd-Europa krijgt in dit licht gezien een positieve betekenis. Geen wapenleveranties meer aan de Arabische landen? Israël toegelaten op de E.G.-markt?

Invloed van 't Vaticaan sterk verminderd in het Midden-Oosten?

Het Kremlin gaat zijn einde tegemoet, althans in zijn communistische vorm? En de Syrische dictatuur in z'n huidige vorm eveneens? Hoe de Heere dit alles doet, hoeven we niet vooruit te weten. De uitwerking is de beste uitlegger.

17. Vrede ná overwinning - "Wij zijn ontkomen" Psalm 124

Jozua 11:23.

"En het land rustte van den krijg."

De precieze datum wanneer Israël de Noordse coalitie versloeg is onbekend. Fl. Josefus V boek, nr. 188, blz 104, schrijft: "dat de oorlogen 5 jaar geduurd hebben, daarna trok Jozua naar Sichem en Silo".

Een profetische betekenis hiervan kan zijn, - vergeleken met Daniël 12:12 -, dat de 45-jarige periode van 1948-1993 voorbij is.

Jon. Edwards, een Amerikaans godgeleerde, 1703-1758 schrijft hierover:

"Het houdt in dat er iets heerlijks zal vervuld worden aan het einde van de eerste periode (1290 jaar), maar iets veel heerlijkers aan het einde van de volgende ... (1335 jaar).

Er is geen reden vanuit het Woord van God om er anders over te denken, dan dat dit grote werk van God, hoewel zeer snel, toch trapsgewijze (eng. gradually) zal gewerkt worden. Zoals de kinderen Israëls geleidelijk uit de Babylonische gevangenschap werden geleid, eerst de ene groep en dan de andere en geleidelijk hun stad en tempel herbouwden. En zoals het heidense Roomse rijk door de geleidelijke, hoewel zeer snelle overheersing van het Evangelie werd vernietigd ... En hoewel enige grote delen van Satans zichtbare koninkrijk een zeer plotselinge val zullen hebben, (denk om het communisme), zal toch alles niet ineens voltooid worden, door een groot wonder zoals de opstanding uit de doden Dit werk zal voltooid worden door middelen. Door de

prediking van het Evangelie en het gebruik van de gewone genademiddelen zal het geleidelijk voortgaan. Sommigen zullen worden bekeerd en een middel zijn tot de bekering van anderen." (Verkorte weergave uit A History of the work of Redemption).

Er volgt dus ná ongeveer 1993 een **nieuwe periode voor het volk van Israël** waarin op Gods tijd Israëls bekering plaats vindt. De uitwendige voorbereiding is gerealiseerd. *Nogmaals, uit Dan. 12:12 kunnen we niet afleiden dat het in 1993 plaats vindt, maar na die tijd is het te verwachten.*

De chronologie van die histories werpen licht op de tijd van de a.s. periode. Die dingen zijn voor 't merendeel nog verborgen. Als de vervulling komt, doet de Heere er het zegel af, Daniël 12:9.

Anderzijds herhalen we de woorden van de Kanttekenaars om te wachten voor menselijke berekeningen alsof alles in één jaar voltooid wordt. Zulke berekeningen hebben de profetieën verdacht gemaakt en in discrediet gebracht.

Ds. Van der Groe in de Voorrede van G. Hutesons verklaring van de kleine profeten, deel II, blz. 45 spreekt over de profetieën en typen van Israëls bekering en de heerlijke staat der Kerk:

"Als wij die recht mogen verstaan, het is niet te zeggen wat een klaarheid en *gemak ons zulks zal aanbrengen*. Het is een voorname sleutel tot opening van het profetisch woord."

De Heere wil, dat de kerk op de belofte zal leven. Aan de profeten openbaarde Hij dikwijls ná hoeveel jaar de profetie vervuld zou worden. Maar het beginpunt van wanneer de profetie gerekend werd, houdt Hij dikwijls verborgen. Zie het met Israëls onderdrukking, Gen. 15:13; Israël in Babel, Jer. 29:10; de komst van de Messias, Dan. 9:24-27.

De Heere wil niet, dat Zijn volk als hopelozen de toekomst ingaan. Evenmin dat we met eigenwillige berekeningen ons geruststellen of vol onbijbelse enthousiasme onze dagen doorbrengen.

Hij wil dat we door het geloof op de belofte leven. En er ligt zaligheid genoeg in de Belover. Gods volk klaagt nu dat de hemel zo gesloten blijft, als ze bidden voor de kerk. Dat duurt totdat de bestemde tijd voor herstel van de kerk aanbreekt.

Daniël had de belofte uit Jeremia's brief, hoofdstuk 29, bij zich. Hij leefde op de belofte, hoopte op Zijn God en was oprecht in zijn wandel. Toen de vervulling kwam, kreeg hij er licht in, dat de 70-jarige periode niet inging toen de tempel verwoest werd, maar 20 jaar eerder, toen Daniël zelf weggevoerd werd, Dan. 1:1. Toen de tijd vervuld was, ging de hemel open, Dan. 9:1.

A. Comrie (1706-1774) schrijft "dat de kerk van het Oude Testament bijna 4000 jaar op de belofte moest leven. Nu, onder het N.T. zijn er 3 voorname perioden, onder de zegels, onder de bazuinen en onder de fiolen. In elk van die zijn er wederom 7 tijdkringen. En elk heeft zijn *bijzondere belofte door welke de kerk geleid* wordt." "Eigenschappen des geloofs" blz. 371.

J. van Lodensteyn, 1620-1677 zegt in een preek over Lukas 5:35, dat er 3 perioden zijn. De eerste vanaf de Pinksterdag tot de Roomse Antichrist. De tweede tot de val van Babel. De derde zal een kostelijke tijd zijn als er een verlossing zal komen uit Israël, Jes. 59 en 60. Men mag niet zeggen: dat zijn apocalyptische (openbarings-)geesten. We moeten Gods Woord inzien, dat de beloften vervuld worden als de Bruidegom tot Zijn kerk komt met Zijn Geest en genade!

Hoofdstuk 3

De toekomstige bekering van Israël (Van de overwinning tot Jozua's dood)

1. Overwonnen koningen

De eerste 5 jaar van Jozua zijn *historisch*-profetisch in een zeker opzicht. Zijn de volgende jaren dat óók? Het schijnt in sommige opzichten van ja. Want de meeste voorvallen in die tijd dienen dikwijls als een grondslag voor latere profetieën die spreken over Israëls volksherstel en bekering in het laatste der dagen, zoals we straks zien zullen, bv. de oprichting van de tabernakel, de verdeling van het land, enz. Of er een tijdsvolgorde, - *chronologisch*-profetische betekenis - in ligt, is een andere zaak.

Jozua 12.

Een beschrijving van Jozua's overwinning van het Overjordaanse, tijdens het leven van Mozes. Het land is bestemd voor Ruben, Gad en de halve stam van Manasse.

We stuiten op een probleem. Van het Overjordaanse is alleen de Golan-hoogte, dat is het vroegere Basan, sinds 1967, bij Israël. Syrië is beslist van plan om de Golan te heroveren. Het overige gebied behoort bij Jordanië. Ze zijn daar bang dat Israël het gebied eens zal veroveren om als bufferzone te gebruiken. Het Overjordaanse behoort aan Israël volgens Gods belofte.

Vanaf vers 7 worden de 31 koninkrijkes genoemd die Jozua overwonnen heeft. Sihon en Og tijdens Mozes' leven, 14 uit Zuid-Kanaän en 15 uit het Noorden.

Jozua 13.

De Heere noemt de grenzen van Kanaän, het land wat verdeeld moet worden aan de 9 1/2 stam. Vanaf Sichor, de oostelijke zijtak van de Nijldelta, heel Kanaän en Libanon tot het koninkrijk Hamat. De grens liep een aantal kilometers boven Beiroet naar de Golanhoogte.

Het scheen dat de vervulling wat de zuidgrens betreft, in 1967 plaats vond. Egypte werd uit de hele Sinaï-woestijn verdreven. Het is erg moeilijk ter verwerken voor Israël dat men de Sinaï in 1980 en 1982 af moest staan in verband met een vredesaccord met Egypte. Of moeten we het zo zien, dat de Sinaï gedeeltelijk behoort aan het geslacht van Abraham, nl. aan andere zonen dan Izaäk, Genesis 25:1-18?

Libanon is tot aan Beiroet door Israëls leger bezet in 1982. Later trok Israël zich terug tot enkele kilometers beneden de rivier Orontes. Het Libanese gebied beneden de Orontes is wel bezet, maar door Israël niet geannexeerd.

Libanon en Gilead, dat is het Overjordaanse, is door de Heere beloofd in Zacharia 10:10.

"En Ik zal hen in het land Gilead en Libanon brengen, maar het zal hun niet genoeg wezen."

Midden-Kanaän hoorde vroeger aan de halve stam van Manasse en aan Efraïm. Het werd later Samaria genoemd. Thans wordt dat gebied, én een gedeelte van Juda bewoond door de Palestijnen, hoewel geannexeerd door Israël.

Ook voor dit land is een belofte, in Ps. 60 en 108: "Gilead is mijn en Manasse is mijn. En Efraïm is de sterkte mijns hoofds. Juda is mijn wetgever. Moab is mijn waspot. Op Edom zal ik mijn schoen werpen. Over Palestina zal ik juichen."

Davids bezit van het heilige land en zijn overwinning over zijn vijanden, zijn een profetisch type van de overwinning die Davids Zoon en Heere eens aan het huis van David geven zal. De geestelijke zin laten we hier rusten, hoewel ze Christus boven alles dierbaar maakt.

Zoals bekend, is Edoms gebergte, de Negev woestijn sinds 1948 aan Israël toegewezen door de V.N. De Heere beloofde het in Obadja vers 17+18.

2. De Palestijnse kwestie

Het vroegere Palestina, de kuststrook, is eveneens aan Israël beloofd. Zef. 2:4-7: "En de landstreek zal wezen voor het overblijfsel van het huis van Juda, dat zij daarin weiden. Des avonds zullen zij in de huizen van Askelon legeren, als de Heere, hunlieder God, hen zal bezocht en hun gevangenis zal gewend hebben."

Op het stadsplein van Askelon is de tekst van Zef. 2:7 in een steen ingegrift. Daar hebben ze geen oudvaders nodig om het te "bewijzen".

J. Plevier, van 1713 tot 1754 predikant te Middelburg, in zijn verklaring over Zefanja schrijft: "dat het zal geschieden in het laatste, en dus als in de avond van de dagen, zo des Ouden als des Nieuwen Testaments".

Hij bedoelt éérst onder de Makkabeeën, vóór Chr. en in het laatste der dagen zal Palestina door Joden bewoond worden.

Alleen Gaza en de zogenaamde Gazastrook worden nog bewoond door ongeveer 700.000 Palestijnen.

Al die gebieden belooft de Heere aan Israël terug te geven. Obadja vers 19+20.

"Die van het zuiden zullen Ezau's gebergte en die van de laagte zullen de Filistijnen erfelijk bezitten. Ja, zij zullen het veld van Efraïm en het veld van Samaria erfelijk bezitten. En Benjamin Gilead."

De bedoeling is dat de kleine stam van de Benjaminiten zo groot zal wezen dat ze het land Gilead (het Overjordaanse) ook zullen bewonen.

Deze tekst heeft wel z'n vervulling gehad onder de Makkabeeën, maar zoals Hutcheson duidelijk aantoon, wordt het ten volle vervuld in het laatste der dagen.

Joz. 13:8-einde en 14:1-5. Opnieuw een beschrijving van het "Overjordaanse".

Deze dingen brengen ons bij het "Palestijns" probleem van heden.

Onder het Turkse rijk was Palestina een Syrische provincie. Het gebied bestond uit Cis-Jordanië, ten westen (thans Israël) en Trans-Jordanië ten oosten van de Jordaan. In 1917 kreeg Engeland het gezag over die gebieden. De Volkenbond bevestigde dat in 1922. Het gebied werd verdeeld in een Joods Nationaal Tehuis en het Emiraat Jordanië, ten oosten van de Jordaan.

In 1946 stond Engeland toe dat een Zuid-Arabische prins een koninkrijk stichtte van het Jordaanse Emiraat. Die prins had daar absoluut geen recht op. Bovendien veroverde hij met Britse hulp een gedeelte van het tegenwoordige Midden-Israël, inclusief Jeruzalem.

De Verenigde Naties stelden in november 1947 een deling voor in een Joods en een Arabisch gebied. De grenzen werden getrokken naar de situatie van toen, zonder dat er rekening werd gehouden dat Jordanië gedeelten van het Joodse land bezette. De Joden stemden noodgedwongen met deze nieuwe grenzen in. De Arabieren niet. Ze wilden het hele gebied. Jordanië voerde een dictatuur. In plaats van de Palestijnen in hun regering toe te laten, verjaagden ze hen. Zoals alle andere Arabische landen. De Palestijnen hebben recht op hun eigen gebied. Dat is het grootste deel van Jordanië, m.i. met inbegrip van het vroegere Moab. In 1990 waren 2 van de 3 miljoen inwoners van

Jordanië Palestijnen. Een voorlopig standpunt is, dat ze daar met elkaar moeten onderhandelen. Dat probleem kan en zal de Heere alleen oplossen.

3. Kalebs erfdeel en onderwerping

Jozua 14:6-einde.

Israël is nog steeds te Gilgal. Het land wordt verdeeld door het lot. Mozes had de grenzen van de stammen deels aangewezen, Deut. 33. Hij stelde 12 man aan over het lot, waarbij ook Kaleb was, Num 34:19. De belofte aan de stammen sluit het gebruik van middelen niet uit. Kaleb werd door Mozes gezonden om het land te verspieden, ongeveer 1 1/2 jaar ná de Uittocht (september/oktober). Toen de 10 verspieders Gods beloften verwierpen, bleef Kaleb trouw aan zijn God. Mozes beloofde hem Hebron. Kaleb herinnert Jozua daaraan. "Het zijn nu 45 jaar sedert dat de Heere dit woord tot Mozes gesproken heeft." In de Bijbel wordt met zo'n gezegde bedoeld: **in** het 45e jaar of 45 volle jaren. Het is dus $1\frac{1}{2} + 45 =$ hoogstens $46\frac{1}{2}$ jaar ná de Uittocht. Dit komt overeen met $6\frac{1}{2}$ jaar na de intocht in Kanaän.

Ondanks de belofte vraágt Kaleb om zijn erfenis. *Hij onderwerpt zich aan het wettig gezag.*

Dat geldt óók voor ons. Het leergezag in de kerk bestaat uit de Belijdenisgeschriften en Synode-uitspraken.

Toen onze Belijdenis-formulieren werden opgesteld, verwachtte men geen uitgewerkte toekomstleer. De Westminster Catechismus en de Belijdenis van de Independenten bevatten wél geloofspunten voor Israëls bekering en de uitbreiding van de kerk. Wij zijn aangewezen op de toekomstvisie in de uitleg van art. 27 Ned. Geloofsbelijdenis (bv. door ds. A. Rotterdam), en van de Heidelbergse Catechismus, Zondag 21 en Zondag 48, door onze oude schrijvers.

Hun boeken zijn kerkelijk "geapprobeerd", dat betekent goedgekeurd door de classis. Het is interessant dat de classis Walcheren de éérste was, in zover bekend, die zich bezig hield over de Joden om die tot de kennis van Christus te brengen, Rom. 11. Zij stelden hun vraag aan de Provinciale Synode te Zierikzee, d.d. 9-13 oktober 1618.

De beknopte toekomstvisie van de Reformatoren hebben de schrijvers van de Nadere Reformatie wel met behoorlijke verschillen uitgelegd. Echter, de kernpunten rusten op Gods Woord en de Belijdenis. Wat daartegen strijdt, mogen we voor kennisgeving aannemen. Paulus zegt: "De geesten der profeten zijn de profeten onderworpen", 1 Kor. 14:32. Paulus bedoelt met profeten degenen die de profetische boeken uitleggen. Dat zijn geen toekomstvoorspellers, maar kunnen óók gewone leden zijn. Die zijn aan elkaar onderworpen. De één vult de ander aan. En ze houden toezicht op elkaar. Kan de harmonie nog beter?

4. Kalebs geloof

Kaleb herinnert Jozua aan de belofte: *"Maar mijn broederen die met mij waren, deden het hart des volks smelten. Doch ik volhardde de Heere mijn God na te volgen ... En nu zie, de Heere heeft mij in het leven behouden, gelijk als Hij gesproken heeft."*

De 12 verspieders kwamen terug uit Kanaän. Ze ontmoedigden het volk. Ze maakten hen ongelovig en opstandig: "We komen nooit in Kanaän. Er zijn sterke reuzen. De beloften die Mozes doet, zullen nooit vervuld worden." Jozua en Kaleb bemoedigden het volk: "Het is een uitermate goed land. Weest niet wederspanning, gelooft de Heere en Hij zal het u geven. Geloof de beloften en de almacht van God!"

Toen maakten de 10 verspieders en het volk zich zo kwaad op die 2 anderen, dat ze klaar stonden om hen te stenigen. Ze besloten naar Egypte terug te gaan, niet gelovende dat de Heere ooit Zijn beloften zou vervullen.

"Maar de heerlijkheid des Heeren verscheen in de tent der samenkomst, voor al de kinderen Israëls", Num 14:10.

Nu, de geschiedenis is verder bekend. Een vreselijk vonnis spreekt de Almachtige over het hele volk uit, vanwege het ongeloof van het grootste gedeelte: "Zij zullen het beloofde land niet binnengaan, de vervulling nooit beleven. Allen van 20 jaar en ouder moeten sterven in de woestijn. Een ontzaggelijk vonnis, wat we niet dan met ontzetting kunnen lezen.

Het viel voor Kaleb zeer zwaar toen z'n medeverspieders zo'n krachtig pleidooi hielden, dat de Heere Zijn beloften nooit vervullen zou. Met diepe smart heeft hij onder hun ongeloof geleden. En hoe moeilijk zal het voor hem geweest zijn, toen heel z'n familie boven de 20 uitstierf? Hij zag Israël wegwijnen en sterven. "Gij zult Mijn afbrekingen gewaar worden."

Hier hielp geen gebed tegen. Het oordeel was besloten en ging onherroepelijk door. Tenslotte stierf ook Mozes. Kaleb bleef als oude man over. Allen waren minstens 20 jaar jonger dan hij. Aäron en Mirjam stierven ook. De hele levende kerk des Heeren lag ook onder het vonnis, hoewel ze niet meegedaan hadden aan de ongeloofs-opstand van de 10 verspieders. Paulus zegt immers in Hebr. 3:16 dat niet allen ongelovig geweest zijn.

Gods kinderen hebben als ze gezond in 't geloof waren, de belofte geloofd en omhelsd. Dat Mozes niet in Kanaän mocht komen, was vanzelf niet vanwege zijn ongeloof, maar omdat het volk ongelovig was. En omdat hij zich op een keer zó kwaad op hen maakte, dat hij de Heere ongehoorzaam was, door op de rots te slaan in plaats van er tegen te spreken.

Kaleb leefde op de belofte. Hij mocht bóven het oordeel zien op Hem, Die de Getrouwe Vervuller is. Hij zag dóór het oordeel dat de bestemde 40 jaar eens vervuld zal worden. En hij belééfde de vervulling. Hij kreeg het land van de reuzen, in de omgeving van Hebron.

Een zeldzaam voorrecht. En ik denk, dat er een eeuwigheid toe nodig is om de getrouwe Verbondsgod te aanbidden, te eren en ter verheerlijken. Niet zozeer voor een stuk grond, maar voor de zeldzame liefde en gunst van God, die hij erin beleefde. Wáárom hij, waarom híj en Jozua zó beweladigd, terwijl anderen van zijn broeders óf in ongeloof stierven, óf in de nare woestijn stierven?

Wij moeten erbij bedenken dat het leven onder een algemeen oordeel van geesteloosheid dikwijls een kwijnend geloofsleven insluit. Maar Kaleb verheugde zich in zijn God; verwachtte op hoop tegen hoop de vervulling. En zo is het nog. De Heere is nóg Dezelfde voor trouwelozen, die het meest met eigen ongeloof geplaagd worden. Maar ziende op de Heere mogen zingen:

*"Het schoonste erf mat Gij met ruime snoeren,
O, heerlijk erf, gij kunt mijn ziel vervoeren."* Psalm 16:3.

We hebben al gezien dat de periode van ongeloof toepasselijk is op het tegenwoordige Israël. Ook op de kerk in ons land. Het behaagt de Heere om de kerk periode-gewijze te regeren. Wat dat voor Nederlands kerk inhoudt en verder zal betekenen, is hier niet op z'n plaats om verder te beschrijven omdat het verborgenheden zijn.

5. Waarschuwing tegen ongeloof

Hoe erg het ongeloof ook is, het kan de vervulling van Gods beloften niet wegnemen.

Dr. J. Owen "Hebreeën, dl. 1 blz. 442-444 (1616-1683):

"God vervult Zijn beloften door haar vervulling krachtadig te werken door de alvermogende macht van Zijn Geest en genade in en aan hen die ze beloofd zijn ... Al volhardten nu Joden of enig ander volk onder den hemel, 't eniger tijd of langdurig in het verwerpen van de voorwaarden van verzoening met God en van 't beërven der beloften hen voorgesteld, *zal hun ongeloof* Gods trouw te niet doen? Dat zij verre. Gods waarheid feilde niet toen Hij *alleen Caleb en Jozua in Canaän bracht* en 't gehele volk in de woestijn stierf ter oorzaak van hun ongeloof ...

Wij verwachten ook een bestemde tijd, gedurende het stand houden van Messias' koninkrijk in deze wereld, waarin zeer grote menigte van Joden over de gehele wereld, zullen worden geroepen en krachtig gebracht tot kennis van de Messias, onzen Heere Jezus Christus, met welke weldaad zij óók zullen verkrijgen verlossing uit hun gevangenis, herstelling in hun eigen land en een gezegende, bloeiende en gelukkige toestand daarin ...

Ook zal de uitkomst alleen zijn de zekere en onfeilbare uitlegger dezer dingen. En ik zal in zaken van zulken belang als deze, de lezer niet vermoeien met gissingen. De zaak zelfs erkennen, zo veel ik weet, allen die enige kennis van deze dingen hebben. De christenen bevestigen ze doorgaans, zien ze tegemoet, bidden er om en hebben zo gedaan van alle eeuwen van der Apostelen dagen af. De Mohammedanen hebben enige gedachten van hetgeen de Joden vóór 't einde der wereld zal overkomen ...

Eindelijk, al kunnen wij niet recht verstaan, de volle, klare, gehele zin en mening van enige bijzondere belofte of beloften, vervuld of niet vervuld, rakende de *tijden van Messias' koninkrijk, zullen wij daarom verwerpen het geloof* en de overreding, gegrond op zo veel klare, zekere en ontwijfelbare getuigenissen van de Schrift zélf en in de uitkomst zo klaar als was ze met de zonnestrallen geschreven? Zulke handel zou spruiten uit dwaze laatdunkende trotsheid, als waren wij in staat om God tot volmaaktheid uit te vinden en te ontdekken al de diepten van wijsheid in Zijn Woord. En zo te handelen in andere zaken werpt alle zekerheid in de wereld omver, zelfs die welke men nodig heeft om met enig genoegen voor zichzelf of anderen te handelen. Wij houden ons dan aan hetgeen wij van Gods zin verstaan. En laten de kennis en ontdekking van hetgeen wij niet kunnen begrijpen, ootmoedig over aan Zijn Goddelijke alwetendheid." Aldus Owen.

6. Verdeling van Kanaän

Jozua 15.

De erfenis wordt verdeeld. Juda krijgt het grootste deel: 115 steden en bijbehorende dorpen. In Juda's gebied lag Kalebs erfdeel. Othniël, een zoon van Kalebs jongere broer Kenaz, veroverd Debir. Hij krijgt Achsa, Kalebs dochter, als bruid. Uit Richteren 1:19+20 mogen we concluderen, dat deze strijd plaats vond nadat alle stammen naar hun eigen gebied waren vertrokken.

Jozua 16+17.

Het nageslacht van Jozef, Efraïm en de halve stam van Manasse, krijgt zijn erfdeel. In hun gebied ligt Sichem en de stad Silo, waar de tabernakel later wordt opgericht.

Ze hebben grote moeite om de Kanaänieten te verdrijven. Het lukt hen niet helemaal.
Jozua 17:3+4

Het erfdeel van Zelafeads dochters wordt geregeld. Het zijn wezen. Een beeld van arme Joden, die alles verloren zijn en als eenlingen naar "huis" gaan.

Jozua verdeelt het land, de steden en de dorpen. Dit zijn typen van de *geestelijke erfenis, Gods Geest en Zijn liefde*, die Christus uitdeelt. Opdat zondaars weer bij de Heere kunnen wonen.

Als *Verlosser* baant Christus de weg en als *Losser* betaalt Hij de losprijs en als *Priester* blaast Hij de bazuin voor het jubeljaar van vrijheid. In het laatste der dagen zijn de Joden en de volkeren die erve praktisch verloren.

Paulus leert dit in Rom. 11:26+27 "*Dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn. En alzo zal geheel Israël zalig worden; gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jacob.*" Paulus citeert Jesaja 59:20 waar in 't Hebreeuws Goël staat, wat Losser en Verlosser betekent.

Eén van de taken van de lossers in Israël was om familie-erfenissen die verloren waren, terug te kopen. Verkoop en lossing van onroerende goederen stond in verband met het jubeljaar. Om twee voorbeelden te noemen uit Leviticus 25:23-31.

A. Als iemand door geldgebrek zijn huis verkocht had, moest zijn losser, een naaste familielid, die kapitaalkrchtig was, dat huis terugkopen. Was er geen man in de familie die dat geld bezat, dan bleef het huis bij de nieuwe eigenaar totdat het jubeljaar [het vijftigste jaar] aanbrak. Dan kwamen de verloren bezittingen weer terug bij de oorspronkelijke eigenaar of zijn gezin. *Het land en de dorpshuizen hadden een onverliesbaar erfrecht.*

B. Bij de stadshuizen lag het anders. Als een huis binnen één jaar na verkoop niet gelost werd, bleef het voor altijd eigendom van de nieuwe eigenaar. In het jubeljaar moest het niet teruggegeven worden. Dat was onder andere voordelig voor de vreemdelingen, de Jodengenoten, die zich in de steden vestigden. Hun huis bleef hun eigendom in het jubeljaar.

Op deze losserswet grondt Paulus zijn betoog. Bijna woordelijk gebruikt hij een tekst uit Lev. 25:29: "zo zal zijn lossing zijn totdat het jaar zijner verkoping volkomen zal zijn".

In Rom. 11:26 zegt Paulus: "totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn". Twee hoofdzaken liggen in de losserswet opgesloten die niet alleen een geestelijke betekenis hebben, maar ook een profetische voor de hele tijd van het Nieuwe Verbond. [Zie een profetisch onderpand in Jer. 32:7-44.]

A. In de volheid des tijds kwam Christus op aarde. De lossing van Zijn volk en het Messiaans Jubeljaar viel gelijktijdig. Maar omdat velen Hem verwierpen, verloren de Joden voor het merendeel hun geestelijke erve, hun "stadsbezit", Hand. 13:46 en Matth. 22:7. Na de verwoesting van Jeruzalem werden de Joden als 't ware geestelijke dorpsbewoners. Dat wil zeggen, in alle tijden werden er wel **enkelen** gelost, maar niet veel. De verlossing van de **natie** wacht op het nieuwe jubeljaar. Dan geeft Christus hun de verloren bezittingen terug. Ook aan Jodengenoten, die hun afkomst uit Israël niet meer kunnen bewijzen, zal de Geest worden uitgegoten, zoals Hand. 2:10. Letterlijk en geestelijk zal dan vervuld worden: "Jeruzalem zal dorpsgewijze bewoond worden", Zach. 2:4. Zij worden door hun bekering wel de voornáámsten, Jer. 33:9, maar niet de talrijksten in de kerk.

B. Doordat de Joden het Evangelie verwierpen, werden de heiden-volken mede-erfgenamen van de geestelijke goederen, Efeze 2:19 en 3:6. Ze werden als 't ware geestelijke stadbewoners. Want hun aantal bekeerden was *veel meer* dan er ooit onder de Joden geweest waren. Echter, nu is hun aantal ook zeer verminderd. Maar wat belooft de Heere? Als de volheid der heidenen zal ingaan, zal gans Israël zalig worden. Het Jubeljaar breekt voor de *gemeente van Christus* aan; voor Jood en heiden. Het tijdperk waarin de volkeren bijna alleen deelden in Israëls geestelijke erve is dan *vervuld*. Maar zie hier het grote wonder: evenals de stadshuizen in het jubeljaar bij de nieuwe bewoners bleven, *zo blijft de erfenis van Christus onder de volkeren als Israël bekeerd wordt*. De geestelijke dorps- en stadbewoners delen **ten volle** in de goederen van het Genadeverbond.

Paulus noemt dit, Rom. 11:12, de *volheid* van de Joden. Hij legt het uit als hun wederinenting, wederaanneming, bekering en vermeerdering. De volheid der heidenen is niets anders. Ze zijn ook grotendeel afgehouden, vers 22. Hun volheid noemt Paulus een wederlevendwording, een uitbreiding, een rijkdom. Dat laatste kan slaan op de giften van de *rijke* Losser Christus. O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! O, hoe aanbiddelijk, hoe ondoorgrondelijk zijn de wegen des Heeren!

Dit is de leer van Gods Woord volgens de uitleg van de oude theologen. Die hoop ging haast ten onder toen onze Republiek en de Staatskerk als ondergingen in 1795. Van der Groe en anderen hadden het voorgezegd. Toen de kerk in de vorige eeuw weer verlevendigd werd, kwam die verwachting ook weer boven. Vooral in de Reveilkringen, bij de Afscheidenen, de Ledeboeriaanse gemeenten en de Kruisgemeenten.

Naderhand kante dr. A. Kuiper zich er sterk tegen. De ontwikkeling van de geloofsverwachting tijdens de Nadere Reformatie, zag hij als een dwaalspoor. Hij beriep zich op de Reformatoren, hoewel hij hun visie nog verkleinde. Kuiper verwachtte dé grote Antichrist tegen het einde van de wereld, die door Christus' komst verdaan wordt. "Als het getal der uitverkorenen zijn einde nadert en het einde der wereld nabij is, zal de onberouwelijke verkiezing Gods nogmaals heerlijk onder de Joden uitbreken, in het getal der geroepenen en der uitverkorenen *vol te maken*, opdat heel het voorverordeneerde Israël zalig worde". Zó verklaarde hij Rom. 11. Er blijft geen tijd over dat Israël invloed uitoefent op de wereld. Het einde van de wereld kunnen we uitrekenen als de 3 1/2 jaar van de Antichrist aanbreekt. Kuipers visie, behalve het laatste, kreeg de overhand in kerkelijk Nedeland. Ook gedeeltelijk onder Gods volk. Maar wat belooft de Heere? Als de waarheid struikelt op de straten, als er geen recht meer is, als er geen voorbidders meer zijn, dan zal de Verlosser door Zijn Geest tot Sion komen, Jesaja 59. Wanneer? Als het kerkelijk jubeljaar aanbreekt voor Christus' kerk, onder de Joden en de volken.

7. Het voorlezen van de wet en oprichting van de tabernakel

Jozua 18:1 en 2. Het hele volk verzamelt zich te Silo waar de tabernakel wordt opgericht.

Israël reist van Gilgal waarschijnlijk eerst naar Sichem, daarna verstrooien diverse stammen zich naar hun gebied. Jozua roept het volk opnieuw naar Silo. Hij bestraft de overige stammen vanwege nalatigheid. De bijbelverklaring van Patrick en Welsh over Joz. 8:30: "de voorlezing van de wet". "Men moet veronderstellen dat hetgeen hier

verhaald is niet is gedaan voordat ze het land omtrent Sichem ingenomen hebben." (Patrick).

"Hierom mag men denken dat het volk, toen het *land in 't ruwe was ondergebracht*, met z'n grote gros is vertrokken naar de bergen Ebal en Gerizim en vervolgens naar Silo." (Welsh).

A. Het voorlezen van de wet met zijn vloek en zegen, is een bekend beeld van de overtuiging van zonde door de Heilige Geest. "Door de wet is de kennis der zonde", Rom. 3:20. "En die Geest gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid en van oordeel. Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven", Joh. 16:8 en 9.

B. Het oprichten van de tabernakel ziet óók op het begin van de inwoning van Gods Geest in en onder Zijn volk. De geestelijke herbouw van Sion. Ezech. 37:27 "Mijn tabernakel zal bij hen zijn". Na de herstelling van de natie komt op Gods tijd de Messias door Zijn Geest onder Zijn volk wonen en werken.

Th. Boston "All the works" III serm. 26.

Preek over Zach. 12:11-14:

"Te dien dage zal te Jeruzalem de rouwklage groot zijn. En het land zal rouwklagen, elk geslacht bijzonder". "Deze uitstorting van de Geest en de rouwklage als gevolg daarvan, ziet op de tijd van het evangelie, ná de dood van Christus. Was de belofte nu al vervuld, dan zou ze in verband staan met Hand. 2:5, 37, 41. Maar de Schrift zegt niet dat ze toen vervuld is. Daarom oordeel ik, dat hetgeen toen met de Pinksterdag is gebeurd, niet de vervulling van deze tekst is, al moge het een *voorafschaduwning zijn geweest. Déze uitstorting en rouwklage moeten plaatsvinden op "een dag als God zal zoeken te verdelgen alle heidenen, die tegen Jeruzalem aankomen. De uitstorting en rouwklage in Handelingen waren in een tijd, toen de Heere gereed stond om Jeruzalem te laten verwoesten* door de heidenen.

Ik ben daarom van mening dat deze belofte nog moet vervuld worden ten tijde als de Joden geroepen worden. Als de verlossing (vers 9), het uitstorten van de Geest (vers 10) en het wenen samen zal gaan ...

Het rouwen en vasten is algemeen: het land, dat zijn de inwoners. De massa van het nog ongelovige volk zal er achter staan en niet een enkeling zoals tevoren. De oorzaak van die rouwklacht is hunner vaders zonde door de kruisiging van Christus en de zonde van henzelf door dat goed te keuren en zo lang Hem verworpen te hebben. Als de Geest op hen zal worden uitgestort, dan zullen ze Zijn heerlijkheid zien en ze zullen overtuigd worden. Deze rouwklacht zal zich dan onder het gehele volk openbaren, *waar ze dan ook mogen zijn* ...

Er komt een dag dat er een nationale bekering van de Joden of Israëlieten zal plaats vinden. De nu verharde en verworpen Joden zullen ten slotte tot Christus worden bekeerd en zich voegen bij de kerk der Christenen.

Vele beloften zijn daarvoor in het Oude Testament, doch ik zal het bewijzen met Rom. 11, waar er met opzet door de apostel over wordt geschreven. Dat volk is weliswaar vreselijk gestruikeld, omdat Christus het struikelblok voor hen was, nochtans hebben ze niet gestruikeld om nooit weer op te staan. "Maar door hun val is de zaligheid den heidenen geworden om hen tot jaloersheid te verwekken". Hun struikelen door ongeloof heeft uiteindelijk de opstanding van de heidenwereld tot gevolg gehad ...

Hun nationale verkiezing is nõg hun voorrecht, want "aangaande de verkiezing zijn zij beminden om der vaders wil". En uit kracht van het verbond wat God met hun vaders gemaakt heeft, heeft Hij liefde voor dat volk ...

De apostel toont aan dat de verharding der Joden slechts voor een deel is en maar voor een bepaalde tijd. Daarna zal er een nationale bekering komen, en "alzo zal gans Israël zalig worden." Dit slaat niet op het geestelijk Israël, daar de bekering van het geestelijk Israël geen verborgenheid kon zijn, zoals déze het wel is. Zoals de bekering der heidenen en voor de Joden een verborgenheid was en ook voor de heidenen zelf, onder het Oude Verbond, Efeze 3:3-6; zo is die der Joden een verborgenheid voor de heidenen en zelfs voor de Joden, onder het Nieuwe Verbond. En evenals vele Joden toen de éne niet wilden geloven, zo geloven thans veel christenen de andere niet ...

Ziet u verlangend uit naar een opwekking in de kerken, die nu als een vallei vol doodsbekeringen zijn? Zou u graag zien dat de Geest des levens in hen kwam? Bidt dan voor de Joden. "Want indien hun verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?"

Dat zal een tijd van geestelijk leven zijn. Een tijd van grote uitstorting van de Heilige Geest. Dit zal de Reformatie tot een groter hoogte doen rijzen dan zij nog geweest is. Bent u verlangend naar de uitbreiding van de kerk? Bidt dan. Helaas, onze moeder, die zeven baarde, is zwak geworden. Uitdrogende borsten en een misdragende baarmoeder is tegenwoordig haar erge kwaal. Maar dan zal zij de kracht vernieuwen en velen voortbrengen. "Want indien hun (de Joden) val de rijkdom is der wereld en hun vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer hun volheid." De Kerk zal niet alleen vermeerderd worden door de inkomst der Joden, maar ook door een grote toevloed der heidenen. Hun bekering zal een grotere rijkdom voor de wereld betekenen, dan hun val; ook zijn alle evangelievoorrechten van deze dag onder de heidenen aan der Joden val te danken, Jesaja 30:26. En we hebben geen reden om er aan te twifelen of er zal bij die grote gebeurtenis *meer inzicht in de Bijbel zijn, dan er thans onder de meest ingeleiden is.*

Aldus Boston (1676-1732).

We moeten "dag" in de profeten niet opvatten als een etmaal, maar een periode. Eerst komt er een erkenning dat Jezus van Nazareth werkelijk de Messias is, dan volgt berouw en bekering, daarna het geloof in Hem en overgave in Zijn Genadeverbond. Daar kunnen wel enige jaren mee gemoeid zijn. Aan de uitstorting van de Geest op de Pinksterdag gingen ook 4 voorbereidingsjaren vooraf.

8. Bekeringsijver in Israël.

Jozua 18:2 Jozua bestraft de traagheid van de 7 stammen. Ze sturen vakmensen om het land in kaart te brengen. Joséfus schrijft dat ze ná 7 maanden terugkeren en het lot werpen om de gebieden te verdelen aan:

Jozua 18 en 19. Benjamin, Simeon, Zebulon, Issaschar, Aser, Naftali, Dan.

Jozua 19:47. Het land van Dan is te klein voor 64.400 man boven de 20. Ze trekken naar het noorden en veroveren Lesem, een stad die ze Dan noemen. Uit Richteren 18 blijkt dat dit gebeurde na Jozua's dood. In het richterloze tijdperk bestuurden de oudsten Israël, onder toezicht van Pinehas, Richt. 18:1, 19:1, 20:28.

Jozua 20 en 21. De Levieten krijgen geen land ten erve, maar 48 steden, inclusief 6 vrijsteden, die de stammen naar evenredigheid moeten afstaan. De Heere had beloofd: "Ik ben hun Erfdeel". Hieruit kunnen we leren, dat er ná Israëls erkenning van hun Messias een bijzonder volk in hun midden leeft. Niet alleen voorgangers met genade en gaven bedeed, maar ook eenvoudige christenen en christinnen die uitblinken in godsvrucht en geestelijk sieraad.

Het is opmerkelijk dat er gesproken wordt over de verdeling van het land vóór en ná de oprichting van de tabernakel. Wil dat zeggen, dat nádat Israël begint om God te zoeken, de meeste Joden nog moeten komen?

Er leven ruim 14 miljoen Joden op de wereld. We kunnen nauwelijks denken dat àllen terugkomen. Er is geen land waar alle burgers binnen de eigen grenzen wonen. Maar wellicht zullen praktisch allen wel de Israëlische nationaliteit bezitten. Thans leven er 3½ miljoen Joden in Israël.

Men verwacht een stijgende immigratie zodat er rond 1996/97 een 6 à 7 miljoen zullen wonen. Hoe dit ook verder zal gaan, de grootste stroom komt nog!

Jozua 22:2. Het is tijd om afscheid te nemen, Richt. 2:6, Jozua bedankt de soldaten van Ruben, Gad en de halve stam van Manasse. Aan de overkant van de Jordaan richten de soldaten een groot *altaar* op. Een gedenkzuil. Israël hoort het. Ze vatten het op als afgoderij en gaan er met een leger op af. Als ze de goede bedoeling horen, sluiten ze vrede. Ze noemen het altaar: "De Heere is God". Twee keer komt die uitdrukking voor in de profetische betekenis:

1. Ps. 118:27. "De Heere is God; Die ons licht gegeven heeft". De Heere Jezus heeft de bekering van Zijn volk Israël voorzegd in Matth. 23:39. Hij sprak het oordeel uit over Jeruzalem. "Uw huis wordt u woest gelaten". Niet alleen de stad en het land, maar het huis Gods. Tot hoelang? "Totdat gij zeggen zult: Gezegend is Hij Die komt in de Naam des Heeren". En dan zal het overtuigde volk uitroepen: "De Heere is God. Onze Messias, Jezus van Nazareth is de ware God van Israël."

2. Na 3½ jaar droogte in Israël verzamelde het volk zich op de Karmel, 1 Kon. 18. Elia bouwde een *altaar*. Het vuur daalde van de hemel. Het volk riep: "De Heere is God. De Heere is God." Daarna werd de afgoderij uitgeroeid. Deze historie is een type van de langdurige overheersing van de Antichrist en de daaropvolgende erkenning van Christus' koningschap, Openbaring 11:6.

Tijdens de Reformatie is de kerk des Heeren uit de dorre woestijn gekomen. Maar nu verkeert ze weer in de huilende wildernis. Maar met Israëls bekering zal de hemel van geestelijke dauw druipen. En dan zal Gods volk in de droge plaatsen, vrolijk zingen.

De historie van het altaar bij de Jordaan toont de grote ijver, oprechtheid en evangelisatiedrang bij de Joden, na hun bekering.

Dit kan bewezen worden uit Zacharia 13:1-6. Durham past dit toe op de ijver van de Joden bij hun bekering.

G. Hutechson over Micha 5:10 e.v.

"In de tijd van Israëls herstelling wordt hier beloofd dat Israël *een volk zal zijn dat van alle toevlucht beroofd is*, teneinde het op God vertrouwen zal. Als ook een volk dat de *wáre God* alleen zou dienen."

Dat de uitroeiing van afgoderij, d.w.z. van alle valse godsdiensten een strijd zal opleveren, zal niemand verbazen. Als er nu orthodoxe wetten uitgevaardigd worden in Israël, schreeuwen de demonstranten al moord en brand: "We krijgen theocratie!"

Maar er is nog meer zware strijd te wachten.

Uit Richt. 1 en 2 blijkt dat de stammen de strijd moesten aanbinden ná hun vertrek uit Silo, tegen de Kanaänieten. Uit Joël 3 en Zach. 12 schijnt het dat òf de Kerk des Heeren, òf *het bekeerde Israël aanvankelijk nog enige gevechten te verwachten heeft.*

Joël 3:16: "De Heere zal uit Sion brullen en uit Jeruzalem Zijn stem geven, dat hemel

en aarde beven zullen; maar de Heere zal de toevlucht Zijns volks en de Sterkte der kinderen Israëls zijn."

John Bunyan merkt op dat Salomo's rechthuis van leeuwetrappen was voorzien. Dat betekent als de Heere Zijn kerk en Zijn paleis herstelt, Hij zal brullen als een leeuw. Dat houdt in Zijn beschermende kracht tot verlossing van Zijn volk en verdrijving van Zijn vijanden.

Ik weet niet of er iemand meer en ruimer gesproken heeft over de bloeistaat van de kerk dan onze dappere ketellapper.

9. Verbondsvernieuwing

Jozua 23:1 "*Het geschiedde na vele dagen, nadat de Heere Israël rust gegeven had.*" "Vele dagen" wordt verschillend uitgelegd. Jozua 11:18 noemt de strijd tegen de Noordse coalitie ook "vele dagen". Dat kan ongeveer 2 jaar geweest zijn. De meeste uitleggers spreken in Joz. 23 over 10 jaar ná het oprichten van de tabernakel te Silo. Mijn inziens is het ongeveer 3 jaar daarna geweest, zie chronologie. Jozua verzamelt de oudsten van Israël en onderricht hen. Ze buigen onder het gezag van Gods Woord. Zoals reeds gezegd is, mag er een nationale rouwklacht verwacht worden, óók onder de overheid, Zach. 12:12.

Jozua 24. Daarop volgt een *nationale verbondsvernieuwing*. Dit is de kroon op het werk. De doorbraak van Gods werk. Allen doen er aan mee. Niet gedwongen, maar oprecht, hartelijk, in volle overgave.

De Verbondssluiting op Sinaï is niet alleen een afschaduwing van het Nieuwe Verbond, wat op de Pinksterdag begon, maar het is ook een profetische historie van Israëls Verbondssluiting in het laatste der dagen.

Het Sinaïtisch Verbond schreef de Heere met Zijn eigen hand op stenen tafelen, maar dit Nieuwe Verbond wordt op de tafel des harten ingedrukt. Een eeuwig, onverbreekelijk trouwverbond. Zo zeker als de Heere daar een onderpand van schonk op de Pinksterdag, zo zeker zal Hij er de volle oogst van geven bij de bekering van Israël.

2 Kor. 3:16 "Maar zo wanneer het tot de Heere zal bekeerd zijn, zo wordt het deksel weggenomen". Een deksel betekent een bedekking, een sluier op het gezicht.

We moeten het niet zo opvatten alsof iedere inwoner het zaligmakende geloof deelachtig zal worden. Het houdt in dat Israël een christelijke natie wordt. En dat ieder tot de kerk van Christus zal behoren. Niet tot de kerk in die verbasterde vorm die ze nu heeft, maar tot de oorspronkelijke Joods-Christelijke kerk zoals ze in de dagen van de Apostelen was. Alles wat wij hebben is oorspronkelijk Joods: het O.T., het N.T., de kerkregering en boven alles de Messias, God geopenbaard in het vlees, Rom. 9:1-5. "Want de zaligheid is uit de Joden", Joh. 4:22. Waarderen we dat?

De verbondsvernieuwing vond vlak voor Jozua's dood plaats. Er brak een nieuwe periode aan. Zo is 't ook met de Nationale verbondsvernieuwing die toekomstig is. Paulus spreekt in Rom. 11:25 "als de volheid der heidenen in zal gaan". Dat is een nieuw tijdperk.

Onder de oude uitleggers wordt hier verschillend over gedacht. Sommigen verstaan onder de volheid der heidenen dat dan het Evangelie overal in de wereld is geweest en/of dat Jeruzalem niet langer door de heidenen vertreden wordt. Dan is de volheid gekomen en vindt de Verbondsvernieuwing plaats voor Joden en andere volkeren.

Anderen vatten het zo op dat er in de periode van de Pinksterdag tot de toekomstige Verbondsvernieuwing relatief gezien weinig Joden en heidenvolkeren bekeerd zijn, maar als de volheid ingaat, zal de Heere onder beiden zeer overvloedig werken. In feite komen beide uitleggingen op 't zelfde neer.

Het is de bedoeling niet om er verder op in te gaan welke invloed of de Verbondsvernieuwing op de Christelijke kerk zal hebben en op de 5 werelddelen. Ook niet hoelang die periode duren zal. De zaak en de tijden zijn in de profetieën begrepen, door typen afgeschaduwde en in Openbaring 20 door de engel geopenbaard. Het behoort thans niet tot ons onderzoek.

Temeer niet, omdat het dikwijls woordenstrijd oplevert. We hebben meer geloof nodig en minder woorden.

Th. v.d. Groe schrijft er over in zijn voorrede voor "De 12 kleine profeten" door G. Hutechson. "De tijd zal eens geboren worden, naar Gods eeuwig voornemen van genade over dit Zijn oude volk, dat Hij Zich eens weder in grote barmhartigheid over hen ontfermen zal. En dat Hij hen door het Evangelie, gepaard met Zijn Geest, weer zal aannemen en hen in Zijn verbond weer zal inlijven, zodra de heidenen die laatst zijn aangenomen, eerst zijn ingegaan, Rom. 11:25-27. Dan zullen de arme Joden, die zo lang zonder God en Zijn Verbond in de hoogste smaad en ellende geleefd hebben en in alle landen van de wereld verstrooid zijn geweest, tot de Heere hun God, met grote droefheid over hun zonden, en met grote blijdschap over Zijn onveranderlijke genade, wederkomen. En omhelzen, met een hartelijk geloof en ootmoed, hetzelfde verbond des Evangelies, dat door hen zo lange tijd versmaden en verworpen werd. En zo zal het verbond dan weer op de solemneelste (= de plechtigste, publieke) wijze tussen God en Zijn oude volk opgericht worden, *voor het oog van de gehele wereld*.

O, wat zal dit dan niet een blijde en zalige tijd op de aarde zijn, als de Almachtige God met Zijn eigen hand het oude Israël, na hun langdurige verwerping in Zijn Verbond weer zal inenten! Als zij samen met het Christendom uit de heidenen in één huis en kerk zullen wonen en zij allen gelijk de Heere zullen dienen met een eenparige schouder. Voorwaar, indien hun verwerping de verzoening der wereld is, wat zal de aanneming wezen, anders dan een leven uit de doden, Rom. 11:5.

Hetwelk dan alzo zal blijven duren tot des wereldds einde. Tot hoever dan ook de zesde periode of tijdperk van Gods Verbond met de mensen zich zal uitstrekken."

Het is interessant om ds. W. C. Lamain hierover te horen. De vraag werd hem gesteld: "Ziet u nog een verrassend perspectief (uitzicht) wat het volk van Israël betreft en vloeit daar heil uit voort voor de wereld?"

"Wat de godzalige Th. v.d. Groe ervan heeft geschreven over de wederaanneming van dat volk, van de beminden om der vaderen wil, onderschrijf ik van harte." Hij vertelt verder dat hij in Ouddorp een diaken Romeinen 11 hoorde lezen. "Nooit en nooit in mijn leven heb ik dat hoofdstuk zó gehoord als op dat moment. Het was of God Zelf het las. Daarom gedenk ik *elke zondag* de Joden, zowel als de heidenen, *in het openbaar gebed*".

Tenslotte merken we nog op dat op dit Genadeverbond de hoop van de Schotten altijd gevestigd was: "Schotland is in 't bijzonder een erfenis van Christus. En wij hebben een bijzondere betrekking op Israëls bekering".

Toen de Free Presb. Church in Schotland gevestigd werd in 1893, zagen enkele oprechten dat als een herleving van "getuigen der waarheid, die er zullen blijven tot de tijd dat Christus naar Schotland terugkeert."

10. De Verborgenheid

Zie voor de verbondsvernieuwing in het laatste der dagen: Jer. 31:32-37; 32:37-41; 33:19-einde; Ezech. 16:59-einde; 20:37-44; 36:22-einde; 37:15-einde; Hosea 2:15-einde; hoofdstuk 3. Deze nationale verbondsvernieuwing met Israël noemt Paulus een verborgenheid, Rom. 11:25. Waarom? Het is toch in de genoemde profetieën voorzeggd? Paulus beroept zich zelfs op 2 teksten: Jes. 59:20: "De Verlosser zal uit Sion komen." en Jes. 27:9: "als Ik haar zonden zal wegnemen". Paulus citeert de Septuaginta, volgt H. Witsius.

Wel, de weg, de manier, de tijd van die Verbondsvernieuwing, zowel als de zaak zelf, is een verborgenheid. De *zaak* is in de profetieën geopenbaard, maar de **orde** werd onder het oude Verbond alleen schaduwachtig geleerd.

De Heere Jezus, de grote Leraar, had die *tijdsvolgorde* niet volledig uitgelegd aan Zijn discipelen. Daar moeten we goed op letten. Christus sprak er over dat de Joden, de kinderen des koninkrijks uitgeworpen zullen worden. Dat de heidenen het Evangelie zullen geloven. En dat de Joden bekeerd zullen worden als de tijd der heidenen vervuld is, Lukas 21:24. Maar in Zijn *vernederde* staat sprak Hij niet over het grote herstel van Zijn kerk door de bekering van de Joden in het laatste der dagen.

Zó groot en zó waardig en zó diep is dit Goddelijk voornemen, dat *Christus pas ná Zijn verhoging deze verborgenheid bekend maakte*. Eerst aan Paulus en daarna aan Johannes. In Openb. 1:1 zegt Jezus dat Zijn Vader die verborgenheden aan Hem heeft geopenbaard, om het Zijn kerk bekend te maken. Jezus als Middelaar, naar Zijn menselijke natuur, wist de oordeelsdag niet, toen Hij nog op aarde leefde, Markus 13:32. Nù weet Jezus het wèl en Hij verlangt er naar, maar Hij openbaart het niet!

Waarin bestaat die orde en dat hoofddoel dan, die de Heere nu bekend gemaakt heeft door Paulus? Wel, ten eerste dat de bloeiende kerk onder de volkeren, óók zou vervallen evenals de Joden. "Want is het dat God de natuurlijke takken (= de Joden) niet gespaard heeft, ziet toe, dat Hij ook mogelijk u niet spare", Rom. 11:21. Paulus voorziet door de Geest van profetie, de komst van de Antichrist -juist te Rome- en de grote afval tijdens zijn regering, 2 Thess. 2:1-12. Zal het Nieuwe Verbond dan in de dood en afval eindigen, zowel van de Joden als de andere volkeren?

Nee, ten tweede, de Heere zal *Zijn Verbond opnieuw oprichten met Israël*. En indien de verwerping van het Evangelie, een middel was om het tot de volkeren te brengen, hoe veel te *meer zal de wederaanneming van de Joden, genade, overvloed en geestelijke rijkdom geven onder de volkeren?* Ja, het zal voor, de kerk, die dan als dood is, een opstanding, een herlevendiging betekenen. Dit is de eigenlijke Verborgenheid die Paulus beoogt en uitlegt.

H. Witsius. De verbonden, 15e hoofdstuk.

"Dat de volheid der heidenen ingegaan zijnde, geheel Israël zalig zal worden." Dat is, gelijk onze Nederlandse uitleggers (de kanttekenaars) wel verklaren, niet enige weinige, maar een zeer grote menigte en gelijk als de ganse Joodse natie.

Eindelijk, zal met deze herstelling Israëls gevoegd zijn een rijkdom der ganse gemeente en gelijk als een leven uit de doden. Rom. 11:12: "Indien hun val is de rijkdom der wereld en hun vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer hun volheid!" En vers 15: "Indien hun verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?" De apostel geeft te kennen dat er veel groter en onbekrompener goederen op de Christelijke gemeente zouden afstromen uit der Joden volheid en wederaanneming dan er uit hun vermindering en val, tot de heidenen zijn gekomen. Groter, zeg ik, in overvloed en onbekrompener in uitbreiding.

Wat aangaat de overvloed, zo wordt vooruitgesteld dat omtrent de tijden van de bekering der Joden, *de wereld der heidenen zal zijn gelijk dood*, gelijk Christus bijkans schrijft de *gemeente* van Sardis, Openb. 3:1, 2. Want het licht van de zaligmakende kennis en de hitte van heiligheid en die levendige en wakkere eenvoud van het oude Christendom, zou na verloop van tijd zeer veel verminderd worden. Veel volkeren, die eertijds met een grote ijver het Evangelie hebben omhelsd en naderhand door het vergif van Mohammedanisme, Papisme (= Roomse afgoderij), vrijgeesterij en ongodsdienstigheid bijkans zijn gestorven, doen ons deze profetie geloven.

Deze zullen als de Joden hersteld zijn, gelijk als uit het graf, schielijk levendig gemaakt worden. Een nieuw licht zal haar toeschijnen, een nieuwe ijver ontstoken worden. Het leven van Christus zal wederom in Zijn geestelijk lichaam (de Kerk) geopenbaard worden, levendiger misschien en krachtiger als ooit te voren.

Dan zullen buiten twijfel zeer veel voorzeggingen van de Schriften, hebbende hun vervulling bekomen, beter verstaan worden. *En wij zullen gewaar worden dat die Profetieën, die ons nu duistere raadsels zijn, dan een zeer nette afbeelding van de gebeurde zaken behelzen.*

Meer kaarsen samengevoegd zijnde, geven een helderder licht van zich.

Een nieuw vuur dicht bij een ander aangelegd zijnde, maakt het beide heter. Zo zal het gelegen zijn met de toevergadering der Joden tot de gemeente der heidenen (is de Christelijke kerk) ...

Voorzichtig en deftig zegt onze Calvijn: "Zo dikwijls het lang vertoeven ons wanhoop inwerpt, moet ons te binnen komen de naam van verborgenheid".

Waarmee Paulus klaar aantoonst dat de manier van de bekering niet gering, noch gemeen (= op gewone manier) zal zijn. En dat ze daarom verkeerd doen die ze naar hun eigen verstand zoeken af te meten ..." tot zover Witsius.

(Even verder vervolgt Calvijn in zijn verklaring over Romeinen 11 dat Paulus hier de vervulling van het rijk van Christus heeft willen beduiden, welke geenszins in de Joden eindigt, maar de ganse wereld omvat, maar zó dat de Joden de éérste plaats behouden, als de eerstgeborenen in het huisgezin Gods. Nòg ruimer drukt Calvijn zich uit in zijn verklaring over Jesaja 30:25 "Zoiets kan alleen op de heilstaat toegepast worden, als de gehele mensheid zich oprecht tot de reine leer van Christus bekeert; wat vooralsnog in genen dele het geval is".)

11. Jozua's zalig einde; de vervulling van Gods beloften

Jozua 23:14 "En zie, ik ga heden in den weg der ganse aarde; en gij weet in uw ganse hart en in uw ganse ziel, dat *er niet één enig woord gevallen is* van al die goede woorden, welke de HEERE uw God over u gesproken heeft; zij zijn u alle overkomen; er is van dezelve niet één enig woord gevallen." Jozua roemt in God, Die Zijn beloften vervuld. De Heere is nog Dezelfde.

Ds. Kersten schrijft over Zach. 12:2 en 3 in "De Nachtgezichten van Zacharia":
Zo menigmaal is het menselijkerwijs gesproken voor Gods kerk een verloren zaak geweest; en velen roepen in deze tijd dat het christendom heeft afgedaan. Hij, Die eens ons uitleidde uit Rome's duisternis en verlostte uit de klauwen van de hoer, die dronken was van het bloed der heiligen, Hij zal Zijn kerk niet verlaten.

Welke donkerheid haar ook bedekt vanwege haar zonden, des Heeren kerk zal bestendig blijven en de Heere zal aan de spits treden van Zijn strijdend Sion. Zijn beloften zal Hij gestand doen *en niet één van Zijn woorden zal op de aarde vallen*. Er blijft hoop voor het Sions Gods. O, ik bid u, schimp op des Heere lieve kerk niet en veracht haar niet, ook niet in haar verval. Want de Heere zal opstaan en Zich ontfermen over Sion, "want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen, te dien dage die Zacharia geprofeteerd heeft."

Blz. 305: "God brenge ons in de schuld. Het rouwklagen over de zonde ga vooraf. Het verval worde onze schuld. In die diepte van schuldbekentenis vinde Gods volk elkander. De Heere stelle Zijn kerk op haar grondvesten en voere *onze overheid en ons volk* terug naar de verlaten fundamenten waarop eens de Staat der Nederlanden werd gegrond."

Blz. 45. Zach. 1:21. "Op Gods tijd, de tijd Zijns welbehagens, zal de Heere opstaan en Zich ontfermen over Sion en het genadig zijn. Er blijft voor Gods kerk verwachting die niet zal worden afgesneden. Mochten wij op de beloften Gods eens pleiten". Blz. 123: "Is er dan geen hoop meer voor Neerlands Sion? De Heere zal wederkeren tot Sion en in het midden van Jeruzalem wonen."

Jozua 24:29. Van Jozua mogen we zeggen: "Zalig zijn de doden, die in den Heere sterven." Jozua was zeer bevoorrecht. Hij kreeg de belofte van Kanaän en genoot óók de vervulling. Toch heeft Paulus ook van hem gezegd, dat hij een van de "gasten en vreemdelingen op aarde was, die het hemelse Vaderland zochten." Al maakten we, de heerlijkste kerkstaat mee, een kind van God verlangt naar de onmiddellijke gemeenschap met zijn God. Dáár gaat zijn hart naar uit. Hier klopt de pols van het geestelijk leven. Paulus had de bloei van Christus' kerk meegemaakt. Toch verlangde zijn ziel naar Christus' komst om hem te verlossen van het lichaam der zonde en des doods. Hij probeerde anderen daar ook op voor te bereiden. De apostelen deden ook zo. "De toekomst des Heeren genaakt", Jac. 5:8. "Het einde aller dingen is nabij", 1 Petrus 4:7. "Het is de laatste ure", 1 Joh. 2:18.

De Heere Jezus had het Joodse volk gewaarschuwd dat de totale verwoesting van Jeruzalem en Juda tijdens de huidige generatie zou plaats vinden, Lucas 21:32. Die ondergang was een type van het einde van de wereld. De gemeenten in Juda moesten op hun verwoesting voorbereid worden. Geen groter genade dan voorbereid te zijn op onze dood.

Tijdens dit schrijven is een oude christen zalig afgereisd, Jaantje Tanis uit Ouddorp.

De Heere heeft haar ruim 12 jaar geleden ingeleid in Zach. 8:4-6. "Alzo zegt de Heere der heirscharen: Er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem; en ieder zal zijn stok in zijn hand hebben vanwege de veelheid der dagen. En de straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op haar straten. Omdat het wonderlijk is in de ogen van het overblijfsel deze volks in deze dagen, zou het daarom ook in Mijn ogen wonderlijk zijn?"

Daarna sprak ze regelmatig over de jonge kerk die de Heere nog toe moet brengen. En dat Hij Zijn kerk zal bouwen in benauwdheid der tijden.

In de Nachtgezichten van Zacharia schrijft ds. G. H. Kersten bijna hetzelfde; blz. 125, 136.

"Zo blijft er hoop voor Gods kinderen; hoop ook voor de diep vervallen kerk. *Hoop voor de kerk ook in ons Vaderland.* Hoop, al is Gods kerk in de wereld niet meer dan een overblijfsel, arm en ellendig. Zie het duidelijk in het herstel van Jeruzalem. De stad des groten Konings lag in puin, verlaten en verwoest. En nu belooft, de getrouwe Jehovah niet alleen de *herbouw van de stad*, maar ook wil Hij ze doen bevolken, Zach. 8:4-6. Zou Hij geen gedachten ten goede hebben over Zijn kerk? Zal ook Nederlands Sion worden herbouwd? Zal de breuk die door de zonde is geslagen worden hersteld op grond van waarheid en gerechtigheid? Zo wij op ons zelf zien, op ons diep verval, op onze verkoeling, och er blijft geen hoop. Maar, dan ook had de Heere Juda en Jeruzalem niet bezocht. Uit *vrije goedheid* was Hij haar een vriendelijk Beschermer. Zo moge de Heere ons nog eens geven, rijke juichensstof, om Zijne wond'ren en Zijn lof, met hart en mond te melden. Waakt op, Gods knechten! Ontwaak volk van God; en vreest niet, al staat ook alles tegen. De Heere heeft gedachten ten goede voor Zijn kerk. Dat de ziel van Gods volk leve!

12. Het einde van de ongelovigen

Maar wat zal het ons baten als we zèlf geen levend lid van de kerk zijn? Sommigen verwachten in de volgende eeuw de 1.000 jarige heerlijke kerkstaat. Anderen verwachten de komst van Christus op de wolken, rond 2.000. Toch leven de meesten van hen zorgeloos. De laatsten geloven dan niet ècht wat ze zeggen en de eersten verwachten niet levendig wat ze geloven. Ach geliefde lezer, stelt niet uit tot over 10 jaar "Heden zo gij Zijn stem hoort, verhard uw hart niet, maar laat u leiden." Voor die onbekeerd sterven is de oordeelsdag op hun sterfdag. Tenminste wat de ziel betreft. "Want het is de mens gezet om eenmaal te sterven en daarna het oordeel". En wat zal het vreselijk zijn om eeuwig, eeuwig te verzinken in de poel die brand van vuur en sulfer, in het afgrijselijk gezelschap van duivels en goddelozen. Maakt geen verkeerde uitleg van Gods beloften om Zijn kerk te herstellen. Wie zegt of wij dan nog leven? En wat gaat eraan vooraf en mee gepaard? Wie zal voor Hem kunnen bestaan als Hij verschijnt? Wie zal de loutering doorkomen? De Heere komt om Zijn dorsvloer te zuiveren en te wannen, wie zal staande blijven? De bijl ligt aan de wortel van de boom; de Heere kan hem zò neervellen. Maar Hij kan hem ook laten staan. De grote Hovenier kan en wil nog mest rond de onvruchtbare boom leggen.

Weet u wat zo onuitsprekelijk groot en gelukkig zou wezen?

John Howe (1630-1705) heeft een prekenserie in het Engels over Ezech. 39:29 (The puritan hope, blz. 241).

Hij handelt over de toekomstige uitstorting van Gods Geest over de Joden en de Christelijke kerk. In de toepassing merkt hij op, dat er altijd enkele grote druppels uit de

wolken vallen voordat de bui neervalt. Hij verwacht niet dat noch hij noch zijn gemeente zulke heerlijke dagen meemaken. Maar wenst zijn toehoorders enkele vooruit vallende druppels van Gods Geest.

Nu, dit is het wat ik in dit schrijven ook op 't oog heb. Als dat gebeurd, is m'n innerlijke wens vervuld, ja boven verwachting.

13. Jozefs begrafenis

Jozua 24:32. Een bijzonder gebeuren. Jozua sterft op 110-jarige leeftijd. Jozef stierf op dezelfde leeftijd, 190 jaar tevoren en ze worden in dezelfde tijd begraven. Jozef wordt begraven op zijn erfenis. Jacob had een grafspelonk gekocht van Hemor, voor zijn kinderen. Hand. 7:15 en 16.

Toen Jozef stierf profeteerde hij, dat Israël terug zal keren naar Kanaän. Hij liet zijn broers zweren dat zij ervoor zullen zorgen dat zijn doodskist meegevoerd zal worden. Jozef werd gebalsemd en in een kist gelegd. Dat is duidelijk een sarcofaag geweest. De lijken bleven met bijzonder gave lichaamstrekken bewaard. Bij de uittocht nam Mozes de kist mee, Exodus 13:19.

"Door het geloof heeft Jozef stervende gemeld van den uitgang der kinderen Israëls en heeft bevel gegeven van zijn gebeenten", Hebreë 11:22.

14. Jozef, een profeet

Het nageslacht van Jozef is vanzelf nauw betrokken geweest bij het bewaren en begraven van zijn mummie. Iedere stam heeft zo zijn bijzondere eigenschappen en taken. Dat is nog zo. Ieder lid van Christus en van Zijn kerk heeft z'n eigen plaats in het lichaam. Paulus leert ons om anderen te waarderen, ieder op z'n eigen terrein, als men z'n talent tot stichting besteed. Sommigen hebben de gewoonte om dikwijls achteruit te zien op wat de Heere gedaan heeft, zoals Jacob. Anderen werken meer in 't heden. Nog anderen leven toekomstgericht, zoals Jozef. De mens is toekomstgericht geschapen. De zondeval verdierf z'n toekomst.

Maar de Heere wilde een nieuwe toekomst openen: de hoop op Christus. De wedergeboorte is toekomstgericht. Een kind van God vindt z'n element niet op deze lage aarde. Die hemels van oorsprong is, ziet uit naar het koninkrijk der hemelen. Eerst hier op aarde, vervolgens in de hemel.

Jozef had de geest van profetie al gekregen toen hij een jongeman was. Dat is anders dan de *gave om profetieën uit te leggen*. En het is een hemelsbreed verschil met waarzeggerij. De wonderen die Mozes verrichtte, deden de Egyptische tovenaars ook. Waarzeggerij komt ook voor met geloof in de bijbelse profetieën. Denk maar aan Bileam. Zo zijn er uitleggingen over de profetieën, door onze oude schrijvers, die waarzeggers vroeger en nu ook voorzegen. Een voorbeeld is niet nuttig, dat maakt te nieuwsgierig.

Sommigen zijn door die waarzeggingen zo in de war gebracht dat ze hen voor profeten houden. Houdt u toch bij die eenvoudige en geestelijke uitlegging van oprechte schrijvers. Daarin munten uit: Jac. Durham, Brakel, Hutechson, Henri, Polus enz.

Jozef is heel belangrijk geweest voor Israël. Hij onderhield hen tijdens de grote hongersnood. Na zijn dood was zijn mummie een onderpand dat de Heere Israël uit de verdrukking in Egypte zal verlossen.

Daar moesten ze elkaar op wijzen toen het ongeloof de verlossing verwierp.

Tijdens de 40-jarige woestijnreis was zijn mummie een krachtig bewijs dat Israël het beloofde land zal beërven. Dit was van zo'n groot belang, dat Jozua de beenderen van Jozef niet liet begraven, totdat de belofte in hoofdzaak vervuld was.

15. Jozefs broers, een type van tegenwoordig Israël.

Ds. C. van den Oever (1802-1877) zegt in een preek over Genesis 41:55b: "Jozef is een voorbeeld van de Heere Jezus. Men ziet dat eerst de Egyptenaren door het bestel van Farao tot Jozef kwamen en 2 jaar later de zonen van Israël, zijn broeders. Zo heeft men de heidenen met menigten zien komen en zij komen nog. En die tot Hem komt, zal Hij geenszins uitwerpen. Dat de broeders van Jozef daarnà kwamen, dit kan ons, dunkt mij, indachtig maken dat ook het overblijfsel van Israël in het laatste der dagen zal komen tot Christus. Want zij zouden vele dagen blijven zitten zonder God, enz. zie Hosea 3:4. En de Heere zou ook op hen wachten.

Verstaan wij door die 2 jaren de 2.000 jaren nà de geboorte van Christus, dewijl de beloften zijn dat zulks in het laatste der dagen zal geschieden; mij dunkt dat wij de tijd zien naderen. De 2 jaren zijn omtrent ten einde. Men ziet ook dat het koren onder Jacobs zonen begint op te raken en de hongersnood aan te groeien, zodat er soms hier en daar een begint over te lopen vanwege geestelijke honger ...

Die vanwege de ware zielsbehoefte niet meer kunnen leven bij al die schaduwen; die door Goddelijk licht geleid worden, Ps. 22:16 berijmd. Want thans weet een arme Jood niet meer waar hij zich moet vasthouden, want alle profetieën zijn vervuld en de Talmoed laat hem nu ook verlegen. Waar zullen wij nu op hopen?

De tijd nadert tot hun redding, wanneer de Heere Jezus Zich aan Zijn broeders naar het vlees zal openbaren, als hun Broeder, welke zij verkocht, ja verworpen hadden. Zij hebben gedaan wat Gods hand en raad tevoren bepaald had, dat geschieden zou. Niemand zal, hoop ik, aan deze zaak twijfelen, want zowel het Oude als Nieuwe Testament getuigen hiervan, te overvloedig om het te noemen, dewijl dit juist niet tot ons bestek behoort. Zie Rom. 11:25 enz. O, wat zal dat eens zijn! Als die broeders elkander zullen ontmoeten. Hoe beschaamd en schaamrood zullen zij zijn. Maar ook, welk een blijdschap wanneer zij de liefdekus van Zijn mond zullen ontvangen. Paulus noemt dit, dat het een leven uit de dood zal zijn. Die lust heeft om zich in dit Paradijs te verlustigen, ziet hier, de poort een weinig geopend om er in te gaan ..."

16. De Bruidegom is gekomen!

Dus, als we zien dat Israël van alle kanten volstroomt, en de Joden komen om "beschreven te worden als Israëlich", als ze van alle hulp ontbloot worden, als ze nergens meer mee voldaan worden, als de honger sterk wordt naar de Messias en ze tenslotte in de grootste engten komen, dan is hun verlossing nabij. Dan wacht het op deze schuldbelijdenis: "Voorwaar wij zijn schuldig aan onzen broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij ons om genade bad." Ruben had nog gewaarschuwd: Zondig niet aan dezen jongeling; maar gij hoorde niet. Nu wordt zijn bloed gezocht. Gen. 42:22.

Als Jozef dat hoort, kan hij zich haast niet meer bedwingen. Hij gaat apart om te wenen. Daarop moet Simeon in de gevangenis. Jacob moet zijn geliefde Benjamin afstaan. Met een zinspeling ... we mogen misschien denken aan de Messias belijdende Joden.

Waarvan er zijn die niet naar Israël willen emigreren, omdat het leefklimaat voor een Christen-Jood erg zwaar is. Of andere verstrooide Joden.

Daarna vangt Jozef hen. De beker wordt bij Benjamin gevonden. Hij is des doods schuldig. Daar vallen de 11 broers voor Jozef neer en buigen diep voor hem. Het hoge woord komt eruit: "Wat zullen wij tot mijn heer zeggen, wat zullen wij spreken en wat zullen wij ons rechtvaardigen? God heeft de ongerechtigheden uwer knechten gevonden", Gen. 44:16.

Als Israël dààr komt, is de zaak beslist: "Wij, wij en onze vaders zijn schuldig aan onze Messias. We hebben Jezus van Nazareth verworpen". *"Toen kon Jozef zich niet langer bedwingen voor allen die bij hem stonden, en hij riep: Doet alle man van mij uitgaan. En er was niemand bij hem, als Jozef zich aan zijn broeders bekendmaakte. En Jozef zeide tot zijn broeders: Ik ben Jozef. En zijn broeders konden hem niet antwoorden; want zij waren verschrikt voor zijn aangezicht. En hij zeide: Nader toch tot mij (...) Ik ben Jozef, uw broeder, dien gij naar Egypte verkocht hebt."* Gen. 45.

Zó zal de Heere Jezus de grote en aanbiddelijke Messias Zich aan Zijn broeders openbaren. En daar zal heel de wereld getuige van worden. Hoe groot zal die invloed na verloop van tijd op aarde worden!

*"Hoe groot, hoe vrees'lijk zijt G' alom,
Uit uw verheven heiligdom.
Aanbidd'lijk Opperwezen."* Ps. 68:17.

En de oude Jacob? Hoe loopt het met hem af? We mogen in zeker opzicht, de oude Jacob wel zien als een beeld van de wære kerk des Heeren. Verzwakt, verouderd door smart, uitgedoofd door verdeeldheid en de hoop afgesneden.

Als Jacob hoort: "Jozef leeft nog, ook is hij regeerder in gans Egypteland", toen bezweek zijn hart, want hij geloofde het niet. Maar als zijn zonen hem verteld hebben dat ze hem vroeger bedrogen hebben en hem laten zien wat Jozef meegestuurd had, toen werd de geest van de oude man levendig. En Israël zeide: *"Het is genoeg; mijn zoon Jozef leeft nog. Ik zal gaan en hem zien eer ik sterve."*

Nu, die de openbaring van Christus verwacht en het met zijn eigen ogen zal zien en zal horen, zal ook met Simeon mogen instemmen: *"Nu laat Gij Heere Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord. Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien. Een Licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van Uw volk Israël"*, Lukas 2:29-32.

Die hoop ligt er. Al maken we het in ons leven niet mee, dan mogen we het zien door het geloof. Een geloofsgezicht geeft zaliger vertroosting en biedt een vastere grondslag dan onze lichaamsogen ons ooit kunnen geven. Christus te aanschouwen door het geloof is een hemelse zaligheid. Christus te zien in de Schrift, Christus te zien in en onder Zijn oude Verbondsvolk en Christus te zien in Zijn oude kerk op aarde is een zalig geloofsgezicht.

Dit verzoet de verdrukkingen, dit verkwikt in de benauwdheden, dit maakte het kruis draagbaar, dit geeft lijdzaamheid onder verachting, dit bemoedigt onder aanvallen van ongeloof, dit vervrolijkt de ziel, dit verwarmt het gebed, dit verlevendigt het geloof en tenslotte dit verheerlijkt God als ziende de Onzienlijke.

Op deze vaste grond wil de gelovige leven en sterven en zal hij leven tot in de zalige eindeloze eeuwigheid, waar Christus alles en in allen zijn zal; want de mond des Heeren heeft het gesproken.

17. Het rechtvaardig oordeel over Nederlands kerk

Israël lag 40 jaar onder een doodvonnis. Nederlands kerk in z'n uitwendige openbaringsvorm ligt onder het juk van de geestelijke dood. De kerken zijn als geraamten geworden. Laten we maar eerlijk zijn. Ieder in zijn eigen kerkverband. Moet dat ons niet met intense smart vervullen?

Als we licht kregen om onze toestand zo te mogen zien zoals de Heere ze beschouwt, menselijkerwijs gesproken, dan zeggen we met Jesaja 22:4: "Wendt het gezicht van mij af, laat mij bitterlijk wenen; dringt niet aan om mij te troosten over de verstoring der dochter mijns volks".

Gods volk ligt onder een rouwfloers. Geesteloos, dodig en ver van de Heere afgeweken. Evenals Jona, te slapen in de stormen. Soms onderkennen wereldse mensen de gevaren en ontwikkelingen in de kerk en de wereld nog beter dan Gods volk. En dat terwijl de Heere nu met luide stem roept in het wereldgebeuren: "*De Bruidegom komt! De Bruidegom komt! Ontwaak, ontwaak! Gaat uit Hem tegemoet!*"

Het ergste wat ons kan overkomen is gekomen. Dat is de verharding en de geesteloosheid. Na de Tweede Wereldoorlog -die voor Nederland eigenlijk eindigde met het verlies van Indonesië- hebben Gods knechten en volk ons land gewaarschuwd voor nieuwe oordelen. Die zijn gekomen. Eerst, de watersnood van februari 1953. Daarna de kerkelijke verwoestingen. Toen brak de verharding door over de hele kerkelijke linie in ons land.

Nederland kwam in een ná-christelijk tijdperk. De morele en zedelijke verwoesting in de maatschappij en de gezinnen. Verdeeldheid in de kerken. De onttrekking van Gods Geest en de verharding. Dát is het ergste geestelijke oordeel. Maar helaas, wij gevoelen het niet. Want we hebben prachtige kerken, mooie huizen en geld en goederen.

Maar, de tijd komt dat we onze Godsverlating wel zullen gaan voelen. Kerken en gezinnen staan allen schuldig. De Heere bezoekt eens de vreselijke hemelgerende uitleving van de zonden. Het roept om wraak naar de hemel. Welk oordeel, welke straf wij moeten verwachten weten we niet. Onze ouden verwachtten het communistische juk. Het is niet gekomen. De Heere kent Zijn eigen weg, middelen en gerichten.

Laten we met alle ernst de Heere te voet vallen. "Uw oordeel Heer' kan niet dan vrees'lijk wezen". Laten we toch onze Rechtvaardige Rechter om genade smeken. Laten we samen ons vernederen voor de Heere. Als we met boetvaardigheid en schuld bekennen terugkeren tot de God van onze vaders, ligt er een matiging in het oordeel. Het voornaamste van alles, wat wij moeten doen is om te smeken, te kermen, te worstelen, te roepen, te schreeuwen om Zijn Geest, om onze zonden te belijden, ons voor God te verootmoedigen en te vragen naar Zijn wil, Zijn Woord en waarheid. Naar de Schriftuurlijke, zielsovertuigende en bevindelijke waarheid. Zoekt een Schuilplaats in Christus. Ontvliedt de toekomstige toorn. Haast u, spoedt u, om uws levens wil, want de tijd is nabij. De Heere komt ten gericht, tenzij wij ons bekeren. Daardoor voorkwam Ninevé de ondergang.

Zoekt de Heere, misschien zult u geborgen worden. Misschien zal Hij in de toorn des ontfermens gedenken. Hij heeft naar mijn gedachte een tijdperk gesteld aan Nederland, om Zijn oordeel te voltooien. "Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn", Habakuk 2:3. Daarna bezoekt Hij ons land, 't zij lang of kort, de Heere brengt een bezoek. O, laten we bidden en smeken om een geestelijke opwekking.

Van der Groe zegt in een biddagpreek over Jes. 6:8-11, uitgesproken in 1777: "Dat de Heere in de uitvoering van Zijn verschrikkelijke toorn over Nederland tot het laatste einde toe, altijd nog een heilig zaad er in behouden zal tot steunsel van Zijn Verbond."

In zijn laatste biddagpreek over Matth. 11:16-24, (1783 of 1784) zegt hij: "Ik heb geen gedachte dat God ons land zal verlaten, maar dat Hij ons verarmen, verkleinen en vernederen zal. Dat Hij een zuivering in Zijn kerk zal houden, waardoor de verstokte goddelozen zichtbaar zullen worden gestraft en zij die de naam hebben dat ze leven, kenbaar zullen worden. Leraars en vromen zullen gelouterd worden en een grote schare den Heere toegevoegd." "Die des nachts zijn huis bewaakt.", blz. 163.

18. De verlevendiging van de kerk wacht op Israëls bekering

Zal Nederlands kerk in die verlevendiging delen? Dat ligt er aan of we nog een "oude Jacobs-kerk" hebben, die de kentekens van het ware geloof vertoont! Overal waar de kerk van Christus is, als Israël bekeerd wordt, zal ze verlevendigd worden, zoals de geest van vader Jacob, toen hij hoorde dat Jozef leefde. Het is niet zo dat de Heere dan ophoudt om onder de volkeren te werken. Dat zou een teruggang zijn naar de Oud-Testamentische tijd toen het Evangelie beperkt werd tot de Joden. Christus' kerk zal dan hersteld worden waar ze verwoest werd door de verleiding van de Antichrist, zowel in het Oosten als het Westen. Vooral mogen we denken aan de Arabieren, het zaad van Abraham, uit andere vrouwen dan Sara. Christus' kerk zal dan ook opgericht worden waar ze nooit geweest is. Echter, het is ondoenlijk om daar dieper op in te gaan.

Die de kerk liefheeft, al is 't uitwendig, heeft belangstelling of *Nederland* erin delen zal. Nu, wij hebben dit grote voorrecht -en de Allerhoogste zij er eeuwig, eeuwig voor geprezen- dat de waarheid nog in Nederland is. In welk land is dat vanaf de Reformatie zó geweest? Hoe uiterst klein is relatief gezien de kerk in Schotland, Engeland, Duitsland en Amerika?

Ds. E. Fransen, briefwisseling aan Mej. Sieben, dd. 31 mei 1882, blz. 106: "Wat zo het algemeen betreft, dan wordt het steeds duisterder. En het nieuwe licht, of liever de oude duisternis neemt van jaar tot jaar toe. Wijze en dwaze maagden slapen en sluimeren samen voort. Evenwel schijnt het mij uit vele profetieën uit Gods Woord en de tekenen der tijden toe dat onze tegenwoordige tijd voorbereiding maakt voor gewichtvolle gebeurtenissen. Het blijkt uit menigvuldige voortekenen dat de tijd nadert dat de vervloekte vijgeboom van het Joodse volk begint uit te botten. Het is mij voor enige jaren opgehelderd uit Gods Woord dat de *herleving der kerk wacht op de bekering van 't Jodendom*. En nu weet ik het niet, maar daar beginnen wel knoppen en bloeisels zich te vertonen. Dit heeft mij aanleiding gegeven om nog een tiental leerredenen uit te geven, omtrent de nadere verwachting "dat Israëls verlossing uit Sion kwame".

19. Jozefs beenderen, het getuigenis van de vaders.

Is er voor Nederlands kerk verwachting? Om dat te weten moeten we onderzoeken of er onderpanden zijn, zoals Jozefs gebeente dat voor Israël was. Is er een land, ná Schotland, waar zóveel gebed en zielsworstelingen voor de kerk zijn geweest als in Nederland? Hoeveel geloofsgetuigenissen en hoeveel schriftuurlijke verwachtingen

voor de kerk hebben Gods knechten en geoefende christenen niet nagelaten? Je zou haast zeggen: kisten vol boeken, die als Jozefs beenderen zijn. Het voert te ver om ze allen te citeren. De geloofwaardigheid zit ook niet in hun veelheid, maar in *hun oprechtheid*. Zijn we zuinig op de leer en toekomstverwachting van onze vaders? Jozef voedde zijn volk tijdens zijn leven. Zijn beenderen strekten ná z'n dood *tot versterking van hun geloof*. Zo is 't ook met de oude schrijvers. De Heere zal hen die eer aandoen als Hij terugkomt dat zij zegevieren op aarde; namelijk de leer, de Naam, de zaak en waarheid waarvoor zij geleden, gebeden en gestreden hebben, zal overwinnen.

We noemen nog ds. M. Heikoop. Joh. Fama: "Het leven en de arbeid van ds. M. Heikoop", blz. 141, 145. Ds. Heikoop kreeg een merkwaardig gezicht in 1928, dat na 10 jaar de wereldoorlog zou uitbreken. "Na de oorlog voorzag hij bange tijden van verdeeldheid en omwentelingen. Achter de wereldlijke krijg, zag hij een geestelijke strijd liggen, welke Antichristelijke machten het woord Gods en de kerk des Heeren zouden aandoen. Hij verheelde niet dat hij tijden van openbare geloofsvervolging voorzag. Die zou God gebruiken om Zijn afgedwaalde kerk nog eenmaal op haar plaats te brengen. Zo had hij hoop voor de toekomst dat de Heere door verdrukkingen heen nog een nalezing uit heiden- en Jodendom zou opzamelen. Hij meende dat nog dagen zouden aanbreken dat de jonge mensen de ouden zouden beschamen. Echter, dit laatste uitte hij meer in zijn particuliere gesprekken. Op de kansel zei hij de laatste jaren vaak: Onze tijd is rijker aan profeteerders, dan aan bidders en zuchters. Daarmee wilde hij te kennen geven dat velen zich bezig hielden met speculatieve berekeningen van de tekenen des tijds. Zulks in plaats van in ootmoed voor Gods aangezicht werkzaam te zijn met de nood van de kerk en het vaderland.

De stelling dat God dit gebed had weggenomen verwierp hij als een voorwendsel van traagheid en dorheid in het geestelijk leven ...

De kerk zal voortgezet worden dwars door de laatste strijd heen. God zal op Zijn tijd de *geestelijke machten* verslaan. *In die overwinning zal Zijn kerk delen*, psalm 68:11 en 12 berijmd.

[Toelichting bij foto: De "Lange Jan" te Middelburg. Op de voorgrond staat de "Nieuwe Kerk". Aan de andere kant van de toren staat de "Koorkerk". Beiden behoren aan de Ned. Herv. Gemeente. Aan de Ned. Herv. Kerk te Middelburg waren vanaf onderstaande data o.a. de volgende predikanten verbonden: H. Faulkelius, 1599; A. Waleüs, 1605; Fr. Gomarus, 1611. Deze 3 werkten mee aan de Statenvertaling en hadden een groot aandeel in de kanttekening. Willem Teellinck, 1613; Joh. Teellinck, 1647 (Engelse kerk); Abr. van de Velde, 1663; Jac. van Strijen, 1695; Bern. Smytegelt, 1695; Jac. Fruytier, 1695; P. Immens, 1698; Jac. Leydekker 1698; C. Tuinman, 1699; H. de Frein, 1700; F. van Houten, 1702; Joh. Bierman, 1709; J. Plevier, 1713; Jac. Willemsen, 1728; A.W. de Beveren, 1735.

Praktisch allen hebben hun verwachting voor Israël en de kerk nagelaten. In de Middelburgse kerken, waar nog respect voor hen is, wordt die verwachting hier en daar nog gevonden.]

20. Het leven uit de dood.

Jozua 24:33. "*Ook stierf Eleazar, de zoon van Aäron.*"

Is er hoop uit de dood van een hogepriester? Ja, alle ware troost en hoop voor de kerk vloeit voort uit de dood van de grote Hogepriester over het huis des Vaders. De dood

van de hogepriester bracht een groot voordeel voor de doodslager, die in de vrijstad verkeerde. Bij de dood van de priester keerde hij terug naar zijn land en vorige goederen. Hij werd volkomen in zijn vorige rechten en bezittingen *hersteld*, Num. 35:28.

Als Israël en Nederlands kerk de dood van de Hogepriester Christus weer recht leert waarderen en bewenen, dan is er hoop. Het herstel van de kerk in Nederland wacht daar op. Weliswaar mogen we elkaar hierin niets opdringen. De beloften voor de algemene kerk moeten wij en mogen we geloven. Voor een *bepaalde kerk of een land* moeten we heel voorzichtig zijn. Daar is grond voor nodig. Het geloof daarvoor ligt persoonlijk. We mogen ons geloof hierin niet dwingend voorschrijven aan anderen. Net zo min als we ons "niet kunnen geloven" op anderen sterk mogen aandringen. Let wel, dit niet kunnen geloven, wil niet altijd zeggen dat iemand een ongelovige is. Hoe ruim zijn sommige christenen de eeuwige zaligheid ingegaan, die hierin geen geloof konden oefenen.

Daarom moeten we elkaar óók hierin leren verdragen. Dan blijft de balans in evenwicht. Maar Gods kinderen moeten wel ernstig bij de Heere licht afsmecken, om Zijn wil te mogen kennen en er werkzaam mee te worden. Er is in ieder geval een algemene voorwaardelijke belofte: "Keert weder tot Mij en Ik zal tot u wederkeren", Maleachi 3:7.

Niet duidelijker kan dit verwoord worden dan ds. G. H. Kersten het doet in een dankdagpreek over Jer. 14:22 in "De gelovige verwachting".

Blz. 263. "Ach dat de toenemende zonde Gods volk in de behoefte bracht, opdat het worstelde voor de Heere, dat Hij Zijn Geest in ons midden zond, ter verwondering, tot wederkering van ons Vorstenhuis en volk.

O, het gaat ons te weinig aan. We kunnen er te goed over spreken zonder te zijn in zuchten en gewezen. Ook in deze zin roepen wij u toe: Ga henen, Mijn volk, ga in uw binnenste kamers en sluit uw deuren na u toe". Als Jeremia mocht het u gegeven worden te pleiten voor de Heere, te pleiten op het verbond, dat Hij met ons en wij met Hem sloten, toen onze Willem I zeide: "Ik heb met de Heer der heren een vast verbond gemaakt". Met ontferming mocht Hij Zich wenden. Het is tijd voor de Heere dat Hij werke, want zij hebben Uw wet verbroken.

En hoeveel te sterker pleitgrond ligt er voor Nederlands kerk.

De kerk werd eigenlijk door Israël afgeschaduwde. Het verbond met Jacobs zaad, is het Verbond met Zijn Sion. Jeremia's pleitgrond geldt nòg voor de kerk: "Wij zijn naar Uw Naam genoemd". God en Zijn kerk zijn één. Doch daarom juist is het verval te smartelijker; te smadelijker voor de Naam des Heeren! Ook het verval van de kerk in ons vaderland."

Blz. 270. "Het schijnt soms, of het ons niet aangaat, of we in slaap gevallen zijn; wijze en dwaze maagden samen. Rechtvaardigen willen we onze lauwheid soms, met te zeggen: "God heeft de zaken van ons land en van de kerk uit het gebed weggenomen". Beven mochten we zo we er iets van geloofden." Tot zover ds. Kersten.

Justus Vermeer, Oefeningen over Jer. 33:6 en 7. Uitgave 1746.

"Wat hebben grote mannen Gods en christenen jarenlang ten goede voor Nederland geloof geoefend. Die altijd verwachting gehad hebben dat volgens Daniël 9:25 de straten en grachten gebouwd zullen worden, al was het in benauwdheid der tijden. Zou het heil van ons land niet te wachten zijn? Jezus heeft immers Nederland voor het Zijne

gekocht en verlost. En wat heeft Hij er een eigendom in! Hij zit als Nederlands Voorspraak aan de rechterhand van Zijn Vader. Hij heeft de opkomst ervan, na een langdurige donkerheid en van Zijn kerk in ons land door Zijn bloed verworven. Dus, die geloof heeft, die heeft het reeds. Alle dingen zijn mogelijk die gelooft. Weet ook tot uw sterkte en bemoediging, dat ons lands- en kerkherstel alleen is in hand van Jehovah Nederlands Verbonds God.

O, draagt Nederland, met des Heeren wijze van *herstel* en genezing, veel op uw hart en aan de voeten van Nederlands Verbonds Middelaar. Ja, geeft de tijd wanneer óók over in Zijn hand en wil. Als een land dat alles verbeurd en niets te eisen heeft. Enkel pleitende op des Heeren eigen Zelfverheerlijking. Doet daarbij de onveranderlijkheid van God in Zijn verbond. Hoezeer het zaad en de nageslachten van Zijn volk, het verderven. Zoals ge ook in de nageslachten van Abraham gezien hebt. God sloeg ze zwaar met roeden en plagen, maar God gedacht altijd aan *Zijn verbond* met hun voorvaderen."

Dat de vervulling hiervan nog niet gekomen is, moet niet aangetoond worden. Vermeer spreekt in Zond. 48 duidelijk over de tijd van Israëls bekering, gepaard met de val van de Antichrist, tot bekering van zeer velen.

21. Het verbond is de grond

Jozua 24:33b. *"Eleazar werd begraven op de heuvel van Pinehas, zijn zoon, die hem gegeven was op het gebergte van Efraïm."*

Dat is opmerkelijk. In Jozua 21 staat dat de stam van Levi geen eigen land krijgt. En hier krijgt Pinehas een heuvel! O, hoe groot, hoe wonderlijk is de Heere, Zijn barmhartigheden gaan onze gedachten zéér ver te boven. De Heere staat boven Zijn instellingen. "Uw goedheid gaat het al te boven. Uw goedheid duurt in eeuwigheid." O, hoe arm ben ik aan woorden, aan zaken. De grootheid van Gods liefde, barmhartigheid, trouw, weldadigheid, goedheid gaat m'n gedachten oneindig ver te boven. Hoe, hoe moeten we die aanbiddelijke zalige Verbondsgod toch eren? Hoe moeten we Hem groot maken? Uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid.

Toen de Heere vroeg aan Ezechiël: "Zullen deze dorre doodsbeenderen levend worden?" antwoordde hij: *"Heere, Heere Gij weet het!"* En daarna werkte de Heere de herstelling boven verwachting. De beenderen van de hogepriesters rustten op de heuvel van Pinehas. Waarop rust de hoopt van Gods volk en de toekomstverwachting van Gods kinderen?

1. Op het welbehagen Gods. Dit is altijd de enigste Bron van alle genade en barmhartigheid. Onze vaders hebben het land niet geërfd door hun zwaard, maar omdat Gij een welbehagen in hen had, Psalm 44.
2. Op het Genadeverbond. Er ligt geen pleitgrond daarbuiten. Alles ligt verzondigd. Maar de Heere doet niet met ons naar onze zonden. Als Jeruzalem verwoest lag, de tempel verbrand en het volk verstrooid, was de enigste pleitgrond het verbond dat God met de vaders gesloten had, Daniël 9. Om Uws Zelfs wil, o mijn God, om Uws Naams en Verbonds wil.
3. Op de gebeden van Gods volk in vorige tijden. Gebeden op zichzelf zijn geen grond, verre daarvandaan. Maar Christus maakt die aangenaam bij Zijn Vader, door Zijn verdiensten en voorbede. Die gebeden klinken nog ná in de oren des Heeren.

22. De Heere komt!

Nu, wiens snoer, wiens staf en wiens zegelring zijn deze? Herkent u deze drie bewijzen van Gods liefde, beloften en trouw? Ja?

Ze zijn van de Heere Jezus Christus, de Zoon van God.

Toen de Allerhoogste de erfenis aan de volkeren uitdeelde, werd ook Nederland het snoer van Zijn erve. Christus kreeg ook ons land van Zijn Vader. Hij zag ons liggen: een grote hoop goddelozen. Maar Hij plantte er Zijn kerk.

Vanwege onze zonden vertrok Hij, maar Hij liet dit snoer, staf en zegelring achter. Waardeert u dit? Pleit u erop?

Toont Hem dikwijls deze eigendommen en verwacht Hem dat Hij komt. Hij komt er op terug. *Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen en niet achterblijven!*

Jozua, Jozef, u en ik, wij gaan sterven. Maar de Heere leeft. *Geloofd zij Zijn Naam in alle gemeenten in alle geslachten.*

*"Ik geloof in den Heil'gen Geest geprezen,
Dat er een Christenkerk is en zal wezen.
Een vergaad'ring der gelovigen 't zame
Een gemeenschap der heiligen bekwame.
Een vergeving van onze zonden al
En dat dit vlees heerlijk verrijzen zal.
Een eeuwig leven 't welk wij zullen erven.
Op dit geloof wil ik leven en sterven."*

Oude berijming van Symbolum Apostolorum (de 12 Geloofsartikelen vers 2.

23. NIEUW LEVEN

de Kerk *Hoe heerlijker schiep de Vader d' aarde,
De mens was als een kroon.
Gods Geest en beeld gaf hem zo'n waarde,
Tot blijdschap van de Zoon.
Maar ach, hoe diep is hij gevallen;
Verloor zijn goed, zijn God.
De breuk door Adam treft ons allen.
Dat is ons droevig lot.*

de Vader *Toch zal Mijn eer en lof weer leven,
Bij de verloren mens.
Ik zal Mijn eigen Zoon hen geven.
Dat is Mijn Raad, Mijn wens.
Mijn roem zal uit het stof oprijzen.
Bij 't Jodendom het meest.
Daarna verenigd met de heiden,
Ik geef hen ook Mijn Geest.*

- de Zoon *Maar Israël heeft Mij verstoten.
Dus wierp Ik z' uit Mijn huis.
Hebt u Mijn gunst zó rijk genoten?
Stierf Ik bij u aan 't kruis?
O Israël, keer naar Mij henen.
Neemt uw Messias aan!
Voor Sions poort stond Ik te wenen,
Ik ben met u begaan.*
- de Geest *'k Zie hen verstrooid onder de volken,
Ik breng hen in hun land.
En trek hen uit de diepste kolken.
Ik geef hun land tot pand,
dat Ik Mijn Geest hen óók zal schenken.
Dàn gaan ze uit hun graf.
Dàn zal Ik Mijn Verbond gedenken,
wat Ik hun vaad'ren gaf.*
- de Vader *Zij zullen wenend tot Mij naad'ren
Berouwvol voor Mijn troon:
"U bent de God van onze vaad'ren,
W' erkennen nu Uw Zoon!"
Ik heb 't voorzegd door vele vromen,
Eens roepen Joden saâm:
"Gezegend is Hij Die zal komen,
Tot ons in 's Heeren Naam!"*
- de Zoon *Dan kan Zich Jezus niet bedwingen:
"Ik ben Immanuël!
Mijn liefde zal u weer omringen,
Mijn volk, Mijn Israël!
Ja, daartoe heb Ik u verkoren,
Een middel voor Mijn werk.
Opnieuw zal Ik door u doen horen
Mijn heil, voor héél de Kerk.*
- de Geest *Zal Isr'el uit de dood herleven,
Opnieuw de Geest ontvaân?
Hoeveel te meer zal 't Hoofd, Zijn léden
Uit doodse staat doen gaan?
Zou Ik Mijn Kerk dan niet herbouwen,
Verwoest door 's vijands hand?
Moet u Mijn woord dan niet vertrouwen,
Isr'el en Nederland?*
- de Kerk *De volkeren door God verkoren
Versieren Christus' kroon.
In Sions kerk door 't woord herboren
Naar 't beeld van 's Vader Zoon.
De HEERE zal weer bij ons wonen,*

*Door d' Evangelie-leer.
Hij zal ons zijn verbondstrouw tonen.
Drie-enig God, U d' eer!*

W. W.

Melodie: Psalm 72.

24. LITERATUURLIJST

Bijbelverklaring van Patrick, Polus, Welsh, Doddridge, Gill e.a.	17 delen. Amsterdam	1740
Bijbelverklaring van M. Henry.	J. H. Kok, Kampen	
Bijbelverklaring van K. A. Dächsel.	W. M. den Hertog, Utrecht	
Korte Verklaring van de Heilige Schrift.	J. H. Kok, Kampen	
Bijbels handboek.	J. H. Kok, Kampen	
Bijbelse encyclopedie.	J. H. Kok, Kampen	
Chr. encyclopedie.	J. H. Kok, Kampen	
De Apocriefe boeken		
Flavius Joséfus: Al de werken.	Amsterdam	1722
Het Oude en Nieuwe Verbond aaneengeschakeld in de geschiedenissen der Joden en der aangrenzende volkeren, 2 delen, dr. H. Prideaux te Norwich		
		1723
Belijdenis der Independenten, uitgegeven in 1660.		
De grote Westminster Catechismus, vastgesteld 1643-1649		
G. Hutcheson	Verklaring van de 12 kleine profeten, 2 delen elk met een voorrede van ds. Th. v.d. Groe	1747
J. A. Vos	Het boek Daniël	1761
Dr. J. Owen	Uitlegging van Hebréeën, 7 delen	1740
Joh. Calvijn	Verklaring van de brief aan de Romeinen	
	De Groot, Goudriaan	1979
H. Witsius	De verbonden Gods	1696
J. Koelman	Sleutel tot opening van de Openbaring	1696
Jac. Durham	Uitlegging over Openbaring, 2 delen	1745
W. Greenhill	Verklaring van Ezechiël, 4 delen	1732
Jac. Leydekker	Joodse en Christelijke oudheden	1732
G. Voetsius	Catechisatie over de Heidelbergse Catechismus (1662)	
	Opnieuw uitgegeven, Rotterdam	1891
Joh. à Marck	Het merg der christelijke Godgeleerdheid	1705
W. à Brakel	De redelijke Godsdienst	1749

Th. v.d. Groe	16 Biddagspredikatiën.	1787
J. van Lodensteyn	Verzameling van predikatiën	1748
R. Fleming	Sleutel tot Openbaring (geschreven 1700)	
Arn. Rotterdam	Sions roem en sterkte. Verklaring van de Nederlandse Geloofsbelijdenis.	1755
J. Mobachius	De lang gewenste en vast aanstaande bekering van het volk der Joden.	1746
A. Comrie	Verhandeling van enige eigenschappen des zaligmakenden geloofs.	1743
	Opnieuw uitgegeven "De Banier", Utrecht	z.j.
Mr. J. Vermeer	Uitbreiding over den Heidelbergse Catechismus.	1749
Mr. J. Vermeer	Verzameling van enige oefeningen. Utrecht	1746
J. Bunyan	Al de werken. W. M. den Hertog, Utrecht	z.j.
J. N. Murray	The Puritan hope, bevat o.a. een preek van John Howe	1971
J. Edwards	A History of the work of redemption The Young People magazine of the Free Presb. Church mei 1974 no. 5	
Mr. J.C. Philpot	Reviews. Reprinting from the Gospel Standard	1854
Th. Boston	All the works; sermon 26	
P. Curtenius (1716-1789)	De bekering der Joden. Reveil-serie	jan. 1976
Ds. E. Fransen	Enige brieven aan mej. Sieben "De Westfrieze boekhandel", Ede	1966
W. Huntington	De wijze en dwaze maagden, 2 leerredenen,	febr. 1797
Mientje Vrijdag	Leven en sterven. P. Stuu, Rijssen	1978
Mientje Vrijdag	50 brieven aan Aaltje Smelt. P. Stuu, Rijssen	1978
Ds. L. G. C. Ledeboer	Een ABC, door een Abéling, geschreven in 1844 's-Gravenhage	1865
Dr. C. Steenblok	De voleinding der eeuwen. De Gereformeerde Pers, Gouda, 1975	
Isaac da Costa	Bijbellezingen. Drukkerij Van den Berg, Zwijndrecht,	1983
Ds. G. H. Kersten	De nachtgezichten van Zacharia. De Banier, Utrecht	z.j.
Ds. C. van den Oever	Een heilzame raad tot onderhoud van het leven pred. over Gen. 41:55 b	
C. J. Buys	Israëls aanneming. Het leven uit de doden. Bleiswijk	1974
Drs. W. J. op 't Hof	De visie op de Joden in de Nadere Reformatie tijdens het eerste kwart van de 17e eeuw. Ton Bolland.	1984
Drs. W. van Vlastuin	Opwekking. De Banier, Utrecht	1989
Zicht op Israël	Div. auteurs. 's-Gravenhage	1989
A. W. C. van Dijk	Die des nachts zijn huis bewaakt. Van den Tol, Dordrecht	1972
Dr. A. Kuyper	De gemeene gratie. J. H. Kok, Kampen	
W. S. Churchill	De geschiedenis van de Engels sprekende volken Elsevier, Amsterdam	1965

Diverse boeken heb ik geraadpleegd uit de dr. C. Steenblokbibliotheek te Gouda en een groot aantal uit de Zeeuwse Bibliotheek te Middelburg.

De meeste citaten zijn verkort weergegeven.

Wordt "de Pers" geciteerd, dan is het praktisch altijd "Het Reformatorisch Dagblad".

Oók voor actuele berichten in kerkelijk nieuws en de visie over Israël.

Achterkant omslag

De menorah, de gouden kandelaar, had 7 armen en 7 olielampen, die 's avonds werden aangestoken om het heiligdom te verlichten. Toen de tempel herbouwd werd, profeteerde Zacharia onder het beeld van de kandelaar, dat de Heere weer met Zijn Geest bij Israël wilde wonen. Die profetie is deels vervuld op de Pinksterdag, de morgen van de Christelijke kerk.

Ze zal volkomen vervuld worden als Israël zijn Messias zal aannemen als de Zoon van God. Dit Goddelijk Licht zal Zich niet beperken tot Israël alleen, zoals onder het Oude Verbond, maar uitstralen in de kerk van Christus onder al de volken: "Ten tijde des avonds zal het licht zijn". Zach 14:7.

In 1948 werd de menorah het symbool van Israël. Een model is geplaatst vóór het regeringsgebouw, de Knesset. De onderste arm draagt het opschrift, in 7 hebreeuwse woorden: "Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de Heere der heirscharen" Zach. 4:6.

De serie **ONVERVULDE PROFETIE** bestaat uit 5 delen:

1. **ZIET HEM, HIJ KOMT!**
De bekering van Israël tot verlevendiging van Christus' kerk op aarde.
2. **DE BEKERING VAN ISRAËL.**
Preek over Zacharia 12:12 door Thomas Boston.
Met een toelichting over het grote belang hiervan voor onze tijd.
2. **DE UITSTORTING VAN DE HEILIGE GEEST.**
De heerlijke staat van Christus' kerk, vóór het eind der dagen;
In een preek over Ezechiël 39:29, door John Howe.
3. **DE HOOP VAN CHRISTUS' KERK.**
Studie over de toekomstverwachting van Godgeleerden uit Engeland in de 17^e eeuw.
5. Enkele hoofdstukken uit: **DE GESCHIEDENIS VAN DE VERLOSSING.**
Door Jonathan Edwards.
Hieraan toegevoegd de visie over het MILLENNIUM.
Door J. C. Philpot

Deel 1 is geschreven, deel 2-5 vertaald en toegelicht, door W. Westerbeke